ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1278

5 динара

25. 6. 1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП „ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ“ (II)

Ripley Веровали или не!

ПРИНЦ КОЈИ СЕ ОЖЕНИО ПРАВОМ ПЕПЕЉУГОМ

Године 3000. пре наше ере египатски фараон Мицеринус шетао је када је један орао испустио пред његове ноге ципелицу коју је носио у кљуну.
Фараон је наредио да све девојке у његовом краљевству пробају ципелицу да би на крају њену сопственицу, девојку Родопис, учинио својом женом.

РИБЕ СИЈАМСКЕ БЛИЗНАКИЊЕ

Упецао је Чарлс Ролер из Филаделфије.

БЕЛА ГОСПА

из Балафрира

Око овог камена на острву Мен свака невеста морала је да прошета 3 пута иначе се брак који је склопила није сматрао важећим.

ОЖИВЕЛЕ МИНЂУШЕ

Иниакине из Изумбве /Африка/

Носио је у свом уву као украс комад стабла дебелог 10 сантиметара из кога је неочекивано избило лишће.
Иначе овај украс био је стар 62 године и носиле су га 3 генерације његове породице.

Ситниш

Семе банане употребљава се у источној Африци као ситан новац.

ТОМИ МЕК ОЛИФ

из Детроита

Један је од најбољих играча голфа у свом клубу иако је без обе руке.

JECTE ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● роман је првобитно било свако књижевно дело, у прози или стиху, писано на народном језику у земљама где су се говорили романски језици. Сва ова дела била су углавном забавна,

док су научни списи и закони били на латинском. Тек много касније реч роман добила је своје данашње значење.

● први бријачи у историји били су од бронзе и имали су облик полумесеца.

● Американци који купују цигарете у ресторанима Атланте плаћају их скупље него у продавницама дувана. Разлог: разлика у цени намењена је Друштву за борбу против рака.

● усред јужноафричке пустиње уздиже се велика барка која је по наређењу поглавице племена Леваникас подигнута пре два века за случај новог потопа.

● реч лимузина долази од имена француске покрајине Лимузен, где су прво почели да се израђују затворени аутомобили.

● Карл Марија фон Вебер (1786—1826), немачки композитор и творац немачке романтич-

не опере (Чаробни стрелац, Силвана итд.), први је увео диригентску палицу. Пре тога диригент је седео за клавиром и при тежим местима руком давао такт.

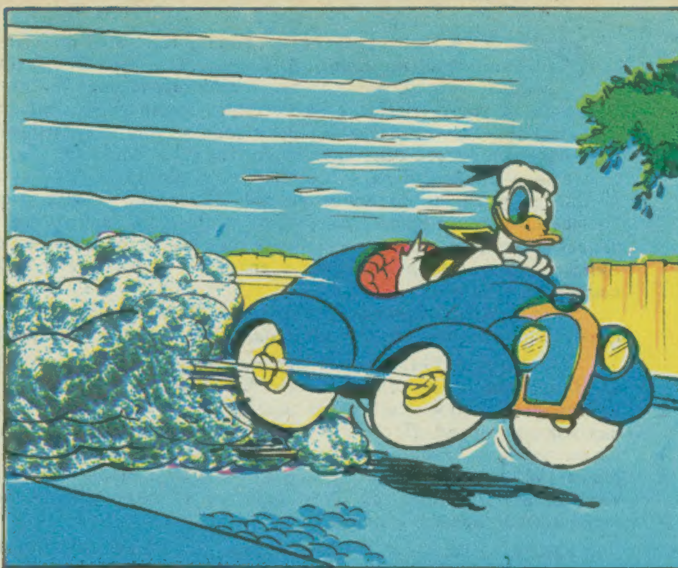
● Амерички национални институт за ментално здравље издао је недавно билтен у коме стоји да сваке године 125.000 нервно оболелих људи затражи помоћ лекара. Разлог је између осталог и у томе што се мозак савременог човека све више оптерећује.

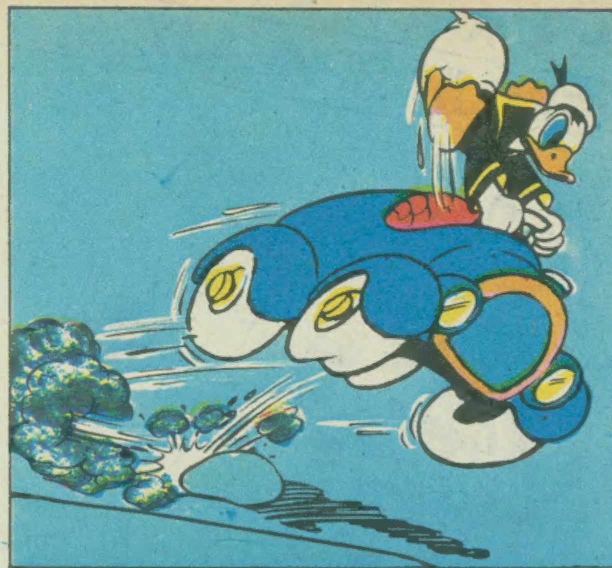
● да би проверили да ли је трогодишња принцеза Еленора од Кастиље заиста краљевске крви, бацили су је у 13. веку у кавез с лавовима. Пошто је после више часова девојчица извучена неозлеђена, добила је титулу „Принцеза Еленора од Лавова".

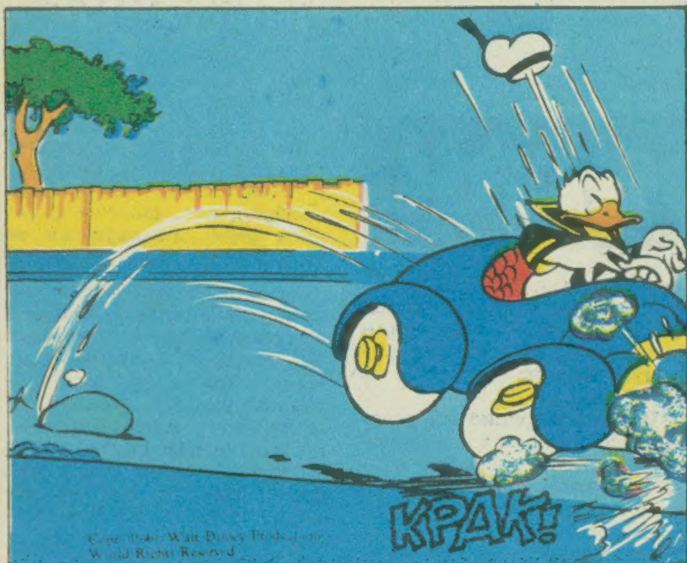

Walt Disney

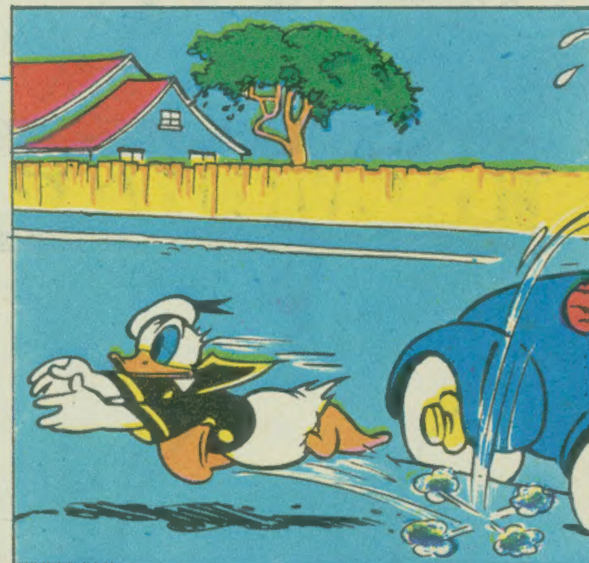
ПАЈА ПАТАК

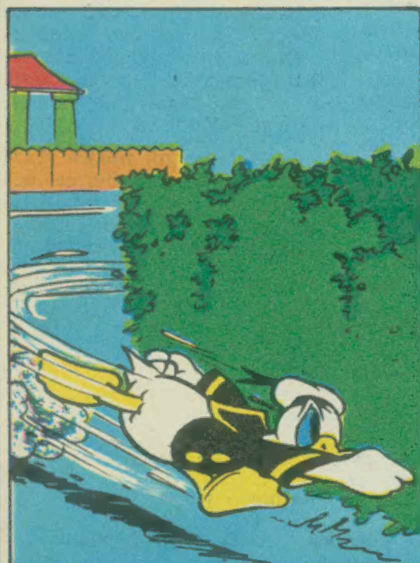

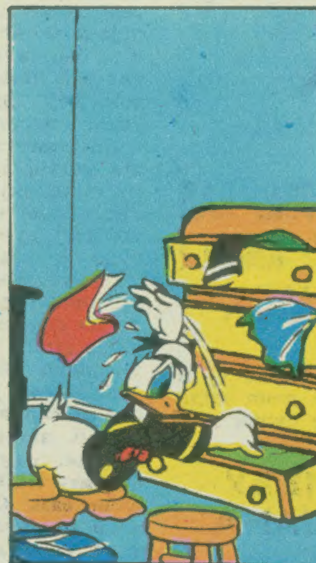

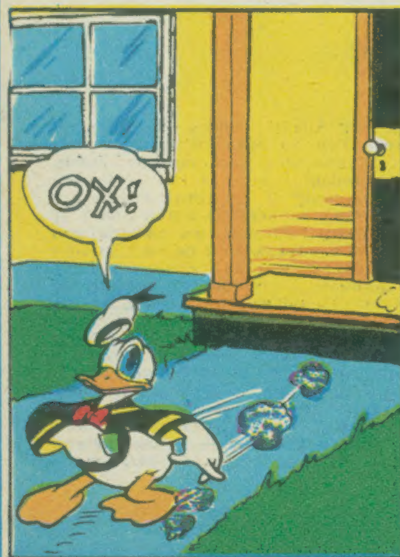

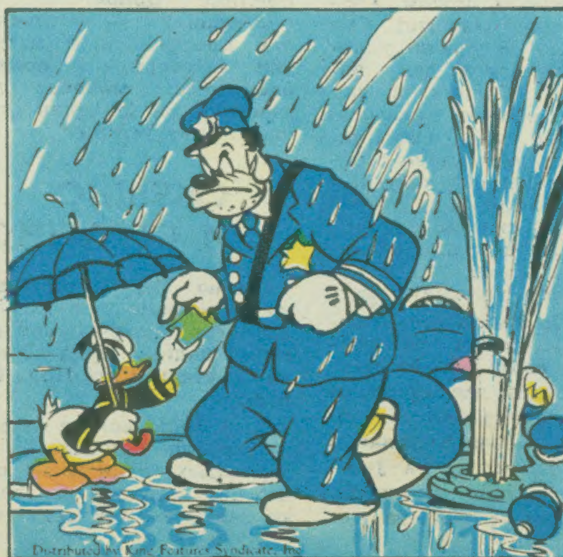

★★★★★★★★★★★ ХЕРОЈИ ПРИЧАЈУ

Рођен је 19. фебруара 1915. године у Новом Селу у Петрињи, у сиромашној породици са једанаесторо деце. Кад је завршио основну школу, Мате је три године чувао овце јер отац није могао да га школује. После очеве смрти мајка га је ипак уписала у гимназију и тешко издржала прву годину, али већ следеће Мате је почео да подучава децу зарађујући тако сам за живот. Гимназију је завршио 1937. године у Сиску, са одличним оценама из свих предмета, од првог до осмог разреда. Наставио је школовање на Природно-математичком факултету у Загребу, али после првог семестра морао је да га напусти јер није имао средстава за живот. Уписао се на Правни факултет и вратио у Сисак, где је живео од подучавања деце.

Револуционарну активност почео је у клубу „Браћа Радић" у Сиску а био је укључен и у напредан студентски покрет у Загребу.

Када је јула 1941. године био позван у домобранство у Сисак, по директиви Месне организације КП одазвао се и учествовао у пребацивању оружја и другог материјала из касарне у Сисачки партизански одред. После два месеца отпуштен је из домобранства да би завршио студије и тада наставља са илегалним радом. Фебруара 1942. године примљен је у КП, а марта дипломирао и „вратио" се домобранима, да би у мају, са 33 домобрана и читавим наоружањем, прешао у партизане.

Крај рата Јерковић је дочекао као командант 10. загребачког корпуса, а по ослобођењу постао је начелник 5. армије, затим командант ЈРМ, па помоћник савезног секретара за народну одбрану за ратну морнарицу. Сада је адмирал. За народног хероја проглашен је 20. децембра 1951. године.

МАТЕ ЈЕРКОВИЋ

Командантов тобоган

НИСАМ НАПРАВИО НИ ДЕСЕТАК СКОКОВА, КАД СЕ ИСПРЕД МЕНЕ ОТКРИО НОВИ УЖАС: АМБИС! ТРЕБАЛО ЈЕ ДОНЕТИ МУЊЕВИТУ ОДЛУКУ.

Од почетка устанка до оног мирисног, јесењег дана 1942. године пролетери Калничког одреда имали су много пута прилике да се мере са разним непријатељима. Упознали смо и домобране и усташе и четнике и Немце. Али, са „црном легијом" усташког пуковника Францетића нисмо се до тог дана никад раније срели.

У то време, због великих успеха Калничког одреда, непријатељске гарнизоне у Хрватском загорју била је захватила паника. Усташе су проносиле гласове о „снажној босанској пролетерској бригади од неколико хиљада људи наоружаних до зуба". А истина је била сасвим другачија! Калнички одред имао је једва двеста бораца, али то су били „борци и по", како смо сами себе у шали називали.

Како је „црна легија" стигла на Калник остало ми је и до данас нејасно. Али, она се налазила ту и било је питање дана када ћемо се са њом суочити!

САМ МЕЂУ УСТАШАМА

Тог јутра састављао сам са комесаром Јожом Хорватом неки извештај. Сместили смо се удобно у лепом планинском дому изнад села Калник и сви смо се осећали прилично безбрижно пошто смо имали добро постављене страже, а и добре везе међу народом на ослобођеној територији. У сваком случају, имали смо довољно времена да заузмемо, ако затреба, борбене положаје.

Када је стигла вест о доласку легионара, распоредио сам своја два батаљона: Чокин на лево крило, на пошумљени гребен североисточно до села Калника, а Чичин на десно, на југоисточне падине узвишице. Због таквог распореда наших снага усташе су се већ од почетка нашле у незгодном положају јер су биле испод нас.

Борба је, ипак, била много жешћа него што смо очекивали. Усташе су брзо дошле до закључка да на положај Другог батаљона не треба јуришати и почеле су да прилазе нашем Првом батаљону с источне стране.

Видевши шта непријатељ смера, одлучио сам да појачам своје лево крило и то бар својим присуством, кад већ нисам могао резервом која је партизанима увек недостајала.

Потрчао сам што сам брже могао, а имао сам добру кондицију коју сам стекао непрекидним „крос-контријем" дуж Баније, Кордуна и Славоније. Помислио сам како је тачна она шаљива партизанска парола из првих дана устанка да је „нога најважније партизанско наоружање".

Када сам дошао до места где је морао бити Чокин батаљон, застао сам и осврнуо се. „Ту негде морали би бити моји борци", помислио сам. Одједном, недалеко од стазе, на двадесетину корака источно од мене, шмугнуле су две-три прилике у црном.

„Усташе!" — помислио сам престрашен и нагонски се осврнуо у правцу одакле сам малочас дошао. Ту ме је чекао нови ужас: опет усташе!

СМЕШНО И СТРАШНО

Готово без размишљања прескочио сам стазу и као метак потрчао низ северну падину, куда се морао кретати и мој Први батаљон.

Да је било могуће снимити ову сцену, добила би се, вероватно, јединствена слика: наш батаљон се ваља по зна у каквом реду или нереду, за њим јуре усташе, а негде у средини заједно са њима — усамљен и један партизански командант! Смешно и језиво у исти мах...

Нисам направио ни десетак скокова кад се непосредно испред мене појавио — амбис! Провалија готово вертикална, дубока, како ми се учинило, преко стотину метара, гола, као да је у давна времена неки глечер згулио на том месту све што би човека могло да заштити од легионарског ока и метка!

Опет сам могао да нађем спас једино у муњевитој одлуци. И донео сам је: стражњицом низ жљеб!

Не знам како је текло то моје чудно и смешно спуштање низ „тобоган", само се сећам да сам се кроз неколико секунди, поцепана шињела и ужарена тура, нашао у подножју косе. Пошто сам се мало прибрао, потрчао сам даље, кроз шумарак који ми се ту наместио као поручен.

Размишљајући о тек минулој опасности, дошао сам до сасвим новог сазнања. До почетка устанка, као млад и неискусан интелектуалац био сам убеђен да је човеку у животу довољно да има паметну главу. У рату сам такво схватање врло брзо допунио већ поменутом партизанском изреком о важности ногу, а када сам ево, на сасвим опипљив начин увидео да и стражњица понекад може човеку да сачува живот!

Ово моје искуство касније је још дуго било предмет шале, не само међу нама, него и у Калнику:

— Хоћемо ли преко Иванчице — питали би се мештани — или преко Козјег хрбата или преко „командантовог тобогана"?

Трећег пута није било.

МИНИ КВИЗ

1. Ко је рекао: „Зар и ти, сине Бруте"!
2. „Острво с благом" написао је:
3. Да ли знате у којим водама живи јегуља?
4. Како се зове највиши планински систем на Земљи?
5. Шта је дреднот?

ОДГОВОРИ:

1) Ове речи приписују се римском војсковођи, државнику и писцу Гају Јулију Цезару (101—44. године пре наше ере). Наводно, Цезар их је изговорио када је међу завереницима угледао Брута. Као што је познато, завереници које је предводио Брут с Касијем, убили су Цезара у Сенату 44. године пре наше ере; 2) „Острво с благом" написао је енглески књижевник Роберт Луис Стивенсон (1850 — 1894); 3) Јегуља живи у слатким водама. Код нас је има у Охридском језеру и Црном и Белом Дриму. Кад сазри-одлази у Атлантски океан где се мрести у близини Мексичког залива; 4) Хималаји. Овај планински систем дугачак је око 2570 километара, широк 250—300 километара а површина му је око 650.000 квадратних километара. Правац простирања углавном је запад-исток (у области Тибета, односно Кине, Непала и северне Индије); 5) Дреднот (енглески dreadnought, неустрашиви) је први модеран бојни брод изграђен пре првог светског рата (1906. године у Енглеској). По имену првог брода касније су називани и сви остали бојни бродови ове класе других држава

Препад у зору

Требало нам је неколико дана да се, после пропале непријатељске офанзиве на Ивањицу, децембра 1942. године, искупе и среде сва три батаљона нашег одреда. А када смо сабрали резултате имали смо разлога да будемо задовољни: преко две стотине непријатељских војника избачено је из строја и плен од осамдесет пушака и шест митраљеза!

ОКНО ЈЕ У ТРЕНУТКУ ПРСЛО И У СОБУ ЈЕ УЛЕТЕЛА БОМБА ШИШТЕЋИ КАО ЗМИЈА. МИЛАН ЈУ ЈЕ УХВАТИО И БАЦИО НАТРАГ КРОЗ ПРОЗОР.

Комесар одреда, Јожа Хорват, опширно је говорио о успесима и слабостима нашег политичког рада на терену. На крају је прочитао обавештење које је добио из Вараждина:

„Драги другови, данас смо примили са терена Забок информацију да је један наш командир вода убијен испод Ветернице, у кући Ивана Лепешинца. Са њим је погинула и Лепешинчева жена и једно дете. Тај друг се борио јуначки. Убијена су тројица усташа, а више их је рањено. Не знамо како су се ти гадови нашли тамо, али наша веза претпоставља да су се повлачили са Ивањице после пораза у борби са нашим одредом. Ако сазнамо нешто више — јавићемо вам!"

Ми смо знали ко је наш погинули друг. Био је то Милан Роковић, водни делегат и велики јунак. Оно што нисмо могли да докучимо било је како се Милан нашао сам, одвојен од свог вода.

ЈА САМ НАРОДНИ БОРАЦ

Оног предвечерја, после неочекиваног напада усташа, борци су се растурили свуда и Милан је остао сам. Касније није могао да пронађе другове и после вишесатног тумарања по ветерничким падинама и јаругама, негде у дубоку ноћ, наишао је на усамљену кућу Ивана Лепешинца.

Вероватно је Роковић, те своје последње ноћи, исцрпљен, заспао у пласту сена. Пренуо се, ваљда, пред зору. На кући, брвнари угледао је осветљен прозор: то се Иван Лепешинац, плећат и мало погурен бркајлија, спремао да однесе стоци први јутарњи оброк.

— Добро јутро, домаћине — пресрео га је Милан.

— Добро јутро — одговорио је сељак.

— Домаћине, — наставио је Милан без увијања — **војник сам, гладан сам. Да ли бих могао добити комадић хлеба?**

Лепешинац се, изгледа, гануо јер је и сам био војник у претходним ратовима и позвао је Милана у кућу. Његова жена је већ била на ногама, а у дрвеном кревету смештеном близу велике, зидане пећи, лежала су два детета.

— Пепа, дај овом момку нешто да презалогаји — рече он жени и оде да простара пећ. Док је Милан јео кукурузни хлеб и комад сира, Лепешинац га је радознало посматрао и најзад упитао:

— А којој војсци, пријатељу, припадаш?

Милан се прво изненадио, а онда се сетио да одевен онако у жандармеријске панталоне и капутић немачког авијатичара, без титовке коју је ставио у џеп, изгледа, у најмању руку, чудно. Зато објасни:

— Ја сам, друже, партизан, народни борац. Ви сте сигурно чули за народноослободилачку...

Реч му застаде у грлу и он нагло скочи од стола. У истом часу зграбио је шмајсер и потрчао према прозору: са спољне стране прилепиле су се на замућено окно три усташке главе!

МИНУТ ЋУТАЊА

Већ у следећем тренутку стакло је прсло и у собу је улетела бомба шиштећи као змија. Милан ју је зграбио и завитлао натраг кроз прозор, а за њом још једну своју. Споља су се разлегле две узастопне експлозије и урлици, али у соби је већ улетела нова бомба. Кроз затворена врата одјекнуо је митраљески рафал. Жена и једно дете пали су покошени. Роковић је лежао на земљаном поду, сав у крви, прстију укочених на затегнутом шмајсеру.

Све то још нисмо знали када нам је комесар прочитао оно обавештење. Одали смо минутом ћутања последњу пошту Милану Роковићу кога смо сви много волели и тешка срца наставили даље. Морали смо: борба се настављала.

Успело маскирање

Таман ми је лакнуло што нас је стражар пустио без лозинке, кад он одједном повика да станемо!

Само ноћ пре трагичне Миланове погибије сви смо заједно прошли кроз усташку заседу, а да ниједан борац није трепнуо оком! Био је то заиста необичан догађај.

Ишао сам на челу колоне од тридесетак бораца некаквим уским шумским путем. Била је ноћ, а колона се развукла: иде како ко може јер смо уморни. Одједном, неко из мрака, испред мене, заурла:

— Стој!

Тргао сам се, изненађено погледао око себе и викнуо:

— Стали смо!

Осетио сам да борци иза мене падају по снегу с обе стране пута, у исти мах, као по команди. Свима је, као и мени, било јасно да нас зауставља непријатељ, мада се у мраку једва разабрала његова прилика. Уто глас настави:

— Ко иде?

— Трећа домобранска сатнија, натпоручник Иванковић, — испалио сам у једном даху. То ми је прво пало на памет, а времена за размишљање није било.

— Бојни зов! — гласило је ново питање.

Сад више нисам имао куд. Одакле сам могао знати какав им је те ноћи знак за распознавање и љутито сам повикао:

— Ама какав бојни зов! Како могу знати твој бојни зов кад ми стижемо право из Загреба, ми имамо свој бојни зов!

Настала је мукла, напета тишина. Усташа се очигледно премишљао како да поступи, а ја сам осетио да моји борци, спремни, држе у рукама откочене пушке. Чуо сам их, чини ми се, како дишу, ишчекујући исход тог неочекиваног сусрета. Да не бих ономе дао времена да мисли упитао сам ја њега:

— Је ли, а који сте ви?

— Ми смо легионари — одговори он — **и овде смо у заседи јер чекамо партизане.**

Сад сам бар знао с ким имам посла! Одговорио сам, опет, прво што ми је пало на памет:

— И моја сатнија добила је задатак да ту у близини, лево од вас, заузме положај!

Био сам спреман на најгоре. Али, усташа повика:

— Пролази!

Лакнуло ми је. Борци се хитро дигоше и пођоше у колони, без гласа, са пушкама на готово. Одједном, стражар опет загалами:

— Стој! Како сте ви то обучени?

Борци су били обучени како су то само партизани знали, од свега помало. Неко је био у домобранској униформи, неко у граничарској или жандармској, а било је и доста „Шваба". Наша се „униформа" не би у ствари, ни видела, да нисмо морали да прођемо поред шумарске кућице у којој је горела светлост. Сада ми је било јасно да смо изгубљени, али сам, за сваки случај, рекао:

— Е, то смо се ми маскирали, да лакше преваримо партизане!

— Фино — сложи се усташа, очигледно радостан.

Тако смо те вечери прошли кроз усташку заседу, иако су нас чекали као што се чека дивљач у великом и добро припремљеном лову!

Из књиге „Живе легенде" Војислава Лубарде

ШПАНСКО СЛИКАРСТВО

ЗЛАТНИ ВЕК

ЈЕДИНО ИМАЊЕ — Игром случаја, први и најстарији од великих шпанских сликара био је Грк. Доменико Теотокопулос, у Шпанији назван Ел Греко, родио се 1541. у Кандији на Криту. Као сликар формирао се у Венецији код Тицијана, а 1577. заувек се настанио у Толеду. Ту је и умро 1614. усамљен и болестан у својој великој господској кући. Једино имање пописано после сахране чинила су дела грчких филозофа и расправе о математици и архитектури. Као многи талентовани људи 16. века, Ел Греко је био и архитект, вајар, математичар, филозоф. У аристократској, образованој и занесеној средини у Толеду сликареве очи пронашле су идеалне моделе за портрете и ликове религиозних слика. Ел Греко их је све „окупио" у ремек-делу „Покоп грофа д'Оргаза", великој композицији чија је формална тема једно чудо из 14. века. На слици: „Сан Филипа II".

НИЈЕ БИО ЛУД — Ел Греко се затим затвара у самоћу и мења свет према сопственој унутарњој стварности. Из византијских икона његов сликарски дух преузео је лица лучних обрва, непомичног погледа, равнодушност према стварним пропорцијама тела. Јеванђеље и свеци постају само повод за све грозничавије поеме где израз испаштања и муке уједињују троугласта лица

НАЈОСЕТЉИВИЈЕ ОКО — Мурильо је велики чак и у религиозним темама, тамо где се свеци мешају са људима од крви и меса и баве овоземаљским пословима. То је сликарев свет и у таквим сликама он нема ривала. Када није сликао богородице и свеце, Мурильо је волео да се са благим хумором окрене обичном, веселом животу, идиличним сценама, деци, радости. Голи зид и ивица прозора окупани сунцем били су Мурильу сасвим довољни да искаже своју праву сликарску природу. Он је најосетљивије „око" шпанског сликарства, у том погледу далеко изнад Зурбарана, а близу самог Веласкеса. На слици: „Сеоски дечак".

СВЕТСКИ ЧОВЕК — На шпанском двору Веласкеса сликара неодољиво су привукли ликови патуљака и дворских будала. Он их је сликао посматрајући их без сажаљења, али и без ироније, не као пратњу и декор другим мотивима већ као на нарочит начин обележена људска бића. Очи на овим портретима, Веласкесовим ремек-делима, сијају на лицу и причају муке душе. Као светски човек и дворанин Веласкес је готово избегао религиозне теме. Када их је и сликао, смештао их је на земљу. На слици „Исус код Марте и Марије" у првом плану су служавка, посуђе, поврће, рибе, док је сама прича „испричана" у позадини и тек наглашена. У ствари, ради се о портрету и мртвој природи са верским изговором.

исколачених очију. Неки од тих ликова као да су побегли из луднице и једно време се веровало да је Ел Греко у старости полудео. Али, доказано је да је сликар за моделе узимао пацијенте азила за умно оболеле. Претпоставка да је патио од астигматизма који деформише облике одбачена је пошто је пред сам крај живота сликао портрете нормалних пропорција. Ел Греко никад није био плоднији него кад је остао сам и сиромашан. После кризе рађа се пијанство боја. Ел Греко занемарује облике и на неким сликама превазилази необузданост Ван Гога најављујући фовисте који су дошли 3 века касније. Ел Греко је припремио „златни век“ шпанског сликарства, његове портрете и смелост боја. На слици: „Исус истерује трговце из храма“.

ПЕСНИК МАДОНА — Европа је шпанске сликаре упознала тек крајем 18. и у 19. веку и то захваљујући ратовима Наполеона Бонапарте чији су официри опустошили шпанске дворце, цркве и музеје. У то време шпанско сликарство имало је за собом своје „златно доба“, 17. век, када су, поред одличних сликара Рибалте, Пашека, Роеласа, Котана, Кана, Валдеса, Веала, Коела, стварали великани Зурбаран, Веласкес и Мурильо. Вартоломе Естебан Мурильо, рођен 1617. у Севиљи, био је и у доба највеће славе веома скроман човек. Рано је остао без родитеља, рано удовац, отац деветоро деце. Постао је славан 1645. после циклуса од 11 слика фрањевачких светаца насликаног у манастиру Сан Франциско. Од тада једва је удовољавао наруџбинама које су пљуштале из цркава и манастира. Тек после боравка у Мадриду где је са Валдесом Леалом 1660. основао Ликовну академију у његовим делима појављује се рафаеловска благост и склоност према лаком бароку. Тог другог Мурильа свет углавном и познаје. На слици: „Исус исцељује узетог“.

САМО ДОБРЕ ВИЛЕ — Диего Родригез де Силва Веласкес припада малој групи најбољих међу најбољим сликарима свих времена, уз Леонарда, Микеланђела и Рембранта. Рођен је у Севиљи 1599. а 24 године касније стигао је у Мадрид и захваљујући војводи Оливаресу одмах представљен Филипу IV. Краљ је пристао да му позира. Сликари „златног доба“ признали су да је Веласкес најбољи. Он је постао дворски сликар, краљев пријатељ, висок државни функционер, витез светог Јага, част незамислива за уметника. Када је изненада умро 1660, Филип IV само је изустио: „Скрхан сам“. Веласкес је током времена направио низ портрета самог краља и његове породице. На овим сликама запажа се уметнички развој од стварности страствено посматране до изаткане и „сањане“. Модерно доба у Веласкесу види песника реалног. На слици: „Филип IV у сребрном и мрком“.

ПРВИ ОД МОДЕРНИХ — Европа 19. века открила је Гоју захваљујући ненадмашним мапама графика „Каприци“ и „Ужаси рата“: Гоја сликар је потом упознат. Франциско Гоја Лусиентес родио се 1746. у Фуендетодосу и имао буран животни и уметнички пут. Био је истовремено и званичан дворски сликар обасут славом и богатством и изгнани противник апсолутизма. Умро је 1828. у Француској, а сахрањен у Мадриду тек 1899. У читавом европском сликарству Гоја је једини чије дело обухвата период између два столећа и одражава радост живљења 18. века и узнемиреност модерног човека. У шпанском сликарству једини је који је правио ремек-дела у свим жанровима, једини који је био и велики песник црно-белог и чији цртежи и гравире имају исту вредност као и сликарска платна. За њим је остало више од 500 слика, 300 гравира, преко 1.000 цртежа. На слици: „Дона Изабел де Порсел“.

КРИЦИ ЗА ЉУБАВ — Гоја је прошао кроз више уметничких фаза. Религиозне мотиве, са снажним осећајем за боју и композицију, замениле су мадридске теме. У последњој деценији 18. века заблистао је Гоја портретиста, сликар краља и племства, али је „озваничио“ и портрете уметника — сликара, писаца, глумаца, интелектуалне Шпаније. Потом гротеска и апсурд обузимају уметника и „маске“ замењују лица на платнима кошмарних облика у дифузној чађавој светлости. Борба за независност дала је „Ужасе рата“ — серију гравира у чему је Гоја највећи. Окрутне сцене у црно-белом, борбе прса у прса, стрељања, вешања, превазилазе политички став постављајући питање „зашто“ људској окрутности. Гојин сликарски пут није се завршио ни протестним крицима за љубав, ни апсурдним сликама чисте фантастике. Овај старац, скоро осамдесетогодишњак, глув од парализе, изгнаник, провео је последње године лутајући улицама Бордоа и неуморно цртајући. Литографије „Бикови Бордоа“ и „Борба бикова“ последња су ремек-дела. Гојино дело снажно је утицало на европске сликаре и припремило Пабла Пикаса, земљака чије је сликарство припало Француској. На слици: „Призор из комада“.

Текст: БОЈАНА ДОЖИЋ

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

— ТРК У УЧИОНИЦУ И ДОНЕСИ ПРУТ! — ПОВИКАО ЈЕ РАЗГОРОПАЂЕНИ УЧИТЕЉ, А МИ СМО БИЛИ НЕМОЋНИ ДА ПОМОГНЕМО СТЕФАНУ.

РУКЕ ТИ СЕ ПОЗЛАТИЛЕ

Послужитељ је звоном огласио крај часа и две реке немирних малишана појуриле су из учионица у двориште усред којег се расцветала стара граната трешња. Раздрагани, почели смо испод ње да се играмо док су двојица учитеља полако и достојанствено шетали између нас, пушили и нешто тихо разговарали. Учитељ који је предавао првом и трећем разреду био је млад човек, умео је да се опходи с децом, за разлику од оног старијег, који је имао ђаволску нарав, стално је без разлога грдио ђаке и тукао их.

Одједном, под трешњом се створи силна гужва, настаде граја. Из те ускомешане групе издвоји се један дечачић који дотрча до учитеља и „на душак" изделамова оном старијем:

— Господине учитељу, Стефан се порвао с Љубомиром и сломио му руку. Ено Љубомир плаче!

ВАСПИТНО СРЕДСТВО

То се десило неколико година пред други светски рат, тада сам живео у Санџаку где сам и учио школу. У свакој породици било је много деце, све једна другом до ушију, слабо обучена, изгладнела, прљава вашљива, мусава...

Родитељима су батине биле главно и једино васпитно средство, а поред њих, кад год је коме пало на памет могао је да нас истуче и да после тога никоме не одговара. Чак су се и наши родитељи с тиме слагали, често су стајали и гледали како им сусед бије малишана и уместо да га бране обично су говорили: „Удри, руке ти се позлатиле."

Кад бисмо пошли у школу, наступале су још горе муке — батинању су се при друживали и учитељи.

А школа, у којој су биле само две учионице, налазила се далеко, бестрага. До ње смо ишли кроз беспуће и преко потока, кроз шуме и врзине — правим вучјим стазама, па смо тако уморни и одрпани, мокри до голе коже често и каснили у школу. Шамарима и пацкама учитељи су нас спомињали да нам се то више не деси. На њиховом столу увек је стајала нова, витка шиба, и за најмању грешку, ако бисмо шапутали или гледали кроз прозор, она би одмах „прорадила".

У школу сам увек ишао са својим најбољим пријатељем Стефаном. Он је био најјачи дечак у школи али ту снагу никада није злоупотребљавао. А нико га није ни дирао, можда зато што је био веома сиромашан. Та његова снага, љубав према мени и нека доброта која је зрачила из њега — све то утицало је да сам га безгранично волео.

ПРУЖИ РУКУ, РАЗБОЈНИЧЕ!

После оних речи учитељ је поплавео у лицу и хитро се устремио према групи деце која се, наједном, пред њим размакла. У средини, блед и уплакан, седео је Љубомир и десном руком придржавао леву, сломљену у подлактици. Недалеко од њега стајао је Стефан, сав скупљен, несрећан и уплашен.

— Нисам крив, господине учитељу. То се десило случајно, ми смо се порвали, из шале — престрављеним гласом почео је да говори.

Али, речи оправдања биле су узалудне јер Љубомир је био учитељу и неки даљи синовац а имали су и исто презиме.

Не слушајући га, учитељ је притрчао Стефану и опалио му два шамара а затим повикао:

— Трк у учионицу и донеси прут, животињо! Пађу ти ја показати како се рве.

Дечак је без поговора отрчао и кроз неколико тренутака предао учитељу подебео лесков сузарак. Ми смо се склонили у страну и немо очекивали шта ће се догодити. А наш учитељ је ћутао, правио се као да та уопште не интересује, није хтео да се меша у „посао" свог колеге.

— Е, господине разбојниче — сиктавим гласом повикао је озлојеђени човек. **— Пружи руку да ти покажем како боли!**

Мало је раскорачио ноге, замахнуо, а затим почео да удара Стефана, час по једној, час по другој руци. Од силног бола лице дечака се грчило, кривило, бледело, крупне графике зноја убрзо га облише. Испружене руке све више су се спуштале, храброст и снага одједном исцуреше из њега, није више могао да подноси ударце.

Тада се догоди нешто страшно и за нас неочекивано. Стефан се изненада саже, зграби крупну каменицу и баци је према учитељу. А затим се проби кроз групу деце која је све то посматрала и одјури према својој кући.

СТИГАО ЈЕ ОТАЦ

На срећу, онај камен није погодио учитеља, успео је да склони главу у страну. А затим је почео да дрхти од беса. Зар тако да се обрука пред толиким ђацима, он који је био страх и трепет за све нас.

Ми смо и даље стајали и немо га посматрали док је псовао и претио жандармима. Тада су нам наредили да се вратимо у разред али о настави није било ни говора тог дана. Сви смо били узнемирени а гласови су нам подрхтавали док смо срицали текстове из читанке.

Наједном, зачусмо неку грају у ходну. Истрчасмо из учионице и угледасмо Стефановог оца који је дојурио у школу с коцем у руци, хтео је да се обрачуна с учитељем.

— Зар тако дете да ми унакази — све се орило од његовог снажног гласа.

Неколико људи који су се ту затекли стадоше испред разјареног оца. Жандарми који су ускоро наишли спречили су га да уђе у учионицу.

Данима после тога Стефан се опорављао од тешких удараца и рана које је имао по телу.

Иако је од тада прошло толико година тај догађај још памтим као страшну успомену. Батине које је Стефан добио и мене су болеле, ноћима нисам могао да спавам присећајући се разгоропађеног учитеља а онај осећај немоћи и ништавности дуго ме је прогонио.

Радивоје Радовић
директор О. Ш. „Иво Лола Рибар"
Рума
(Хонорар: 300 дин)

РЕЦЕПТ ЗА СРЕЋАН БРАК

Дуж обала Јапанских острва и Филипина може се наћи једна посебна врста сунђера који се зове стакластим а познати су у народу као **Венерина корпица за цвеће.** У њима се често налази по пар рачића, мужјак и женка, који су упали у сунђер — и у њему остали. Такав стакласти сунђер са исушеним „заљубљеним" паром даваo се у Јапану као свадбени дар. Био је то симбол жеље да брачна заједница одведе срећене младенце „заједно у старост и исти гроб".

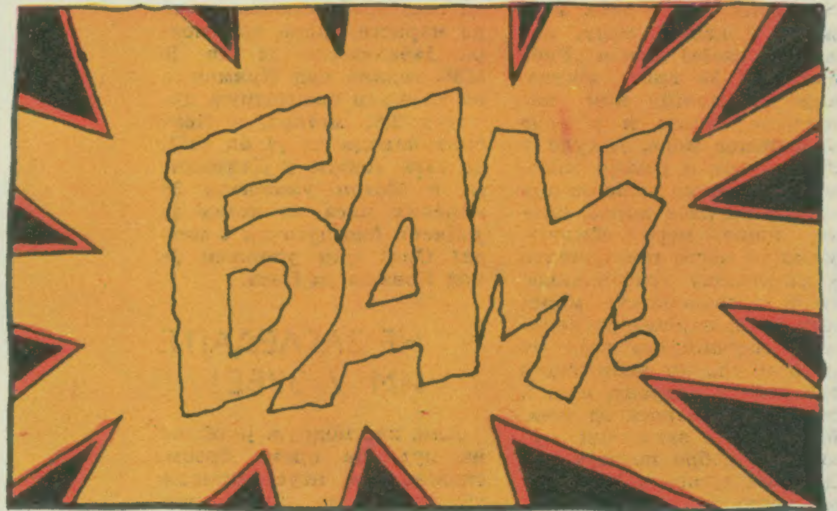
DIK BROWNE

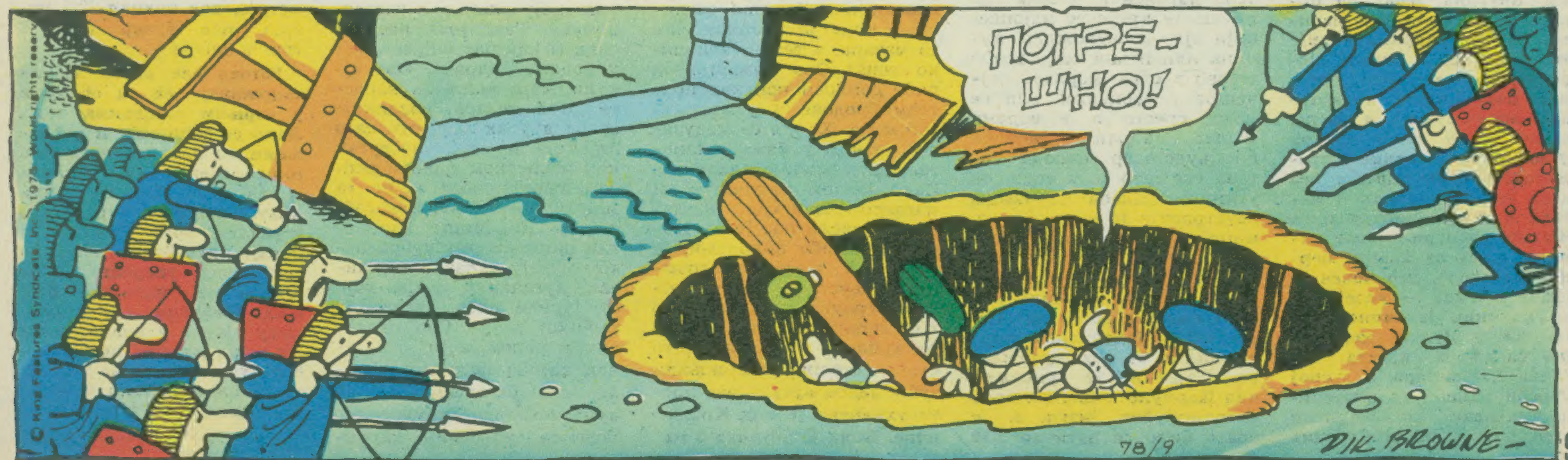
ХОГАР СТРАШНИ

ИСТИНА О АЈКУЛАМА У ЈАДРАНУ

ЏИН СА КОРЧУЛЕ

Кад су 1874. године рибари у Прелуци уловили 6 метара дугачког и 4 тоне тешког морског пса, у њему су нашли морнарско одело, део човечије главе и кожу козе.

Ловећи мрежом туне у Јадранском мору, један рибар је угледао велику рибу која је као тамна сенка стреловито клизнула испод чамца. Неколико тренутака касније осетио је како се тунара, мрежа за туне, силовито затресла. Одмах је знао да је у њу улетео највећи разбојник и прождрљивац свих мора и океана — морски пас. Рибар је осетио како му се коса диже на глави. Међутим, после грчевите борбе испоставило се да је ајкула у мрежи, иако је била дугачка преко четири метра, потпуно без зуба и сасвим безопасна.

ОПАСНА ЧЕТВОРКА

Али, нису све ајкуле овако мирољубиве ни безопасне. Од 250 врста ајкула, у Јадранском мору живи тридесет различитих врста морских паса. Др Тонко Шољан, изврстан познавалац свих врста риба које живе у нашем мору, наводи у својој књизи „Рибе Јадрана“ 28 врста ајкула, које насељавају или повремено залазе и у воде Јадранског мора. Ајкуле у Јадрану су и раније занимале научнике више од других врста риба којим, иначе, наше море обилује. Иако се често претеривало у описивању грабежљивости и кроволочности морских паса, најбоље је веровати научницима који су дуго и упорно испитивали ове рибе у Јадрану, њихов живот и опасност од њих. Међутим, и закључци људи који добро познају ћуди ових гусара међу рибама често су застрашујући. **И то не без разлога. Тако Сп. Брусина, један од првих научника који је испитивао рибе Јадрана и чије мишљење се и данас, скоро читав век после његовог рада, често спомиње као веродостојно и јасно, пише да су наши рибари уловили 1874. године у прелучкој тунари морског пса који је био дугачак 6 метара и тежак четири тоне. Кад су распорили овог џина, у њему су нашли морнарско одело, део човечије главе и кожу — козе! Исти научник је записао да је 1888. у Лукову код Сења уловљена ајкула дугачка 4,70 метара. У њеној утроби нађене су плетенице женске косе, вунени огртач са дугмадима, једна ципела, читаво јагње и кости неке веће животиње.**

Морнари су често, кад би угледали да ајкуле прате њихов брод, ловили ове морске немани на најобичнији лимени лонац! Познато је, наиме, да неке врсте нападају све што је у води, нарочито ако мирише на крв и месо или ако се сјаји. У недостатку погодног мамца, морепловци би једноставно на велику, челичну удицу на крају дебелог ланца стављали сјајан лонац из бродске кухиње и ускоро би се на палуби нашао— морски пас с лонцем и удицом у утроби.

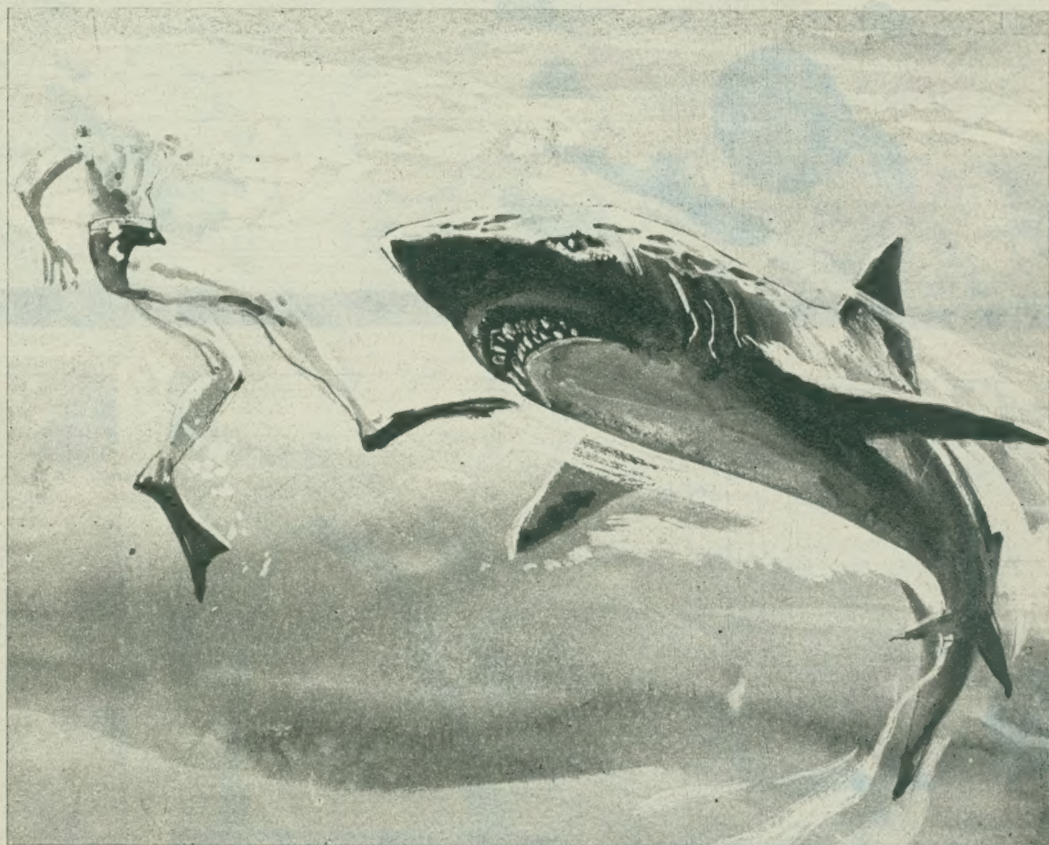
Срећом, овако прождрљиве ајкуле у Јадрану су ретке, иако пратећи велике бродове, залазе и у наше воде. **Др Мишо Кишпетић, научник који је 1893. године објавио књигу „Рибе“, с посебним освртом на ајкуле које живе или залазе и у Јадранско море, тврди да су од тридесетак врста које се могу срести у нашим водама за човека опасне само четири врсте ајкула.**

Једна од најопаснијих ајкула које живе у Јадранском мору је пас модруљ или кучак, чије је стручно, латинско име 'Carcharias glancus. Др Шољан тврди да овај грабежљивац може да нарасте преко три метра. **Забележено је да је 1886. године код Примоштена уловљен пас модруљ дугачак 2,85 метара, а Брусина наводи да је од 1871. до 1888. године у Далмацији и Истри уловљено 35 морских паса од којих је највећи био дугачак 4 метра! Овај џин уловљен је код Новаља на Пагу.**

НЕ ЗАГЛЕДАЈТЕ ИМ У ЗУБЕ!

Али, пас модруљ је обична пудлица према брзом, снажном и неустрашивом убици чије је научно име Carcharodon rondeletii. Иза овог латинског имена за научнике крије се најопаснија ајкула-људождер, кучина или псина, која живи готово у свим морима, најчешће у тропским, али се може срести и у водама нашег Јадрана. Морски пас-људождер напада готово све што је у води, од угинулог галеба до чамца, неустрашив је и никада не мирује. Ајкуле ове врсте најчешће су дугачке од 4 до 6 али могу да нарасту и до 12 метара. **Брусина наводи податак да су од 1868. до 1887. у Јадранском мору уловљена 24 пса-људождера. Највећи је уловљен код Корчуле и његово тело застрашујућег изгледа и снаге било је дугачко 5,50 метара! И у Бакарском заливу ухваћен је пас-људождер или морски вук, како га још називају, дугачак око 5 метара и тежак 2 тоне. Сада се налази препариран у Зоолошком музеју у Загребу.**

Међутим, ајкула-људождер није и највећи морски пас. Најкрупнија ајкула је псина атлантска или џиновски пас (Lamma cornubica) који је дугачак око 15 метара, а тежак неколико тона! Ова грдосија од рибе доплови понекад пратећи бродове и у Јадранско море. Храни се медузама, ситним рибама, планктонима и малим раковима. Иако својом величином и изгледом леди крв у жилама, џиновски пас је — безопасан, слабо покретљив и миран. У његовим огромним чељустима уместо оштрих, троугластих зуба као код већине ајкула, налазе се купасте израслине што су, у ствари, закржљали зуби. **Једна ајкула ове врсте ухваћена је код Краљевице. Била је дугачка 8 метара и тешка две и по тоне!**

За утеху онима који воле да се брчкају или пливају у мору, а плаше се ајкула, може да послужи тврдња научника који су годинама испитивали живот и навике ових великих и необичних риба да је већина врста морских паса безопасна, иако готово сви изгледају слично и застрашујуће. Тако је и пас-лисица (Alopecias vulpes) чест у водама Јадрана. Ова ајкула, која може да нарасте до 5 метара, разликује се од других морских паса највише по необично дугачком и високом горњем репном перају због којег га зову и **пас сабља, или сабљореп.** Др Мишо Кишпетић пише да се у дубровачком музеју налазио пас-лисац, дугачак 4 метра који се, јурећи рибе, насукао у грушкој луци. Својим великим репом, који је дугачак готово исто као и тело, ова безопасна ајкула лупа по води, кружи око јата сардина или харинги, збијајући их и ловећи на тај начин.

Најчешћа ајкула у Јадранском мору је пас костељ (Acantihias vulgaris). Овај пас, дугачак нешто више од једног метра, храни се највише рибама, и то племенитим врстама, па често наноси много штете цепајући рибарске мреже. Наши рибари лове га на струк или парангал.

Од заиста разгранатих и бројних врста морских паса најнеобичнији је **млат** или **јарам** (Sphyrna zygaena), који живи и у Јадранском мору, али је ту доста редак. **Док све ајкуле имају зашиљену њушку** којом се муњевито пробијају кроз воду, млат, дугачак до 4 метра, има главу у облику слова „Т“. На оба краја та два проширења налазе се очи. Ова риба, која је по свим својим другим одликама права ајкула, живи на дну и ретко излази на површину.

У Јадранском мору живе и ајкуле које су по свом изгледу и халапљивости мање застрашујуће од наведених врста. То су **мачка црноуска** (око 90 сантиметара), **мачка бледица** (1 метар), **пас змијозуб** (4 метра), **пас чуков** (1,5 метра), **пас глушац** (до 3,5 метра), **пас трупан** (2,5 метра), **пас бутор** (око 2 тра) и други.

Готово све врсте ајкула задржавају се уз обалу и у горњим слојевима воде. Лако се запажају и на даљини по карактеристичном горњем перају које извирује из воде. Већину људи хвата паничан страх кад угледају црно троугласто пераје како брзо и складно сече воду, уверени да ће ајкула да нападне баш њих. Међутим, све ајкуле нису ајкуле у правом смислу речи, јер има врста и — без зуба. Али, боље је држати се ближе обали и — не загледати им у зубе!

И. Лончар

АТЕНТАТ ИЛИ НЕШТО ДРУГО

Шефа полиције у Монтаржису Луја Лесјера пробудило је куцање на вратима у саму зору и тада је почела да се одвија невероватна прича.

Када ми је, 21. маја 1920. године, ол лоарског шефа полиције стигао телеграм о проласку председничког воза кроз моје место, кренуо сам одмах да предузмем све потребне мере обезбеђења, како се то увек чини у таквим случајевима.

Председник Пол Дешанел путовао је из Париза у Монбризон, да открије споменик једном санатору погинулом у рату. Његов воз требало је да се заустави у Монтаржису у ноћи између 23. и 24. маја, петнаестак минута после поноћи.

У недељу 23. маја лично сам отишао на железничку станицу у поноћ како бих био присутан док воз стоји.

Воз је стигао у предвиђено време. Приметио сам да је горњи део прозора на купеу где се налазио председник отворен и да зелена завеса лелуја споља. Али, пошто је била спарина, сматрао сам да је нормално што председник спава крај отвореног прозора. Све остало је у реду и воз је, после петнаест минута колико је и било предвиђено да се задржи у Монтаржису, кренуо даље. Тиме је мој задатак био обављен па сам се вратио на починак.

ЧУДАН ТЕЛЕГРАМ

Следећег јутра пробудило ме је куцање на вратима. Било је тек пет сати. Настојник ми пружи службени телеграм на којем је стајао датум 24. маја, 3 сата и 45 минута. Телеграм је послат из места Лорсиј, а текст је гласио овако:

„Човек испао из председничког воза на 110,900 км. Представља се као Дешанел. Обавештене локалне власти и лекари."

Учинило ми се да сањам. Назначени километар пруге налази се пре Монтаржиса — значи ли то да председник уопште није ни био у возу када се овај зауставио на нашој станици? Сада ми се у свести појавила она зелена завеса како лепрша кроз отворен прозор и обузела ме је нека зла слутња.

Покушао сам да телефонирам на станицу, али везу никако нисам могао да добијем. Затим сам звао такси — и то безуспешно. Обукао сам униформу и кренуо пешке према станици.

Тамо сам затекао инспектора Диму и шефа станице који су, као и ја, били обавештени о овом чудном догађају. Док смо разговарали о томе, шефу станице стигао је нови телеграм у којем је стајало да је човек у пиџами и да се налази у кућици чувара рампе на коти 78.

Ниједан од нас није имао кола, а нико на такси станици није подизао слушалицу. Уто сам спазио како ветеринар Вијо улази у станично двориште са пријатељима које је довезао својим аутомобилом. Познавао сам га добро и показао му оба телеграма — разуме се, уз највећу дискрецију — замоливши га да нас одвезе до коте 78 која се налазила двадесетак километара пре Монтаржиса.

У часу када смо полазили Дима ми рече да је, како стоји у телеграму, човек у пиџами и требало би му понети неко одело, па смо тако и учинили.

Кренули смо ветеринаровим малим, отвореним „реноом".

Прво је на нашем путу била кота 79 и ту смо срели Андреа Радоа, чувара рампе. Он нам је испричао да је те ноћи, непосредно после проласка председничког воза налетео у мраку на човека који се, окрвављеног лица, тетурао по шинама. Рекао је Радоу:

— Ја сам председник Француске Републике... испао сам из воза.

ОКРВАВЉЕНО ЛИЦЕ У ПОНОЋ

Радо је помислио да има посла са пијанцем и уз гунђање га је повео до кућице на коти 78. Тамо су рањеног човека прихватили скретничар Густав Дарио и његова жена. Било је око пола сата после поноћи.

Човеку су опрали ране на лицу, коленима и лактовима, па како је сваj изгледао исцрпљен, Дарио и његова жена сместили су га у свој кревет јер другог нису ни имали.

Дариоова жена је остала крај рањеника, а скретничар је бициклом пошао до оближњег места, удаљеног око три километра, како би обавестио жандармерију, железничку станицу и позвао лекара.

Око два часа ујутро стигао је лекар Гијомон очистио ране и обећао да ће поново навратити у осам.

Нешто после лекара стигао је жандарм Каре и, саслушавши Дешанелову изјаву, схватио је да се пред њим заиста налази председник Француске Републике! Наредио је да се одмах пошаље телеграм у Монтаржис — онај који сам и ја добио — а затим изашао пред врата кућице и остао тамо све док ми нисмо стигли, не пуштајући радозналце да се окупљају.

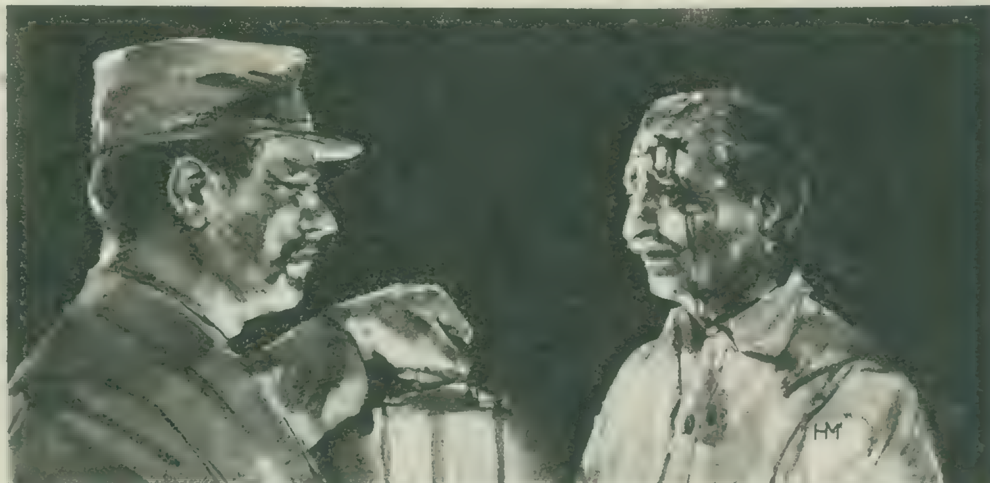
КАКО ОБУЋИ ПРЕДСЕДНИКА

Око седам сати стигли смо пред кућицу на коти 78. Ушли смо прво у повећу кухињу и одмах ми се поглед зауставио на три велике фотографије које су висиле изнад огњишта: председника Клемансоа, маршала Жофра и председника Дешанела. Упитао сам Даријеву жену показујући јој на ову последњу фотографију:

— Зар га нисте препознали?

— Не — одговорила је — лице му је било потпуно окрвављено!

— Господине председниче, да ли је неко покушао атентат на вас? — упитао сам.

Његов одговор био је, благо речено, неочекиван:

— Не знам у мом памћењу је рупа од тренутка кад сам ушао у купе све до тренутка када сам се пробудио овде!

Упитао сам га затим да ли је у стању да пође у отвореном аутомобилу до Монтаржиса. Пристао је и ја сам му пружио Димино одело. На сву срећу, оно је сасвим одговарало његовом стасу, али председник је на ногама имао — папуче. Скретничар му је дао пар својих чарапа од беле, домаће вуне, а Дима је скинуо мантил и огрнуо га њиме. Али, Дешанел рече:

— Немам шешир, а глава ми је осетљива...

Згледали смо се. Дима никад није носио шешир, а је сам на глави имао капицу која је била део униформе. Скинуо сам је и пружио му.

Двадесетак минута касније стигли смо у Монтаржис. Председника смо сместили у постељу, а сви у мојој кући су се ужурбали око неочекиваног, високог госта. Одмах сам телефонирао градоначелнику, лекару и команданту монтаржиског одреда војске, како би се обезбедила стража.

Док се све ово одвијало, председнички воз наставио је свој пут. Телеграм који је у 3 сата и 45 минута послат из Лорсија стигао је у Монтаржис после одласка воза, а у следећу станицу Невер баш у време заустављања. Примио га је Удај, човек из обезбеђења, али није га схватио озбиљно. На следећој станици, Мулену, опет је стигао исти телеграм и Удај је одлучио да прегледа воз, како би се утврдило да ли нешто недостаје. Председника није желео да узнемирава пре седам сати јер је тако гласило наређење.

Када је у станици Сен Жермен тај чудни телеграм и по трећи пут доспео у Удајове руке, он је пробудио Стега, министра иностраних послова. Било је 5 сати и 30 минута и Стег је наредио да се ипак провери цео воз, укључујући и председников купе. Тек тада је откривено да Дешанела заиста нема!

У међувремену, у Монтаржис је стигла Дешанелова жена у пратњи још неких личности и, како је председнику било добро, они су се истог дана аутомобилом вратили у Париз.

• • •

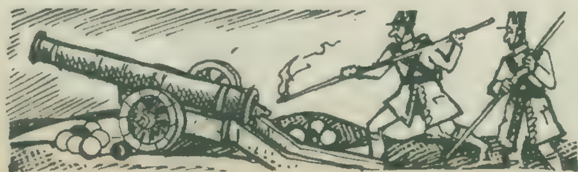
Остала је загонетка како је Дешанел могао испасти из воза. У почетку, сумња је пала на његовог собара да му је дао пилуле за успављивање а потом га избацио кроз прозор, али ово је брзо одбачено. Сам Дешанел ничега се није сетио и тако је овај догађај који је у своје време подигао велику прашину, пао у заборав — неразјашњен!

М. Ж.

ИЗ ФРАНЦУСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

КО ДРУГОМЕ ЈАМУ КОПА...

Тешки топ направили су Французи у 18. веку. Наручио га је Луј XVI, да би њиме бранио Царство, а израдио га је Жан-Батист де Грибовал по коме је овај топ добио име. Али, историја је пуна невероватних обрта, па је тако, у време када је Француска била најјача артиљеријска сила у Европи, у њој избила и победила револуција санкилота. Луј XVI је погубљен, додуше не чувеним топом, него на гиљотини, али проналазак га је наџивео и нанео још много зла човечанству...

1 ИГРЕ НА ЖИВОТ И СМРТ. — Гладијаторске игре потичу од Етрураца, народа асирског порекла који је живео у средњој Италији и на острвима Корзици и Сицилији. Римљанима, који су 295. године пре нове ере покорили Етрурце, веома су се допале ове игре па су и сами почели да их изводе, али не само на погребним свечаностима, као што су чинили Етрурци, него су приређивали приредбе на којима су се гладијатори борили на живот и смрт. Ове римске витешке игре први пут су одржане 264. године пре нове ере после чега постају веома популарне. За време Цезарове владавине (101—44. године пре нове ере) на једној таквој приредби учествовало је и по 320 парова гладијатора. Основане су и праве школе овог „спорта" тако да се број људи који су се на турнирима и разним свечаностима борили за живот пред многобројном публиком попео на неколико хиљада, а борбе су трајале и по неколико дана.

2 ШКОЛА СУРОВОСТИ. — Гладијатори су углавном били ратни заробљеници, робови, разни криминалци и злочинци, али међу њима је било и слободних грађана који су на тај начин хтели да покажу своју вештину и умешност у руковању оружјем. Ти људи морали су да буду веома снажни и издржљиви а у школама које су се називале ludus gladiatorius били су подељени у групе, зависно од преступа који су учинили и од оружја којим су се борили.

3 ДО ЈУЧЕ ПРИЈАТЕЉИ. — Како је кроз многобројне освајачке ратове јачала Римска империја тако је и растао број заробљеника. Римљани су веровали да је хуманије не осудити их на смрт, па су их зато користили за своје забаве, уживали су да гледају како ови људи који су се борили у истом војничком строју, као заробљеници убијају један другог. Јер, победа није само значила бити вештији у руковању оружјем, већ пропусницу за — живот.

СТ ЗА ПОБЕЂЕНОГ

4 **КРВАВО УЖИВАЊЕ.** — Према оружју које су носили и начину борбе, гладијатори су били подељени у групе. Тако су murmillones носили тупо оружје, essedari су се борили на колима, retiari су имали мреже и трозубац, bestiari су били злочинци а да би изборили слободу морали су да се боре са лавовима и тигровима... У почетку, гладијатори су се борили на трговима, а касније у амфитеатрима у које је из најудаљенијих крајева долазило и по неколико хиљада људи да би уживали у проливању крви.

5 **ПОЗДРАВ УМИРУЋЕГ.** — Пре него што би почела борба, гладијатори су пролазили поред трибине на којој је седео цар и поздрављали га речима: »Ave cezar, morituri te salutant« (**Здраво, царе, поздравља те онај који треба да умре**). После тога започињала је борба а побеђени би био поштеђен само ако су гледаоци махали стиснутим песницама. Када би цар по завршетку борбе подигао руку и окренуо палац надоле то је значило — смрт побеђеном. „Убиј, убиј" — урлало је тада гледалиште.

6 **СЛОБОДА НА ПОКЛОН.** — Ако би неки гладијатор више пута узастопно победио, цар би му поклањао слободу и он је постајао равноправан грађанин. Неки римски политичари, као Катилина и Цезар, имали су телесну гарду коју су сачињавали искључиво гладијатори. Јер, они су били не само срчани борци већ и верни својим господарима, надајући се да ће их једног дана, ако их добро бране и штите, они наградити слободом. Многима је то, после вишегодишњег „службовања", и пошло за руком.

7 **СПАРТАК НАС ВОДИ!** — Огорчени на тешке услове у којима су живели, гладијатори почињу да се буне тако да је за време владавине цара Проба и Нерона дошло до великих устанака а најпознатији је био Спартаков (73—71 пре н. е.) Гладијаторске борбе почеле су нестајати најпре у источном делу Римске империје а у западном трају све до 5. века када је Одоакар вођа германског племена Скира збацио 476. године с престола последњег императора Ромула Августа.

У АМЕРИЦИ СЕ УПРАВО СНИМА ФИЛМ КОЈИ ТРЕБА ДА ЗАСЕНИ И »АЈКУЛУ«, А СЦЕНАРИО ЈЕ НАПИСАН ПО СТВАРНОМ ДОГАЂАЈУ.

СПАСОНОСНИ СКОК ПИЈАНОГ АКРОБАТЕ

За само тридесет четири секунде понос Немачке дирижабл „Хинденбург" претворио се у бомбу. Од деведесет седам људи, колико се у њему налазило у тренутку слетања у Њу Џерсију, тридесет и пет је погинуло. Живот је изгубио и један службеник аеродрома, толико је експлозија била јака! Танк за хидроген летећег џина садржавао је тада седам милиона литара високозапаљивог гаса.

„Хинденбург" је био дуг 25 метара и до тада је прелетео Атлантик тридесет шест пута без иједне незгоде. Зато је, нарочито за немачког министра пропаганде Гебелса, постао симбол нацистичке надмоћи.

Био је тежак 242 тоне и могао је понети седамдесет путника, а лет од Франкфурта до Њу Џерсија трајао је 52 сата.

УЖЕ ЈЕ ПРЕКРАТКО!

Један од путника на последњем лету „Хинденбурга" био је и Јозеф Шпах, у то време веома популаран циркуски вештак. Требало је да Шпах прикаже своју чувену тачку „пијаног акробате" пред њујоршком публиком и одабрао је путовање дирижаблом јер је то био најбржи начин да се пребаци преко океана. Није ни слутио да ће му баш акробатска вештина спасти живот!

„Лет је био диван, сећа се он, узбудљив, занимљив. Али, када смо се спустили у Њу Џерсију, осетио сам се нелагодно, а да ни сам нисам знао зашто! Управо сам стајао крај прозора када се зачуло снажно брујање, а онда је одјекнула страховита експлозија. Све затресло и обојило црвено, жуто и наранџасто. Свет је почео да вришти, настао је ужас.

ПИТАЊЕ СЕКУНДИ

Реаговао сам нагонски: разбио сам стакло прозора и почео да се извлачим. Обесио сам се десном руком о оквир прозора. Спазио сам тада конопац како се љуља и ухватио се за њега док су се иза мене чули повици људи у агонији. Успео сам да се спустим низ уже, али оно је било прекратко! Земља се налазила око дванаест метара испод мене. Скочио сам...."

Захваљујући својој акробатској вештини, Шпах се није много озледио приликом доскока. Међу запањеним посматрачима на аеродрому, налазила се и његова жена Вера са четворо деце. Слеђени од ужаса гледали су шта се догађа пред њиховим очима. Касније су испричали да је прошло, како су чули, само тридесет две секунде између прве и друге експлозије — у том кратком међувремену Шпах се спасао! А изгледало му је да његово спуштање низ конопац траје сатима...

Кад се нашао на земљи, знао је да мора што пре да побегне одатле и последњом снагом почео је да пузи.

Шпах је прошао само са сломљеним чланком, али за тридесет пет његових сапутника тај 6. мај 1937. године био је кобан. Они који су се спасли задобили су тешке опекотине.

Шпах данас живи у Њујорку и његова сећања на тај страшан догађај послужиће у филму „Хинденбург", новом великом подухвату америчке кинематографије који треба да буде наследник чувене по страви „Ајкуле".

★ ★ ★

Прави узроци катастрофе дирижабла „Хинденбург" нису разјашњени. Изнете су претпоставке о нагомиланом статичком електрицитету који је изазвао експлозију и пожар, затим о грешкама у конструкцији које су се, ето, у једном тренутку катастрофално испољиле, а говорило се и о саботажи.

Једно је, ипак, извесно: Америка је одбила да испоручује Немачкој хелијум, мање опасан гас од хидрогена, а то је, сигурно, допринело да експлозија буде снажнија!

М. К.

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

НЕКА СЕ ЗНА КО ЈЕ СТАРИЈИ!

Крајем јула или почетком августа 1833. године дође у Крагујевац Јоаким Вујић, „славено-сербски списатељ" и замоли кнеза Милоша да установи „театар". Кнез Милош прихвати предлог и постави Јоакима Вујића „директором књажевско-сербског театра" уз плату од 10 талира месечно.

Кнез Милош је волео позориште и подржавао управника коме је слао и поклоне. Ословљавао га је са „синe", а управник њега са „оче".

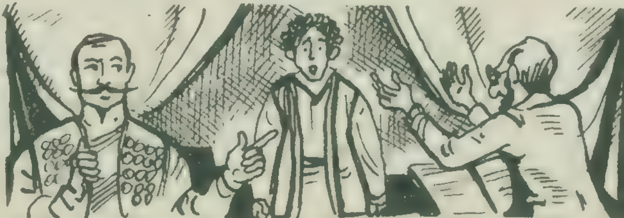
Представе су, међутим, морале да се одвијају по укусу кнеза Милоша, а он је много волео да се пева. И кад у комаду није било песме, он би по неком поручио управнику да жели да чује песму. Шлезингер, оснивач прве музичке капеле у Србији, био је увек приправан за овакве прохтеве, и одмах би одређивао која песма треба да се пева, јер је знао кнежев укус. Једном приликом певач се мучио да отпева онако како је требало, а Шлезингер му узбуђен добацивао:

— Више, више...

Певачу је већ све било прекипело:

— Не могу више, — скоро завапи.

— Шта си окупио дете, обрецну се кнез Милош на Шлезингера — више, више... Кад не може како ти хоћеш, а он нека пева како може...

НИЈЕ ГОРОСТАС

У катедрали у Шартру чува се оклоп славног ратника Карла Великог (742—814) франачког и лангобардијског краља и римског цара. Тај оклоп је „толико велики" да би данас у њега једва могло да стане — дете од десет година.

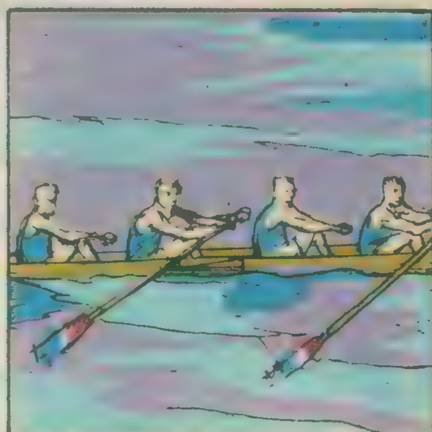
ЗАНИМЉИВОСТИ СА ОЛИМПИЈАДА

21

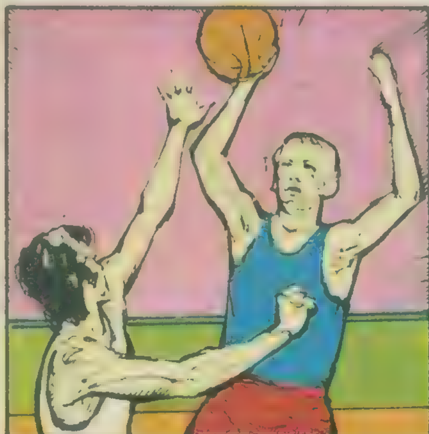

У ИСТОРИЈИ модерних олимпијских игара најмање учесника било је на првој Олимпијади у Атини 1896. године. Пријавило се свега 285 такмичара у 43 дисциплине (девет спортова) из 13 земаља.

22

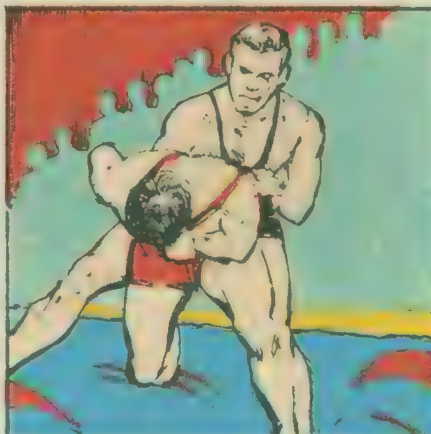

СПОРТИСТИ нове Југославије освојили су прву златну медаљу на Олимпијади у Хелсинкију 1952. године. Тада је четверац без кормилара „Гусара“ из Сплита у финалној трци освојио прво место.

23

ЈУГОСЛОВЕНСКИ кошаркаши имају једну олимпијску медаљу, и то сребрну. Године 1968. у Мексику изгубили су финални меч са екипом САД са 65:50 и тако освојили „сребро“.

24

РВАЧИ Југославије до сада су освојили седам олимпијских медаља: Симић 1964 — златну; Мартиновић 1960, Хорват 1968. и Чорак 1972. — сребрне, а Мартиновић 1964, Симић 1968. и Ненадић 1972. — бронзане.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ:

Инспектор Окац поставља вам данас нову криминалистичку загонетку. Добро погледајте сваки детаљ на цртежима и пажљиво прочитајте сваку изговорену реч.

ИСКУСНО ОКО

Инспектору Окцу поверена је истрага о крађи у некој кући. Одмах је на лице места послао дежурног наредника...

Шта мислите, драги читаоци, због чега је инспектор Окац уверен да је лопов баш Крадић? Ако сте погодили, честитамо! А ако нисте, погледајте решење на 35. страни.

УБИСТВЕНИ ДУЕТ

ХИЦИ ИЗ ЗАСЕДЕ КОЈИ СУ УЧИНИЛИ КРАЈ ДВОГОДИШЊЕМ КРВАВОМ ТЕРОРУ БОНИ И КЛАЈДА БИЛИ СУ ДОВОЉНИ ДА ОДУЗМУ БАР ПЕДЕСЕТАК ЉУДСКИХ ЖИВОТА.

Бони и Клајд упознали су се јануара 1930. године у Западном Даласу. Клајд се на први поглед заљубио у ситну плавокосу девојку лепих светлих очију и она му је узвратила љубав. Њој је било 19, њему 21 година.

Клајд Честнат Бароу, шесто од осморо деце сиромашног фамера из Тексаса, рођен је 24. марта 1909. Одмалена био је веома плаховит и имао је велике страсти — револвере и аутомобиле.

Бони Паркер била је млађа од њега 18 месеци и потицала је из нешто имућније средине — отац јој је био зидар, али је умро када је имала 4 године. Живела је са мајком у Семент Ситију близу Даласа. Удала се са 16 година за своју љубав из детињства, али се брак брзо распао.

263 ГОДИНЕ ЗАТВОРА

Само што су се упознали и заволели, Бони и Клајд морали су да се растану. Клајд је ухапшен и осуђен због седам крађа аутомобила и провала. За Бони, која дотад није имала посла са полицијом, био је то шок што јој, међутим, није сметало да му једног дана за време посете дотури пиштољ.

Клајд је искористио прву прилику да побегне из затвора са још двојицом осуђеника, али је ухваћен само који дан касније у оружаној пљачки железничке станице у Мидлтауну. Овога пута добио је 14 година робије.

У затвору је провео само две и фебруара 1932. пуштен је захваљујући условној амнестији гувернера Тексаса госпође Фергусон. Из љубави према Бони покушао је да се запосли и живи нормалним животом и — издржао је две недеље. У далеком Масачусетсу где је добио посао осећао се усамљен и прогоњен јер му је полиција мотрила сваки корак. Тако је дигао руке од поштења.

Три дана касније Бони је напустила кућу. Мајци је рекла да је добила посао модела за козметику у Хјустону, у ствари придружила се Клајду. **Био је март 1932. а већ априла „Бароу банда", у којој су поред њих двоје били и извесни Реј Хамилтон и још двојица младића, извршила је прво убиство. Жртва је био златар Џон Бучер из Хилсбороа у Тексасу, а плен свега 40 долара!**

Остали злочини ређали су се као сами од себе. У градићу Атока, у Оклахоми, Клајд и Хамилтон, већ мртви пијани, извукли су боце вискија и натегли их испред локалног дансинга. Шериф Максвел и његов заменик Мур покушали су да их спрече — у Сједињеним Америчким Државама још је владала прохибиција. Уместо одговора, севнули су пиштољи.

Затим је следила пљачка велике бензинске станице у Гранд Преријy, у Тексасу. Ту је банда покупила свој дотад највећи плен, 3500 долара. Мртвих није било јер никоме није ни пало на ум да се супротстави разбојницима који су већ уживали глас „срећне руке на обарачу".

Да би прославили успех, Бони и Клајд одвезли су Хамилтона у Мичиген да посети оца. **Хамилтон се, на своју несрећу, поштено поднапио и постао сувише причљив. Освестио се тек у Тексасу, где је пребачен полицијским колима, када је чуо да је осуђен на укуп но 263 године затвора!**

Бони и Клајд

Полицајци у цивилу који су их изрешетали из шипражја крај друма.

ДРЖАВНИ НЕПРИЈАТЕЉИ БРОЈ ЈЕДАН

Бони и Клајд су, пуни пара, читав септембар и октобар провели возикајући се по Мичигену, Канзасу и Мисурију. Одседали су у луксузним хотелима, хранили се у најбољим ресторанима и проводили се одевени по последњој моди.

Када им је остало свега 2 долара, поново су се прихватили „посла". Прво су опљачкали Хауарда Хала, старог месара, коме је Бони прорешетала стомак. На ред су дошле пљачке у Мисурију, укључујући и препад на банку у Картаги са бедним пленом од 80 долара. Бони и Клајд никада нису планирали препаде већ су на лицу места, такс рећи у пролазу, одлучивали. Убиства су такође била плод случаја или тренутног хира.

Немогуће је набројати све провале, пљачке и убиства које је овај пар починио између јануара 1933. и маја 1934. године. Разбојништва су постала њихов начин живота, а убиства аутоматски рефлекс самоодбране. То им је зарадило „титулу" државних непријатеља број један на југозападу Сједињених Америчких Држава.

Клајд се по замисли Бони повремено одевао у женске хаљине и стављао плаву перику. Нико у двема „заводљивим" плавушама није препознавао озлоглашени дует.

Крајем 1932. трећи члан банде постао је шеснаестогодишњи Данијел Џонс из Даласа, а марта 1933. пришли су им и Клајдов брат Бак са женом Бланш. Дружина је закупила апартман у отменом делу Џоплина, у Мисурију. То је била грешка јер су суседи, врло уважени грађани, пријавили полицији да се нови станари понашају сумњиво и крећу као гоњене звери.

Одмах су послате две патроле. У окршају до којег је дошло Клајд и Џонс су лакше рањени, а банда је успела да умакне остављајући за собом два мртва полицајца. Током следећег месеца виђени су у шест места држава Лујзијане, Оклахоме, Минесоте и Ајове. Свако „виђење" завршило се пљачком а лешеви су само низали. Завладао је „терор Бони и Клајда".

ЛОПОВСКА СРЕЋА

И поред разбојничких успеха живот чланова Бароу банде постајао је све компликованији. Због велике „популарности" ноћи су морали да проводе у украденим аутомобилима, а за храну су се некако сналазили.

Изгледа, ипак да им је главна брига била да одрже личну чистоћу и леп изглед. Рубље су прали у перионицама мањих градова, а дотеривали су се код фризера на смену.

Али, банда је, бар извесно време, уживала такозвану лоповску срећу мада се, нарочито Бони, нису заваравали да ће то моћи дуго да траје. **„Хоћу још једном да видим маму пре него што умрем" често је говорила. Мајке су, за дивно чудо, уживале изузетну нежност у срцима немилосрдног пара и обоје су се редовно враћали кућама да их посете, чак и када им је полиција била за петама.**

На једном од својих путовања у Тексас нису имали среће. Ауто који је возио Клајд улетео је великом брзином у развaљен

мост код Велингтона, Клајд није приметио таблу са упозорењем, и Бони је тешко рањена. Сав новац отишао је на лекара који ће ћутати и неговатељицу да бди над рањеницом пошто болница није долазила у обзир.

Следеће пљачке и убиства донели су добар плен, али и још веће невоље. Банда више није имала ни тренутка починка. Тешко су долазили до хране и воде. Бони је још била у агонији, Клајдов брат Бак и снаха Бланш рањени.

Да би у тој тешкој ситуацији прибавили храну Џонс је из шуме код Декстера, у Ајови, где су се сакрили, отишао у градић да купи пет печених пилића. Печење је добио, али је број порција привукао пажњу и преко 200 полицајаца опколило је за тили час шумарак.

Почело је пушкарање у којем је Бак поново рањен. Полиција је поред њега затекла уплакану Бланш која није хтела да га остави. Бак је 6 дана касније умро у болници, а његова жена осуђена је на 10 година затвора. Бони, Клајд и Џонс успели су кроз кишу метака да умакну. Чим је залечио ране, Џонс се одвојио од њих предосетивши крај.

УСПОМЕНА СА ПОГРЕБА

Бони и Клајд вратили су се у Далас и тамо провели четири месеца спавајући на смену у украденим аутомобилима, тајно се састајући са мајкама и пљачкајући робне куће и бензинске пумпе када би им понестало новца.

Јануара 1934. успели су да продру на поље где су радили робијаши и уз помоћ ватре из митраљеских пушака ослободе свог некадашњег ортака Реја Хамилтона који је „одрађивао" своје 263 године. Са њим су утекла још четворица затвореника, а један стражар је убијен.

Првог априла Бони, Клајд и Хенри Метвин, један од те четворице, налетели су у околини Даласа на два полицајца који су их препознали. Бандити су одмах отворили ватру и смакли обојицу. Само 5 дана потом Клајд је код Мајамија, у Оклахоми, убио још једног полицајца.

Овога пута организована је права хајка у којој су учествовали сви расположиви полицајци Тексаса, Оклахоме, Луизијане, Арканзаса и Канзаса. Сматра се да им је помогао отац Хенрија Метвина не би ли за свога сина зарадио неку олакшавајућу околност.

Ујутру 23. маја 6 полицајаца чекало је у заседи у шипражју крај аутопута око 13 километара од Џибсленда, у Луизијани. Нешто после 9 сати на друму се појавио „форд V-8 седан" у којем су седели сами Бони и Клајд. Полицајци су отворили ватру.

Испалили су 167 хитаца, а бар 50 погодило је мету. Бони и Клајд погинули су готово тренутно. **„Истерали смо ђавола из њих, остала је само мрља крвавих дроњака!"** изјавио је за штампу један од полицајаца.

Тог часа родила се легенда која је ово двоје криминалаца претворила у хероје Америке тога доба. У стварању те сумњиве славе нису учествовали земљаци Бони и Клајда, нити људи који су са њима икада имали било какав посла.

Пар је пренет кући у Далас ради сахране. Гужва на погребу била је толика да Клајдова рођена сестра није могла ни да приђе гробу. Публика је са мртвачких сандука кидала руже и гладиоле за успомену. Клајду је било 25, Бони 23. године.

Б. Д.

НАСТРАНИ УКУСИ

ТРБУХОМ ЗА — ПАУКОМ!

Жозеф Жером д' Лаланд (1732—1807) познат је француски астроном, веома заслужан за развој ове науке. Начинио је каталог који садржи 47000 звезда, а посебно се бавио посматрањима Месеца и Венере.

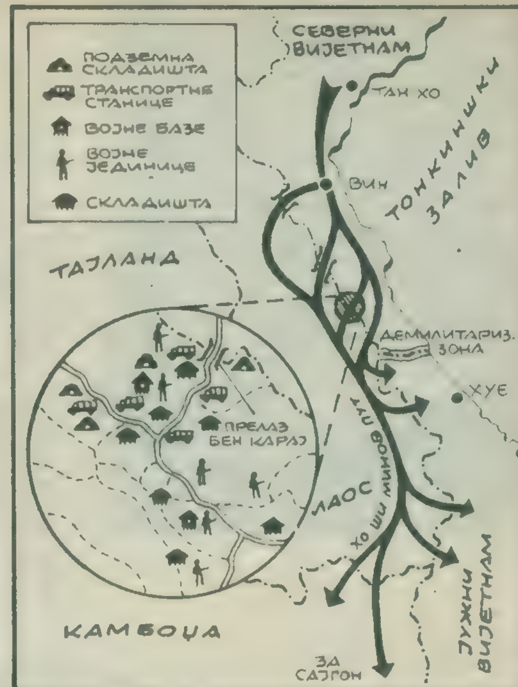
Једном је Лаланда позвала пријатељица која се хвалила да има најчуднији паука на свету: кад год би она засвирала на клавсену, тај паук би искочио из неке пукотине да је слуша! Домаћица се толико одушевила својим пауком, да је забранила собарици да га убије, ако би га случајно опазила док спрема стан.

Лаланд се завалио у наслоњачу спреман да слуша музику. И заиста, чим су одјекнули први тонови, паук је истрчао негде иза завесе и стао на клавсен. Лаланд није могао да одоли искушењу: на ужас домаћице, он је зграбио паука и — појео га! Јер, пауци су били његова посластица. Мало чудно, додуше, али великим учницима могу се опростити мале настраности.

ХО ШИ МИНОВ ПУТ

ПРЕМА ОПИСУ ЈЕДНОГ РАТНОГ ИЗВЕШТАЧА С ПОЧЕТКА ОВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ОВАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАО ЧУВЕНИ ДРУМ КОЈИМ СУ СТИЗАЛИ ОРУЖЈЕ И ОПРЕМА БОРЦИМА ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈУЖНОГ ВИЈЕТНАМА

Десет хиљада километара дуг сплет уских прашњавих путељака, блатњавих речних газова, каменитих планинских прелаза и стаза прокрчених кроз џунглу — то је био Хо Ши Минов пут, пут слободе вијетнамског народа.

Пролазећи из многобројних северновијетнамских граничних прелаза, артерије овог пута пролазе кроз 50 километара широк коридор Лаоса и завршавају се код граница Камбоџе и Јужног Вијетнама. Овако распоређен, сплет путева омогућава Северном Вијетнаму да пребаци око 60 тона ратне и друге опреме дневно у Јужни Вијетнам и тако помогне ослободилачком покрету.

Преношење материјала обавља се на све могуће начине: моторним возилима, бициклима, па чак и воловским колима.

Пут садржи четири полазне тачке које се налазе на планинском ланцу Анамити, иначе природној граници између Вијетнама и Лаоса. Товар се преноси кроз 12 главних снабдевачких зона, око 40 километара дугих, а свака од њих је снабдевена механичарским радионицама, импровизованим амбулантама и складиштима намирница. Све транспортне зоне изузетно су добро брањене многобројним камуфлираним бункерима.

Врло се ретко дешава да транспорт пређе цео пут одједном. Камиони са товаром заустављају се на одређеним станицама на почетку сваке зоне, где долази до промене возача. Сваки од њих изврсно познаје део пута који обично вози, тако да се транспорт обавља и ноћу, а светла на камионима пале се само у ноћима без месечине.

Обично за двадесет дана овај товар стиже у тај на складишта на јужновијетнамској граници.

У току 1970. године за време сушног периода око 3000 камиона било је у употреби на Хо Ши Миновом путу. Када, међутим, наиђе период монсунских киша и неки делови пута постану непроходни за моторна возила, Вијетнамцима помаже народ који на рукама носи товар до следећег одредишта. Многи од ових носача су по три или више пута пешице прешли цео Хо Ши Минов пут.

За чување ратног материјала постоје скривена складишта дуж читавог пута. То су углавном пећине и тунели ископани испод самог пута чији су отвори покривени мрежом и маскирани гранама и лишћем. Да би заварали непријатељску авијацију, која често врши ваздушне нападе на возила дуж пута, Вијетнамци на споредним деловима пута остављају на пуштене старе камионе. На овај начин одвраћају пажњу непријатељских пилота са правих мета.

Вијетнамци улажу велики труд да би Хо Ши Минов пут одржали проходним. Свако оштећење на путу, изазвано експлозијом авионске бомбе, бива затрпано и изравнано за неколико сати, а када се вода из реке излије и поплави пут, употребљавају се монтажни понтонски мостови из тајних складишта.

Непријатељска авијација чини све да онеспособи пут и при том користи најсавременија ратна средства, као што је инструмент назван „звездани сјај". Ова справа бачена падобраном из авиона прикупља ноћу сваки светлосни зрак, па чак и онај који стварају звезде и умножава га електронским путем око милион пута. При свом паду овај апарат на тај начин осветљава предмете на земљи.

Непријатељ се, међутим, излаже великој опасности приликом вршења ваздушних операција, јер су Вијетнамци поставили више од хиљаду противавионских топова и митраљеза за одбрану пута и на тај начин оборили преко три стотине америчких авиона.

Рат у Вијетнаму је завршен и борбе готово престале. Хо Ши Минов пут много је допринео победи вијетнамског народа над америчким агресором.

М. Ј.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

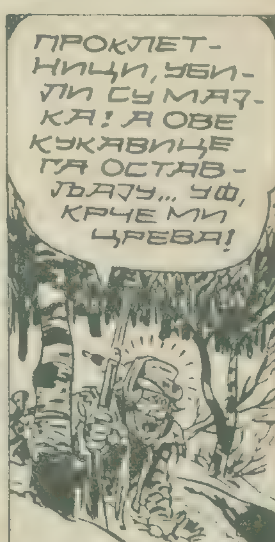

ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ II ДЕО

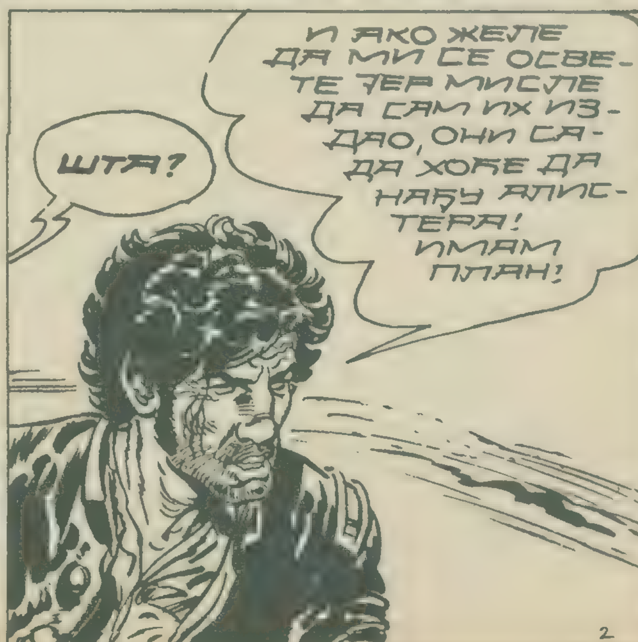

ГОТОВ ЈЕ!
ОХ! МАЈК ЈЕ ЖИВ!

ХЕЈ, МОМЧЕ! ОВАМО, БРЗО!
ЏИМИ! ДОБРИ СТАРИ ПИЈАНАЦ?

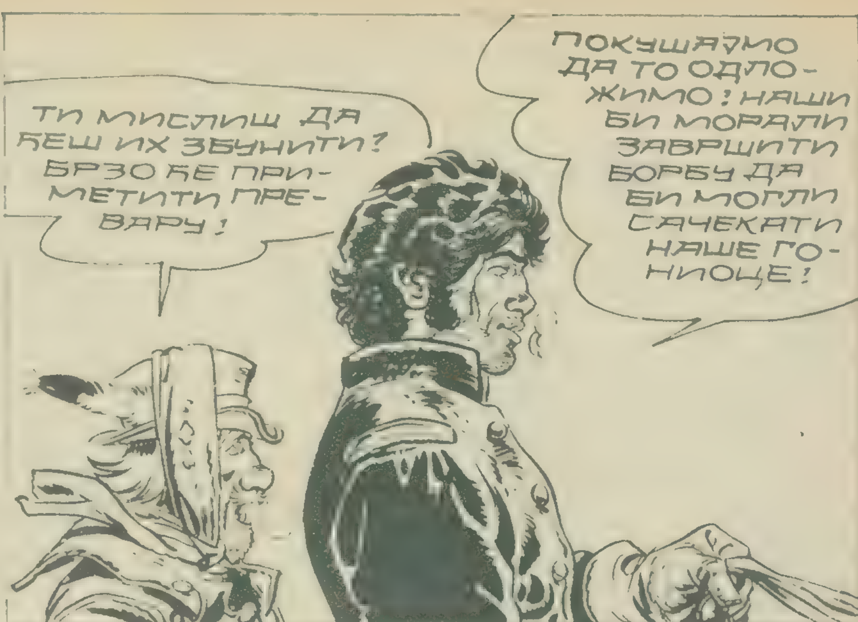
ПРОКЛЕТСТВО! УГЛЕДАЛИ СУ МЕ!
ГЛЕ! СЛОМЉЕНИ НОС!
?

ЈА-ЈА-ЈА
БРЗО! ПАЗИ ДА ТЕ НЕ УХВАТЕ!
ТАК ТАК
САМО НАПРЕД, МОМЧЕ! ЈА ЋУ ТЕ ШТИТИТИ! ИМАМ ЈОШ ЕКСПЛОЗИВА!

ПУСТИМО ИХ ДА ИЗМАКНУ! ЊИХОВИМ ТРАГОМ ДОЋИ ЋЕМО ДО ПЛАВИХ БЛУЗА!

ПОСЛЕ ИЗВЕСНОГ ВРЕМЕНА...
СИНКО, ИЗМИЧЕМО ОВИМ КОЈОТИМА... СВИ СУ КРЕНУЛИ ЗА НАМА! ДРЖИ ДЕСНО ДА ШТО ПРЕ СТИГНЕМО АЛИСТЕРА!
ЧЕЈЕНИ БИ БАШ ТО И ЖЕЛЕЛИ!

ШТА?
И АКО ЖЕЛЕ ДА МИ СЕ ОСВЕТЕ ЈЕР МИСЛЕ ДА САМ ИХ ИЗДАО, ОНИ САДА ХОЋЕ ДА НАЂУ АЛИСТЕРА! ИМАМ ПЛАН!

КАД СУ КОЛА ОТИШЛА, РЕКАО САМ КОЧИЈАШИМА ДА ЗАМЕЋУ ТРАГОВЕ, НЕ БИ ЛИ ОТЕЖАЛИ ПОТЕРУ! ЧЕЈЕНИ СУ ТО СХВАТИЛИ И САДА ОЧЕКУЈУ ДА ИХ МИ ОДВЕДЕМО НАЈКРАЋИМ ПУТЕМ ДО НАШИХ...

ТИ МИСЛИШ ДА ЋЕШ ИХ ЗБУНИТИ? БРЗО ЋЕ ПРИМЕТИТИ ПРЕВАРУ!
ПОКУШАЈМО ДА ТО ОДЛОЖИМО! НАШИ БИ МОРАЛИ ЗАВРШИТИ БОРБУ ДА БИ МОГЛИ САЧЕКАТИ НАШЕ ГОНИОЦЕ!

ОВА ДВОЈИЦА ХОЋЕ ДА НАС НАВЕДУ НА ПОГРЕШАН ТРАГ...
СУВИШЕ СМО БЛИЗУ! ПУСТИМО ИХ ДА ПОВЕРУЈУ ДА ИХ ВИШЕ НЕ ПРАТИМО... НАЋИ ЋЕМО ИХ ПО ТРАГОВИМА!

МАЈК! ЧЕЈЕНИ СУ ОДУСТАЛИ! УРА!
ТО ЈЕ ЛУКАВСТВО, ХОЋЕ ДА НАС ПРЕВАРЕ! ТО САМ И ОЧЕКИВАО!

ЏИМИ, СЛУШАЈ МЕ! ТИ ЋЕШ ПРОДУЖИТИ СА ОБА КОЊА, НЕК МИСЛЕ ДА СМО ЗАЈЕДНО! ОВА ДОЛИНА ЈЕ ЗГОДНА ДА НАС ЗАКЛОНИ!
ОПЕТ ТВОЈЕ БУРГИЈЕ!

ПОЂИ ПРАВИМ ПУТЕМ, А ЗАТИМ ПОМАЛО СКРЕЋИ У ЛУКУ И ВРАТИ СЕ ДО ОНОГА БРДА!

ОН ЈЕ ЛУД! ЧЕЈЕНИ ЋЕ БРЗО ПРОЗРЕТИ!
А ОНДА ЋУ СЕ ЈА УМЕШАТИ! ДОК ТЕ ОНИ ПРАТЕ, ЈА ЋУ СТИЋИ ДО БРДА!

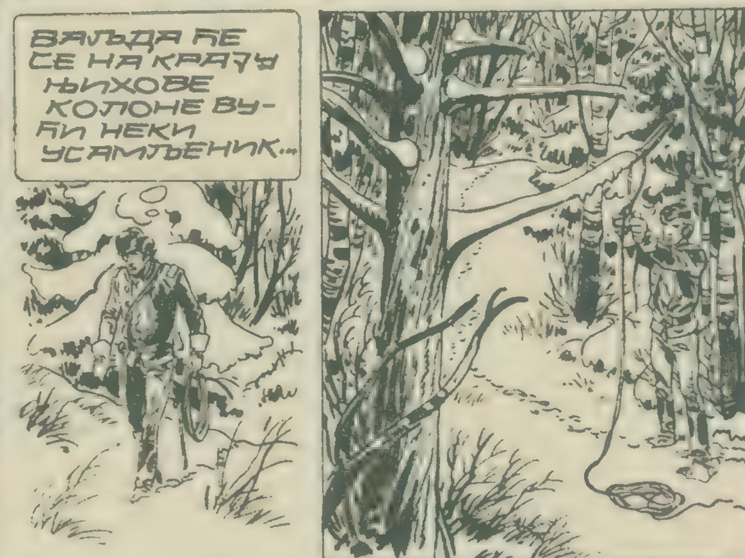

ПЕШИЦЕ? ДО СУТРА НЕЋЕШ СТИЋИ!
НАБАВИЋУ КОЊА! БРЗО, ДАЈ МИ МАЛО МУНИЦИЈЕ И ТОРБУ С ЕКСПЛОЗИВОМ!

ТО ЈЕ САМОУБИСТВО!
КУШ! И НЕ УСПОРАВАЈ! НИКАКАВ ТРАГ НЕ СМЕ ПОКАЗАТИ ДА СМО СЕ РАЗДВОЈИЛИ! ПРОЋИ ЋЕМО ПОРЕД ОНИХ МАЛИХ БРЕЗА И БОРОВА...

СРЕШЋЕМО СЕ У ПОДНОЖЈУ УСАМЉЕНОГ БРДА... АКО СВЕ БУДЕ У РЕДУ!

ДО ВИЂЕЊА, СТАРИ!

ОХ!
ЂИ-ХА!

ВАЉДА ЋЕ СЕ НА КРАЈУ ЊИХОВЕ КОЛОНЕ ВУЋИ НЕКИ УСАМЉЕНИК...

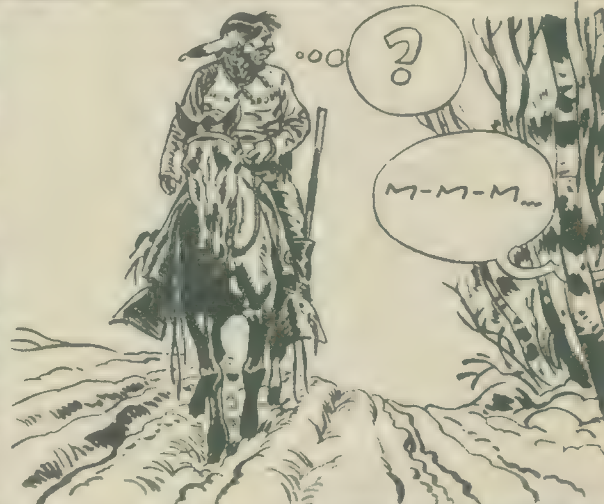

ДА ЛИ ЋЕ МИ ОВО УСПЕТИ?

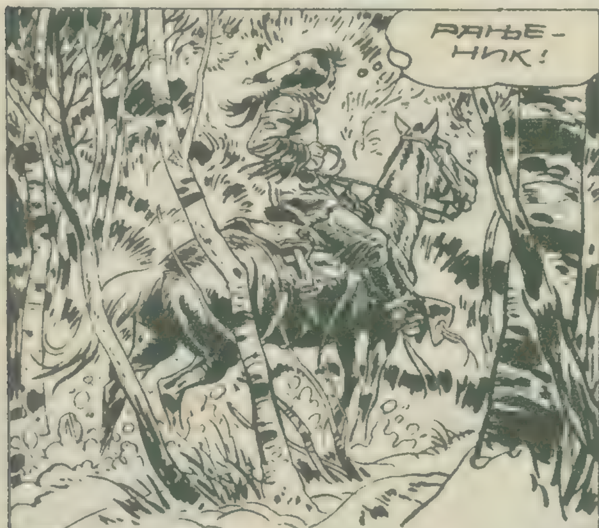

А НИ МОМАК НЕЋЕ, ВАЉДА, БИТИ ПРЕПРЕДЕН!

АХА! ЕВО ИХ!

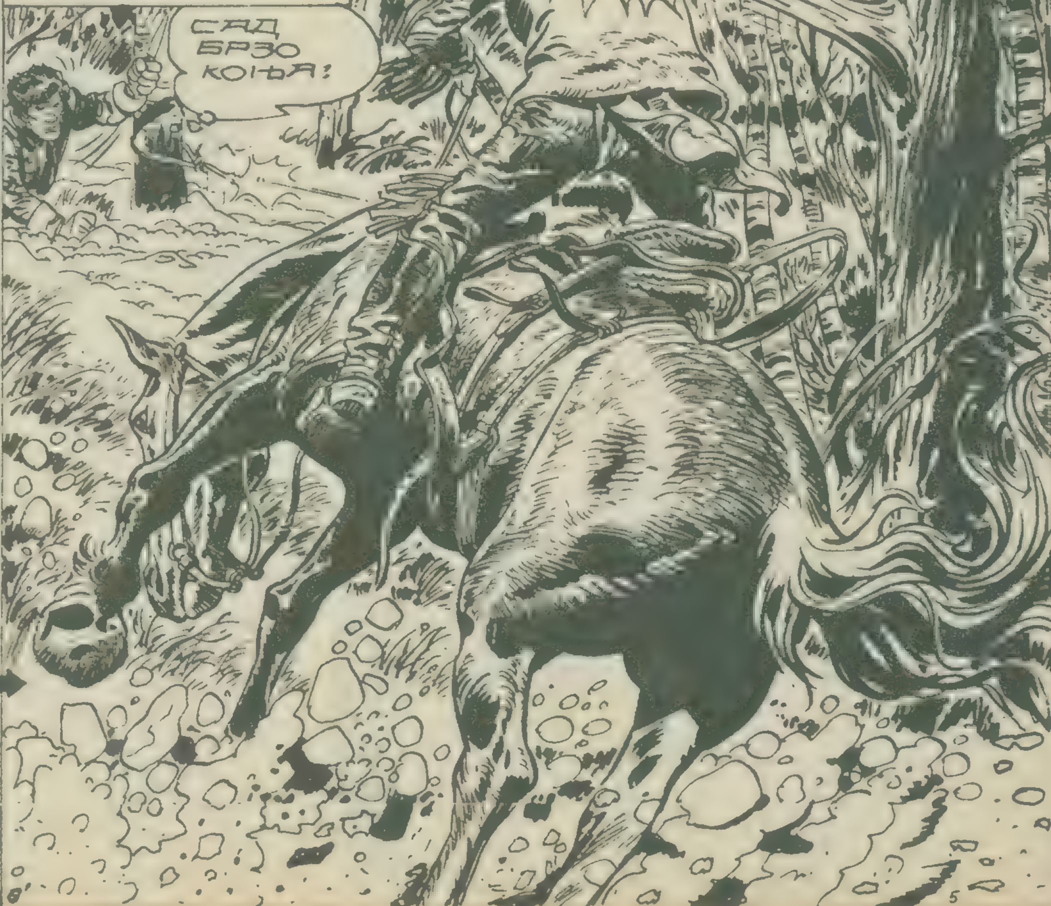

ЧЕЈЕНИ СУ, ОДИСТА, НАСТАВИЛИ ПОТЕРУ ПРАТЕЋИ ТРАГОВЕ ДВОЈИЦЕ БЕГУНА-ЦА... ПРОШЛИ СУ НА НЕКОЛИКО КОРАКА ОД ЖБУНА ГДЕ СЕ КРИЈЕ БЛУБЕ-РИ...
ПЕГАВИ ВУК ЈЕ БИО У ПРАВУ... БЛЕ-ДОЛИКИ СУ ПРОМЕНИ-ЛИ ПРА-ВАЦ...
СТИЋИ ЋЕМО ПЛАВЕ БЛУЗЕ КАДА И ОНИ!

ПОСЛЕДЊИ КОЊАНИЦИ СУ ЗАОСТА-ЛИ...
УВЕК СЕ ПО-НЕКО ВУЧЕ! ТЕБЕ ЋУ, СТАРИ, ОДУ-ЧИТИ ОД ТОГА!

?
М-М-М...

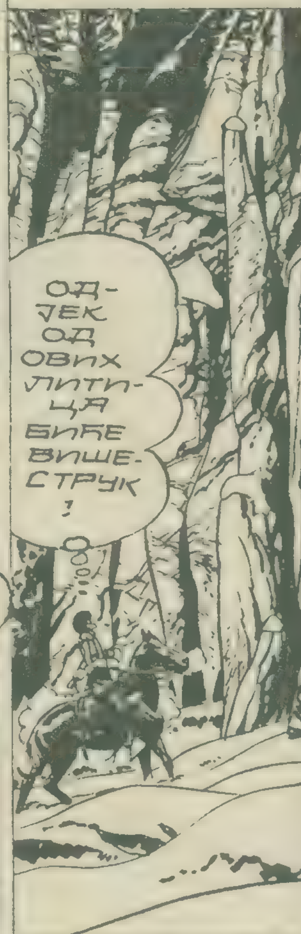

РАЊЕ-НИК!

ПЛАВА БЛУ-ЗА!

ХИТРИМ ПОК-РЕТОМ, БЛУБЕ-РИ ПРЕСЕЧЕ КОНОПАЦ КОЈИ ДРЖИ ГРАНУ. ГРАНА СЕ ИСПРАВИЛА И СТРАХОВИТО УДАРИЛА...
УХ!
САД БРЗО КОЊА!

С КРАЈЊИМ НАПОРОМ, БЛУБЕРИ ЈЕ ЗАДРЖАО УПЛАШЕНОГ КОЊА...
ПОЛАКО... МИР...

УФ! ОСТАЛИ НИСУ ПРИМЕТИЛИ... ЧИМ ПРЕЂУ ГРЕБЕН...

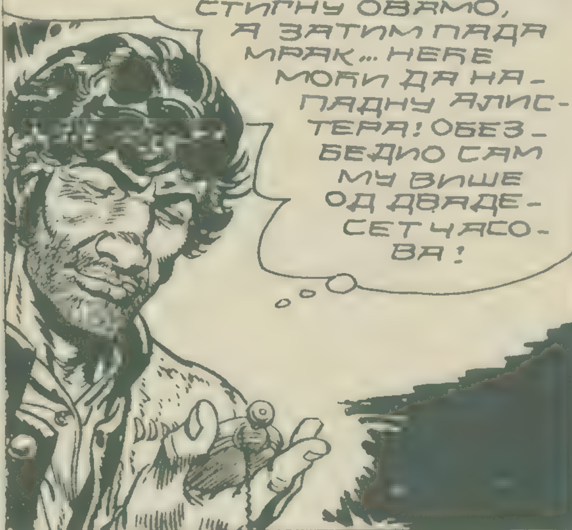

УСКОРО ЈЕ БЛУБЕРИ СТИГАО У ПОДНОЖЈЕ БРДА...
ОДЈЕК ОД ОВИХ ЛИТИЦА БИЋЕ ВИШЕСТРУК!

СКОЧИВШИ С КОЊА, БЛУБЕРИ ПОЧИЊЕ ГРОЗНИЧАВЕ ПРИПРЕМЕ...
ОВИ ПАКЕТИ ОД ПО ТРИ ШИПКЕ ЕКСПЛОЗИВА ПРАВИЋЕ БУКУ КАО БАТЕРИЈА ТОПОВА! А ДИМ ЋЕ ДА УПОТПУНИ УТИСАК!

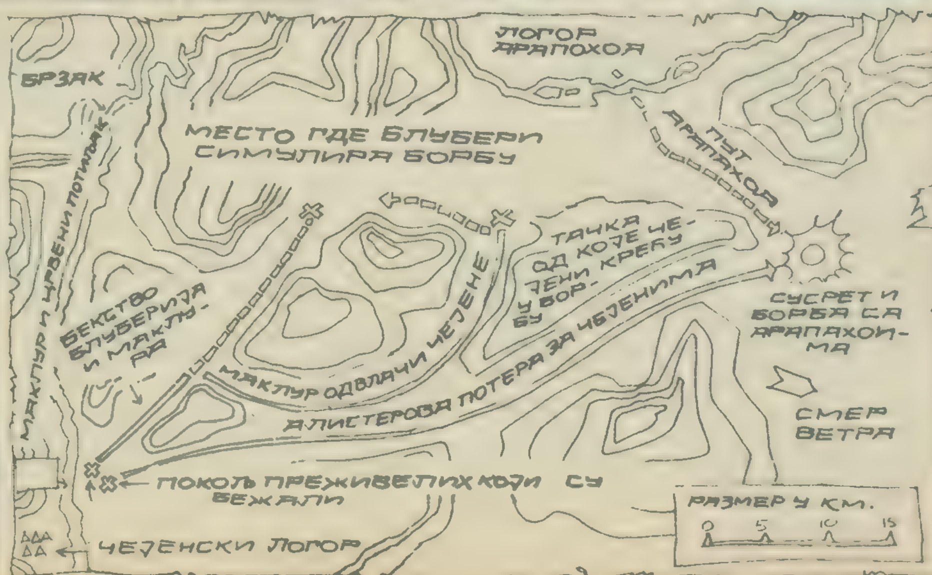

УСКОРО...
ПРЕЧИЦОМ, БИЋУ ДОЛЕ ЗА МАЊЕ ОД ЧАСА! ЧЕЈЕНИМА ЋЕ БИТИ ПОТРЕБНО ВРЕМЕНА ДОК ПОСУМЊАЈУ!

ОДРОН КАМЕЊА ЛИЧИЋЕ НА ТОПОТ КОПИТА... А САДА ПУЦЊАВА...

ОД БАРУТА ИЗ МЕТАКА, БЛУБЕРИ ПРАВИ ГОМИЛИЦЕ ПОКРИВАЈУЋИ ИХ ШЉУНКОМ...
ЕКСПЛОЗИЈА ЋЕ БАЦИТИ ШЉУНАК НА СТЕНЕ! САД ЈЕ ГОТОВО...

ДА ВИДИМО... ЧЕЈЕНИ ПРАТЕ МАКЛУРА ДВА ЧАСА! ЈОШ ЈЕДАН ИМ ТРЕБА ДА СТИГНУ ОВАМО, А ЗАТИМ ПАДА МРАК... НЕЋЕ МОЋИ ДА НАПАДНУ АЛИСТЕРА! ОБЕЗБЕДИО САМ МУ ВИШЕ ОД ДВАДЕСЕТ ЧАСОВА!

ЧЕЈЕНИ МОРА ДА ВЕЋ СУМЊАЈУ ДА ИХ МАКЛУР ОБМАЊУЈЕ! ВРЕМЕ ЈЕ!

ЛОГОР АРАПАХОА
БРЗАК
МЕСТО ГДЕ БЛУБЕРИ СИМУЛИРА БОРБУ
ПУТ АРАПАХОА
МАКЛУР И ЦРВЕНИ ПОТИЉАК
ТАЧКА ОД КОЈЕ ЧЕЈЕНИ КРЕЋУ У БОРБУ
БЕКСТВО БЛУБЕРИЈА И МАКЛУРА
МАКЛУР ОДВЛАЧИ ЧЕЈЕНЕ
АЛИСТЕРОВА ПОТЕРА ЗА ЧЕЈЕНИМА
СУСРЕТ И БОРБА СА АРАПАХОИМА
СМЕР ВЕТРА
ПОКОЉ ПРЕЖИВЕЛИХ КОЈИ СУ БЕЖАЛИ
ЧЕЈЕНСКИ ЛОГОР
РАЗМЕР У КМ.
0 5 10 15

БЛУБЕРИ ЈЕ ПОГОДИО... НА 12 МИЉА ИСТОЧНО, МЕЂУ ЧЕЈЕНИМА СЕ ОСЕЋА УЗНЕМИРЕНОСТ...
ТРАГОВИ БЛЕДОЛИКИХ СКРЕЋУ НА ЗАПАД! ОНИ ХОЋЕ ДА НАС ОБМАНУ...

ИЗНЕНАДА...
НЕКА МОЈА БРАЋА ЋУТЕ И СЛУШАЈУ... ЧУЈЕ СЕ БОРБА...
?

МАКЛУР ЈЕ ТАКОЂЕ ЧУО ДАЛЕКУ БУКУ КОЈУ ДОНОСИ ВЕТАР...
АХА! МАЈК ЈЕ ПОЧЕО КОНЦЕРТ!

БЛУБЕРИ И САМ ИМИТИРА БУКУ БИТКЕ...
БУМ!
ПАКАО! АКО ЧЕЈЕНИ НЕ ПОМИСЛЕ ДА ЈЕ ОВО ПЛОТУН БАТЕРИЈЕ, ОНДА СУ ГЛУВИ! А САД, КОЊИЦА НАПРЕД!

ПАЛИ!

БАМ!
КАКВА ДИСЦИПЛИНА!

ШТЕТА! ВОЈСКА МИ ЈЕ ГОТОВО БЕЗ МУНИЦИЈЕ!

У ДАЉИНИ...
ИЗГЛЕДА К'О ПРАВА АРТИЉЕРИЈА И ПУШЧАНА ВАТРА... ХА, ХА! ЧЕЈЕНИ МЕ ВИШЕ НЕ ГОНЕ!

И ЗАИСТА, ОБМАНУТИ ЧЕЈЕНИ, ЗАБРИНУТИ ЗБОГ СУДБИНЕ СВОЈИХ, ЈУРНУЛИ СУ НА СВОЈИМ МУСТАНЗИМА...

УСПЕЛО ОВО ИЛИ НЕ, ТРЕБА ДА СЕ ПРИДРУЖИМ 7. ПУКУ... НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ И ЏИМИ ИЗВУЋИ!

КОЊ ЈЕ ПРЕДАХНУО! НОЋ ЋЕ БИТИ ГАДНА! МОРАМ ИЋИ ОКОЛО ДА НЕ НАЛЕТИМ НА ЧЕЈЕНЕ!

МОРАМ СТИЋИ ЖИВ ДА БИХ СЕ ОБРАЧУНАО СА АЛИСТЕРОМ... ЖРТВОВАО ЈЕ РАЊЕНИКЕ И КОМОРЏИЈЕ...

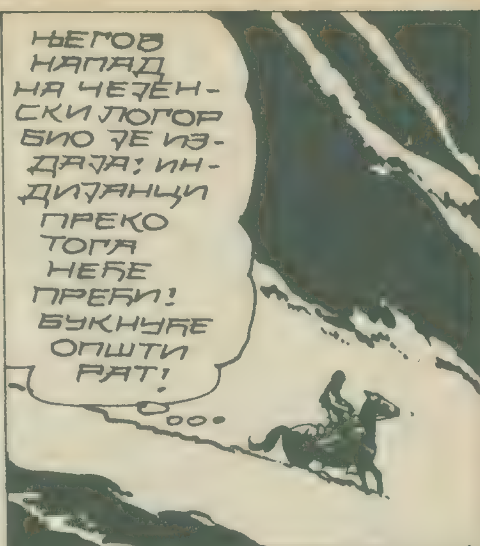

ДО ЂАВОЛА! АЛА ОСТАВЉАМ ТРАГОВЕ... АЛИ ТО САД НИЈЕ НИ ВАЖНО! АЛИСТЕР ЈЕ СИГУРНО ВЕЋ СТИГАО НЕСРЕЋНИКЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОГОНИО...

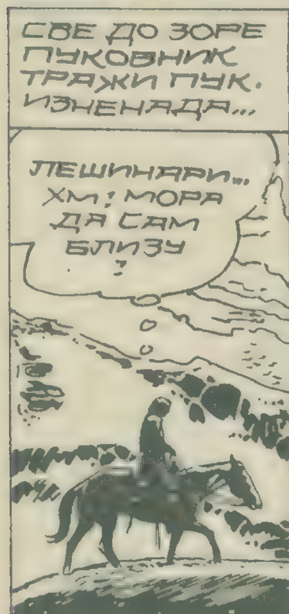

УСКОРО, ПОСЛЕ БЕСНОГ ГАЛОПА, ЧЕЈЕНИ СТИЖУ У ПОДНОЖЈЕ БРДА, ГДЕ ИХ ЈЕ ПРИВУКЛО БЛУБЕРИЈЕВО ЛУКАВСТВО...
ВАТРА ОД ВЛАЖНОГ ГРАЊА?
ЗАМКА? ОВДЕ НИЈЕ БИЛО НИКАКВЕ БОРБЕ!
НАЗАД! МОРАМО НА ЗАПАД, ДА ТРАЖИМО НОВ ТРАГ!

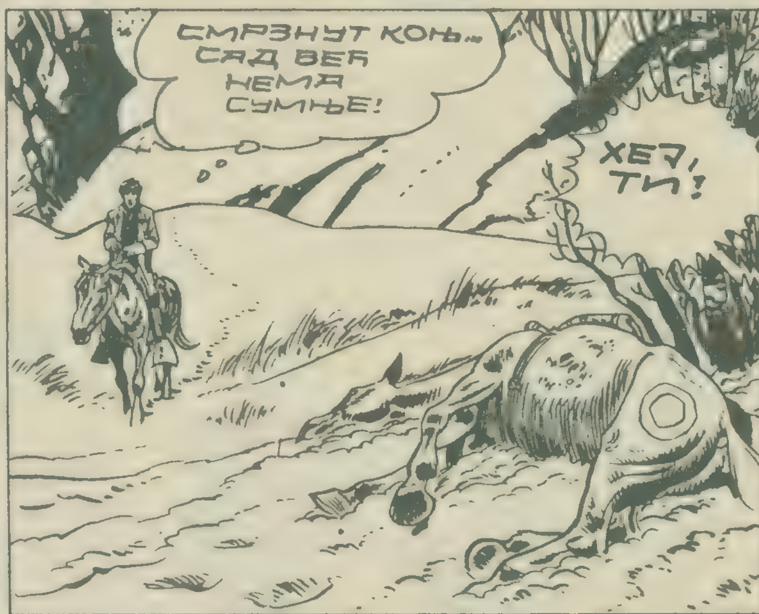

МРАК ЈЕ! А И КОЊИ СУ НАМ УМОРНИ! МОЖЕМО УПАСТИ У ЗАМКУ И ТО МНОГО ГОРУ!

НАШИ СУ КРЕНУЛИ НА ЗАПАД, САД ЈЕ ЈАСНО! И МИ ВИШЕ НИШТА ЗА ЊИХ НЕ МОЖЕМО УЧИНИТИ... КУНЕМ СЕ, ЖУТА ГЛАВА СЕ НЕЋЕ ОДАВДЕ ИЗВУЋИ!

ДОК БЛУБЕРИ ГАЛОПИРА КРОЗ ЛЕДЕНУ НОЋ, У ДАЉИНИ СЕ ОД БРЕЖУЉКА ДО БРЕЖУЉКА ПАЛЕ ВАТРЕ...
СИГНАЛИ!?! ПРОКЛЕТСТВО! ЧЕЈЕНИ ПОДИЖУ СВОЈЕ САВЕЗНИКЕ... БАШ НА ТО САМ СКРЕНУО ПАЖЊУ АЛИСТЕРУ!

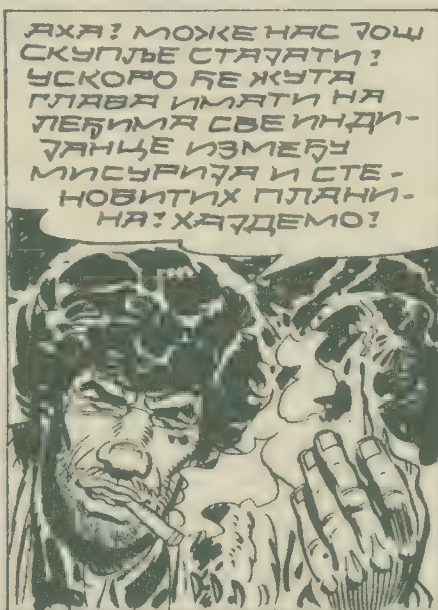

ЊЕГОВ НАПАД НА ЧЕЈЕНСКИ ЛОГОР БИО ЈЕ ИЗДАЈА; ИНДИЈАНЦИ ПРЕКО ТОГА НЕЋЕ ПРЕЋИ! БУКНУЋЕ ОПШТИ РАТ!

СВЕ ДО ЗОРЕ ПУКОВНИК ТРАЖИ ПУК. ИЗНЕНАДА...
ПЕШИНАРИ... ХМ! МОРА ДА САМ БЛИЗУ?

СМРЗНУТ КОЊ... САД ВЕЋ НЕМА СУМЊЕ!
ХЕЈ, ТИ!

ХА, ХА! СИНКО, УВЕК СИ БРЗ НА ОКИДАЧУ! А ЈА ТЕ ЧЕКАМ ВЕЋ САТИМА! ДОЂИ, ИМА ТОПЛЕ КАФЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ШТА ЈЕ С АЛИСТЕРОМ?
ПОВЛАЧИ СЕ КРОЗ ДОЛИНУ! СТИГАО ЈЕ ЧЕЈЕНЕ, АЛИ ГА ЈЕ ЧЕКАЛО НЕПРИЈАТНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ! ЊИМА СЕ ПРИДРУЖИЛА ГРУПА АРАПАХОА... ПОБЕДА ЈЕ СКУПО ПЛАЋЕНА!

АХА! МОЖЕ НАС ЈОШ СКУПЉЕ СТАЈАТИ! УСКОРО ЋЕ ЖУТА ГЛАВА ИМАТИ НА ЛЕЂИМА СВЕ ИНДИЈАНЦЕ ИЗМЕЂУ МИСУРИЈА И СТЕНОВИТИХ ПЛАНИНА! ХАЈДЕМО!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ПОГЛЕДАЈ, КАКВА КЛАНИЦА! МАЛО ИНДИЈАНАЦА ЈЕ ИЗМАКЛО, АЛИ ЈЕ МНОГО НАШИХ ОСТАЛО ЗАУВЕК...
ЈОШ ДВЕ ТРИ ОВАКВЕ ПОБЕДЕ, ПА НЕЋЕ ОСТАТИ НИКО ДА О ЊИМА ИСПРИЧА!

СЛЕДЕЋИ ТРАГОВЕ 7. ПУКА, БЛУБЕРИ И ЏИМ СТИЖУ У ЛОГОР...
МАК! БЛУБЕРИ! НИСАМ СЕ НАДАО ДА ЋУ ВАС ЈОШ ВИДЕТИ!
ЗДРАВО, ЦРВЕНИ!
РЂО ЈЕДНА! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ДОВЕДЕШ АЛИСТЕРА У ПОМОЋ! ЈОШ ЧЕКАМО...
УЧИНИО САМ ШТА САМ МОГАО! АЛИ ПРОКЛЕТА МАЗГА ОД ГЕНЕРАЛА НИЈЕ ХТЕЛА ДА ЧУЈЕ! ЗАМАЛО ДА МЕ СТРЕЉА!

И ОВДЕ ЈЕ БИЛО ГАДНО! ЈА О ТОМЕ НЕ БИХ ГОВОРИО... МАТОРИ ЈЕ БЕСАН!
ВРЛО ДОБРО! И ЈА САМ!
МАЛО КАСНИЈЕ...
ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ! ГДЕ СУ ВАШИ ЉУДИ?
ИСКАСАПЉЕНИ! ТАМО ГДЕ СТЕ ИХ ХЛАДНОКРВНО ЖРТВОВАЛИ!
ХОП-ЛА!

ШТА? ВИ СЕ УСУЂУЈЕТЕ...
ОБЕЋАЛИ СТЕ ИМ ПОМОЋ КРОЗ 3 ЧАСА... ИЗДРЖАЛИ СУ ПЕТ... ДО ПОСЛЕДЊЕГ!
НЕ ДО ПОСЛЕДЊЕГ, БЛУБЕРИ, ЈЕР СТЕ ВИ ОВДЕ! УОСТАЛОМ, КАКО ТО ДА СТЕ САМО ВИ ОСТАЛИ ЖИВИ?
ЧИСТА СРЕЋА...
УФ!
ПАЗИ, МОЛИМ ТЕ! МИСЛИТЕ ДА ЋУ ПРОГУТАТИ ТАКВУ ЛАЖ, ПОРУЧНИЧЕ БЛУБЕРИ?

РЕЋИ ЋУ ВАМ КАКО СЕ ИЗВУКАО! ДОК СУ ЊЕГОВИ ЉУДИ ГИНУЛИ, ОВАЈ ОФИЦИР БЕЗ ЧАСТИ НАПУСТИО ИХ ЈЕ! ПОБЕГАО ЈЕ КАО КУКАВИЦА!
ТО ЈЕ СТВАРНО ГАДНО!
ШТА?!
НЕ МОРАМ ЧАК НИ ДА ВАС ПРЕДАМ ВОЈНОМ СУДУ ЗБОГ НЕПОСЛУШНОСТИ И ВРЕЂАЊА СТАРИЈЕГ ПО ЧИНУ! СТРЕЉАЋУ ВАС ОДМАХ ЗБОГ ДЕЗЕРТЕРСТВА!

БЕРК! УХАПСИТЕ И РАЗОРУЖАЈТЕ ПОРУЧНИКА БЛУБЕРИЈА! САЗОВИТЕ ВОЈНИ СУД! БАДИНГЛОУ, ПРИПРЕМИТЕ ЈЕДИНИЦУ ЗА СТРЕЉАЊЕ!

ТРЕНУТАК, ГЕНЕРАЛЕ! ИМАМ НЕШТО ДА ИЗЈАВИМ! ЦРВЕНИ И НЕК ТАКОЂЕ... ЖЕЛИМО ДА СВЕДОЧИМО! ГАРАНТУЈЕМ ДА ПОРУЧНИК НЕЋЕ БИТИ СТРЕЉАН, ВЕЋ ОДЛИКОВАН РАТНОМ МЕДАЉОМ!

ПОГЛЕДАЈТЕ ЊЕГОВЕ РАНЕ! ОН УМАЛО НИЈЕ СКАЛПИРАН У ОНОМ ПОКОЉУ...

ЈА САМ ГА СПАСАО И ОМОГУЋИО ДА САЧУВА ГЛАВУ! СВИ ОСТАЛИ СУ ИЗГИНУЛИ!

ОН ВАС ЈЕ ИЗБАВИО ОД УНИШТЕЊА ЗАУСТАВИВШИ СТОТИНЕ ЧЕЈЕНА КОЈИ БИ ВАС У БОРБИ СА АРАПАХОИМА НАПАЛИ С ЛЕЂА!

МОРАЋЕТЕ И НАС СТРЕЉАТИ, ЈЕР ЋЕМО СЕ ЖАЛИТИ ДО ВАШИНГТОНА!

ДОСТА!

ВАШЕ ЛАЖИ НЕЋЕ СПАСТИ ПОРУЧНИКА БЛУБЕРИЈА?

У МЕЂУВРЕМЕНУ, АКО ХОЋЕТЕ ДА СПАСЕТЕ ПУК, НАЈБОЉЕ ЈЕ ДА ОДМАХ НАРЕДИТЕ ПОВЛАЧЕЊЕ...

ШТА? ЈОШ СЕ УСУЂУЈЕТЕ ДА ДАЈЕТЕ УПУТСТВА!

ПРОЦЕНИТЕ САМИ...

ЗА МАЊЕ ОД ДВА ДАНА, СИЈУКСИ ЋЕ БИТИ ОВДЕ, ЊИХ 4 ДО 5.000, ЖЕЉНИХ ОСВЕТЕ...

БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ ТО ТАЧНО! ОДЛУКА СЕ МОРА ДОНЕТИ ХИТНО!

МИСЛИТЕ ДА СТЕ СЕ ИЗВУКЛИ, БЛУБЕРИ? ОВО ЈЕ САМО ОДЛАГАЊЕ, КУНЕМ ВАМ СЕ! ТО ЋЕМО СРЕДИТИ КАСНИЈЕ...

ОДУЗИМАМ ВАМ СВАКУ КОМАНДУ! БИЋЕТЕ НА РАСПОЛАГАЊУ ПОРУЧНИКУ БАДИНГЛОУ!

РАЗУМЕМ!

ФОСТЕР, НЕКА ТРУБЕ СЕДЛАЊЕ! НАСТОЈАЋЕМО ДА СЕ ДОЧЕПАМО ФОРТ-ЛАРАМИЈА!

ЦРВЕНИ! ХОЋУ ДА ТИ ДАМ ПОВЕРЉИВ ЗАДАТАК!

НЕМАМО ИЗГЛЕДА ДА СЕ САМИ ИЗВУЧЕМО А ЖУТА ГЛАВА НЕЋЕ ТРАЖИТИ ПОМОЋ... ТИ СЕ ЗА ЊУ МОРАШ ПОСТАРАТИ...

ШТА?

С КОЛИМА, РАЊЕНИЦИМА ВУЋИ ЋЕМО СЕ КАО ЦРЕВА!

ОДГАЛОПИРАЈ ДО ЏООВОГ ЛОГОРА, ИСПРИЧАЈ СВЕ ГЕНЕРАЛУ И ДОВЕДИ НАОРУЖЕ РАДНИКЕ С ПРУГЕ У ДОЛИНУ ЧИМНИ! НЕЋЕМО СТИЋИ ДАЉЕ...

ХЕЈ!

ВИ СТЕ **ЛУДИ!** АЛИСТЕР ЋЕ МИ ИСКОПАТИ ОЧИ АКО САЗНА...

МЕНЕ НЕ ПУШТАЈУ; А ТИ КАО ЦИВИЛ НЕ МОЖЕШ ОДГОВАРАТИ ЗА ДЕЗЕРТЕРСТВО!

А АКО ОВАЈ...

СЛУШАЈ, ЦРВЕНИ! ЈОШ ЈЕДНУ РЕЧ, И ЈА ЋУ ИСПРИЧАТИ ДА ЈЕ ЗБОГ ТВОЈЕ И ЏИМИЈЕВЕ РАКИЈЕ МУНИЦИЈА ОДЛЕТЕЛА У ВАЗДУХ...

ЕГОИСТО, ЗБОГ ТЕБЕ ЋЕМО СТРАДАТИ!

ДЕ, ДОБРО! ОТИЋИ ЋУ! УЛУЧИЋУ ТРЕНУТАК ДА СЕ ИЗГУБИМ...

МАЛО КАСНИЈЕ...

ШТА МУЋКАТЕ, БЛУБЕРИ? ВИ СТЕ ПОД МОЈОМ КОМАНДОМ И АКО САМО МРДНЕТЕ...

ЖЕЛИМ ДА ТИ ПОМОГНЕМ, ДЕБЕЛИ!

НА БРЗИНУ, 7. ПУК ЈЕ КРЕНУО ПРЕМА ФОРТ-ЛАРАМИЈУ...

ТРЕБАЛО БИ БИРАТИ ШИРЕ ДОЛИНЕ, ДА НЕ БИСМО БИЛИ ИЗНЕНАЂЕНИ...

НЕМОГУЋЕ, ИЗГУБИЋЕМО НЕКОЛИКО ДАНА!

ИЗВИЂАЧИ СУ ОПАЗИЛИ ИСТОЧНО ОД НАС ВЕЛИКЕ ГРУПЕ ИНДИЈАНАЦА!

ОЧИГЛЕДНО ЖЕЛЕ ДА НАМ ОДСЕКУ ОДСТУПНИЦУ... ФОСТЕР, НЕКА СЕ КОЛОНА КРЕЋЕ БРЖЕ!

ЉУДИ И КОЊИ СЕ НИСУ ОДМОРИЛИ!

ОДИСТА, ДУГА КОЛОНА СЕ СВЕ ВИШЕ ОТЕЖЕ КРОЗ СНЕЖНЕ НАНОСЕ...

ЂИ-ХА! НИСАМ ЈА КРИВ ШТО СУ КОЊИ НА ИЗМАКУ СНАГЕ!

ХЕЈ, ВИ! НЕ ЗАОСТАЈТЕ!

ДОК ЈЕ ОВА СТЕНИЦА БАДИНГЛОУ БЛИЗУ, ЦРВЕНИ СЕ НЕ МОЖЕ ИЗГУБИТИ!

АХА! ПОЗАБАВИЋУ СЕ ЈА ЊИМЕ!

И МАЛО КАСНИЈЕ...

ХЕЈ, БАДИНГЛОУ! УМЕТЕ ЛИ ДА РАЗЛИКУЈЕТЕ ВУЧЈЕ ЗАВИЈАЊЕ ОД ИНДИЈАНСКОГ ОПОНАШАЊА?

ТО ЈЕ ВАЖНО! ПОКАЗАЋУ ВАМ! ЕВО КАКО ВУК ЗАВИЈА... КАЖУ ДА ЈА ТО ДОБРО ИЗВОДИМ!

!?

ДУУУУУ!

?

ИИИИИ!

ХЕЈ!

МЕЂУТИМ, УПРКОС ОЧЕКИВАЊИМА, ДО ИНДИЈАНСКОГ НАПАДА НИЈЕ ДОШЛО ПРВА ДВА ДАНА. ПАЖЊА ЉУДИ, УМИРЕНИХ ТИМЕ, ПОПУСТИЛА ЈЕ...

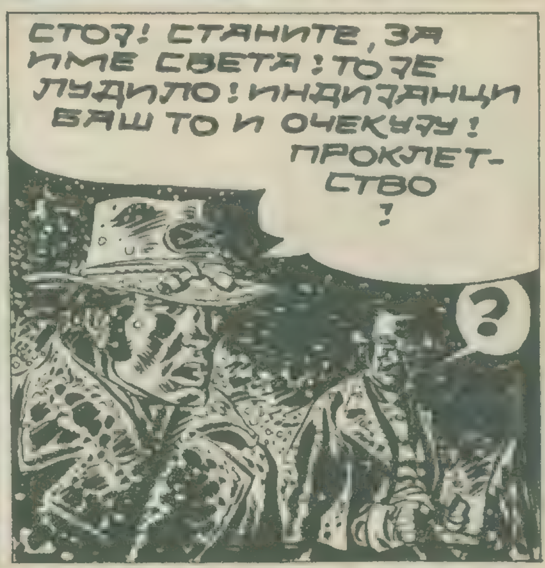
ИПАК, БЛУБЕРИ СЕ НИЈЕ ПРЕВАРИО... ТЕ ВЕЧЕРИ, ПОСЛЕ НАПОРНОГ ДАНА КАД ЈЕ РАЗВУЧЕНА КОЛОНА, ПО МРКЛОМ МРАКУ, УШЛА У ЈЕДАН КЛАНАЦ, СТОТИНАК ИНДИЈАНАЦА БАЦИЛО СЕ НИЗ ПАДИНЕ НА ЗАОСТАЛА КОЛА...

КРАТКА И ЖЕСТОКА ПАЉБА... ДВОЈА КОЛА СУ БУКНУЛА ОД ЗАПАЉЕНИХ СТРЕЛА. И ПРЕ НЕГО ШТО СЕ КОЛОНА МОГЛА И ОКРЕНУТИ ИНДИЈАНЦИ СУ НЕСТАЛИ БРЗО КАО ШТО СУ СЕ И ПОЈАВИЛИ...

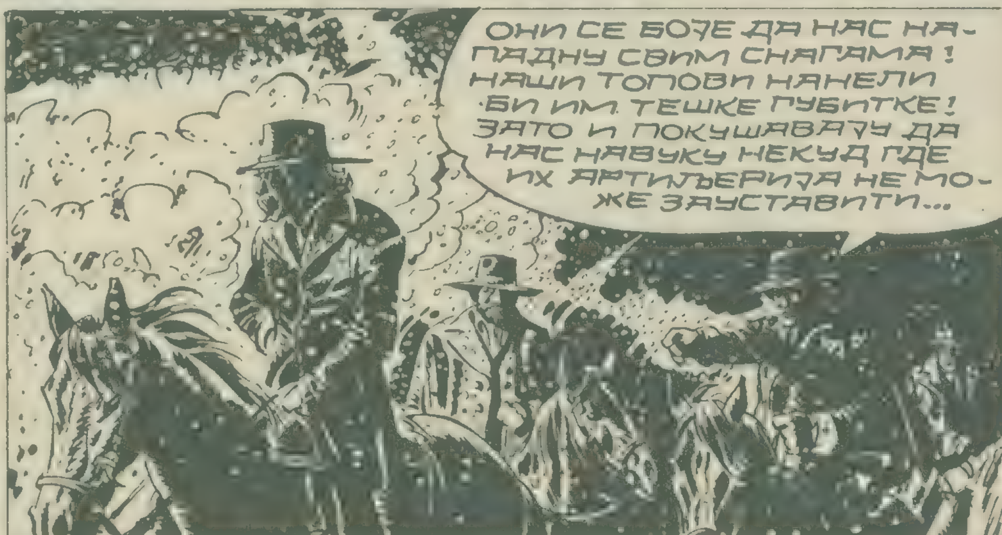

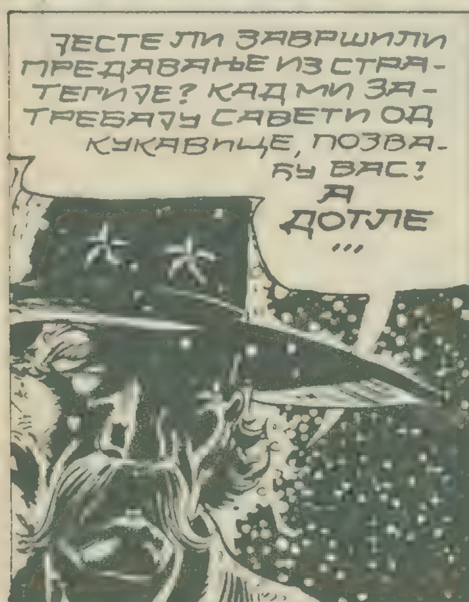

САД ЈЕ КАСНО! ТИ ПАЦОВИ СУ ДАЛЕКО!
ГОСПОДИНЕ, ДОЗВОЛИТЕ ДА ИХ ПРОГОНИМ АКО НАС ПОНОВО НАПАДНУ!
ОНИ БИ ТО И ЖЕЛЕЛИ! ЗАТО ЋЕ И ПОКУШАТИ ДА НАС ИЗАЗОВУ НАПАДИМА МАЛИХ ГРУПА...

АКО ПОЂЕМО ЗА ЊИМА НАМАМИЋЕ НАС У ЗАСЕДУ!

ЗАР ДА ДОПУСТИМО ДА НАС УБИЈАЈУ ЈЕДНОГ ПО ЈЕДНОГ?
МОЖЕМО ЈЕДИНО ПОКУШАТИ ДА СМАЊИМО ГУБИТКЕ НА НАЈМАЊУ МЕРУ...

ОНИ СЕ БОЈЕ ДА НАС НАПАДНУ СВИМ СНАГАМА! НАШИ ТОПОВИ НАНЕЛИ БИ ИМ ТЕШКЕ ГУБИТКЕ! ЗАТО И ПОКУШАВАЈУ ДА НАС НАВУКУ НЕКУД ГДЕ ИХ АРТИЉЕРИЈА НЕ МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ...

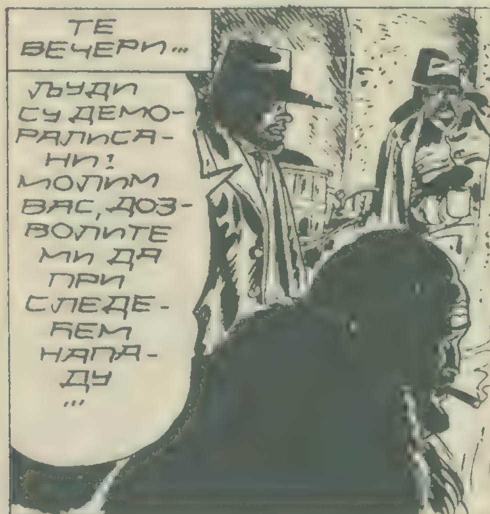

ЈЕСТЕ ЛИ ЗАВРШИЛИ ПРЕДАВАЊЕ ИЗ СТРАТЕГИЈЕ? КАД МИ ЗАТРЕБАЈУ САВЕТИ ОД КУКАВИЦЕ, ПОЗВАЋУ ВАС! А ДОТЛЕ...

ГУБИТЕ СЕ У ПАКАО...
ВЕЋ СМО У ЊЕМУ, ГОСПОДИНЕ!

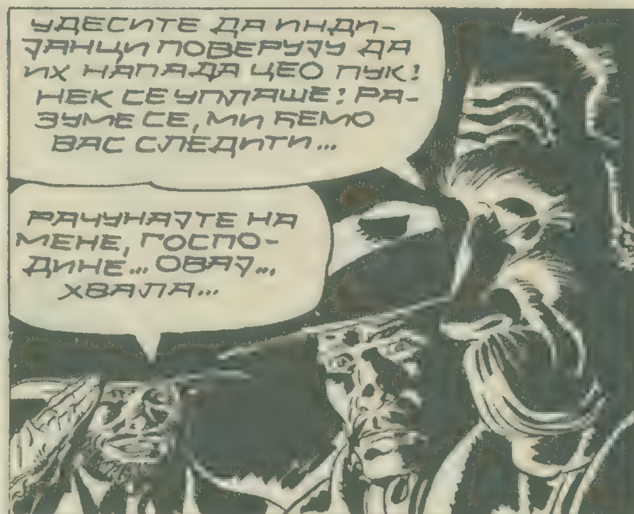

ПОШТО СУ САХРАНИЛИ ПОГИНУЛЕ И ПРЕВИЛИ РАЊЕНИКЕ, ВОЈНИЦИ СУ СЕ ОДМОРИЛИ. СЛЕДЕЋЕГ ЈУТРА...
НАПРЕД!

ЦЕЛОГ ДАНА, РЕЂАЛИ СУ СЕ ИЗНЕНАДНИ ПРЕПАДИ ИНДИЈАНАЦА. УБИВШИ ПО НЕКОЛИКО ВОЈНИКА, НЕСТАЈАЛИ СУ...

ДО СТО ЂАВОЛА! ЗАР ЋЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА НАС СВЕ ПОБИЈУ?
И ФИЛД ЈЕ ПОГИНУО!
АКО СЕ ОФИЦИРИ ПЛАШЕ, НЕК ПУСТЕ НАС ДА СЕ ОБРАЧУНАМО!
ХОЋЕ ЛИ ОВО ДУГО ТРАЈАТИ?

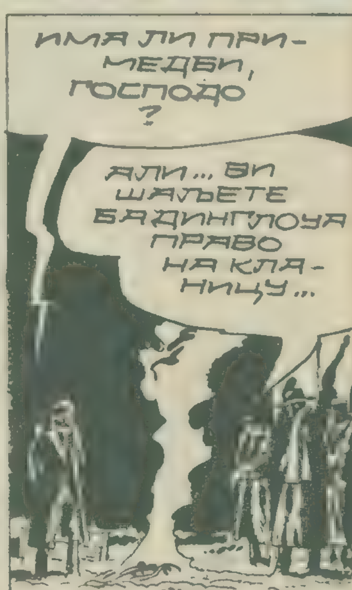

ТЕ ВЕЧЕРИ...
ЉУДИ СУ ДЕМОРАЛИСАНИ! МОЛИМ ВАС, ДОЗВОЛИТЕ МИ ДА ПРИ СЛЕДЕЋЕМ НАПАДУ...

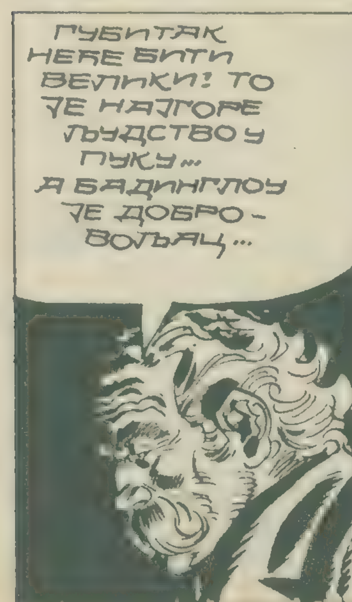

У РЕДУ, БАДИНГЛОУ! ДАЈЕМ ВАМ ЈЕДАН ЕСКАДРОН...
АЛИ ПОВЕДИТЕ И БЛУБЕРИЈА!

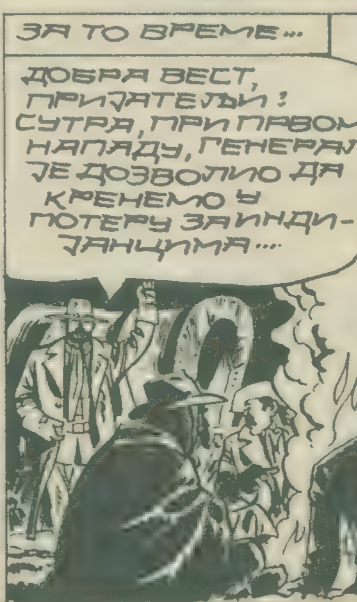

УДЕСИТЕ ДА ИНДИЈАНЦИ ПОВЕРУЈУ ДА ИХ НАПАДА ЦЕО ПУК! НЕК СЕ УПЛАШЕ! РАЗУМЕ СЕ, МИ ЋЕМО ВАС СЛЕДИТИ...
РАЧУНАЈТЕ НА МЕНЕ, ГОСПОДИНЕ... ОВАЈ... ХВАЛА...

ОВОГА ПУТА БЛУБЕРИ ЈЕ У ПРАВУ... БАДИНГЛОУ ЋЕ УПАСТИ У ЗАМКУ!
ВЕРОВАТНО! АЛИ, ДРАГИ МОЈ, ОСТАЈЕ НАМ САМО ЈЕДАН ДАН МАРША ДО РАВНИЦЕ... А ОНДА СМО НА КОЊУ!

ЦРВЕНОКОЖЦИ ТО ТАКОЂЕ ЗНАЈУ И УЧИНИЋЕ СУТРА СВЕ ДА НАС ЗАУСТАВЕ...
АЛИ...

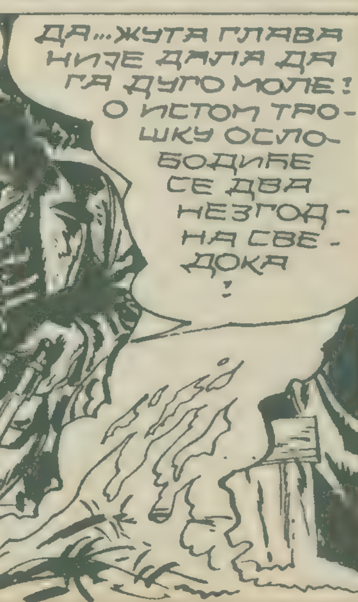

ИМА ЛИ ПРИМЕДБИ, ГОСПОДО?
АЛИ... ВИ ШАЉЕТЕ БАДИНГЛОУА ПРАВО НА КЛАНИЦУ...

ГУБИТАК НЕЋЕ БИТИ ВЕЛИКИ! ТО ЈЕ НАЈГОРЕ ЉУДСТВО У ПУКУ... А БАДИНГЛОУ ЈЕ ДОБРОВОЉАЦ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ДОБРА ВЕСТ, ПРИЈАТЕЉИ! СУТРА, ПРИ ПРВОМ НАПАДУ, ГЕНЕРАЛ ЈЕ ДОЗВОЛИО ДА КРЕНЕМО У ПОТЕРУ ЗА ИНДИЈАНЦИМА...

ДА НИЈЕ ПОЖУРИО...
ЧАСКОМ ЋЕМО ИХ СРЕДИТИ!

ЕТО ТИ... ОВАЈ ГЛУПАК ЈЕ ПОСТИГАО СВОЈЕ!

ДА... ЖУТА ГЛАВА НИЈЕ ДАЛА ДА ГА ДУГО МОЛЕ! О ИСТОМ ТРОШКУ ОСЛОБОДИЋЕ СЕ ДВА НЕЗГОДНА СВЕДОКА!

У ЗОРУ, КОЛОНА ЈЕ КРЕНУЛА... ИЗНЕНАДА, ОПЕТ СУ НАЛЕТЕЛИ ИНДИЈАНЦИ...
А-А-А
ТАК ТАК
УЗБУНА! К ОРУЖЈУ! ОБРАЗУЈ КРУГ!
ЋУТИ, БУДАЛО!

КОЊАНИЦИ! СВИ ЗА МНОМ! НАПРЕД! Ј-У-Р-И-Ш!

ВАС ДВОЈИЦА! МРДНЕТЕ ЛИ, ОДЕ ВАМ ГЛАВА! **НАПРЕД!**
БОЉЕ ДА ГА СЛЕДИМО, МАК! ЈОШ ЋЕ ПАСТИ С КОЊА!

ТРУБЕ СУ ЗАЈЕЧАЛЕ И СТОТИНАК КОЊАНИКА ЈУРНУЛО ЈЕ ЗА БАДИНГЛОУОМ У СУСРЕТ ИНДИЈАНАНЦИМА...
БРАВО, БАДИНГЛОУ! УМРЕЋЕМО С МУЗИКОМ!
ТО ЈЕ ГЕНЕРАЛОВА ИДЕЈА! ДА БИ ИНДИЈАНЦИ ПОВЕРОВАЛИ ДА НАПАДА ЦЕО СЕДМИ ПУК!

КАСНИЈЕ...
ХЕЈ, БАДИНГЛОУ! ДА НИСМО СУВИШЕ ЗАШЛИ У ОВЕ ПРОКЛЕТЕ БРЕЖУЉКЕ?
ПУК НАС ПРАТИ! ТО ЈЕ ГЕНЕРАЛОВО ЛУКАВСТВО... ОН ЋЕ СЕ БАЦИТИ НА ИНДИЈАНЦЕ ЧИМ ПОЧНЕМО ОКРШАЈ!
ПАЗИ, МОЛИМ ТЕ! ТО МИ ЈЕ НЕШТО ПОЗНАТО...

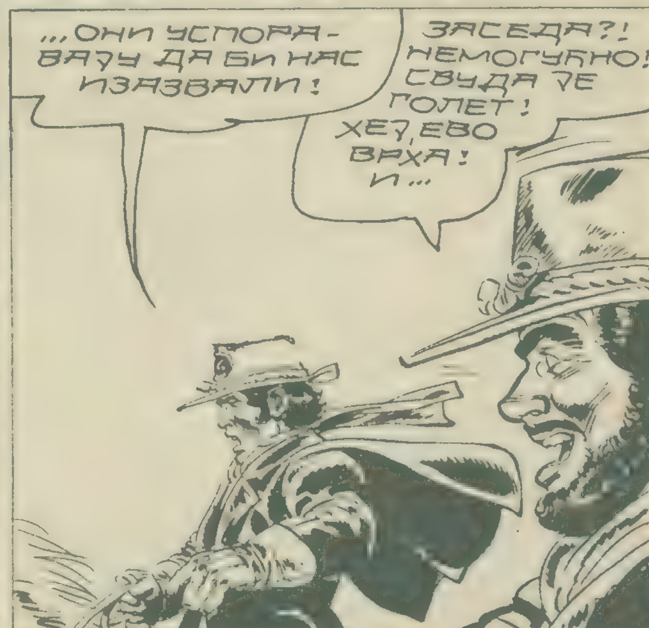
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ДОЛИНА СЕ ШИРИ! БАДИНГЛОУ ДИЖЕ ГАЛАМУ КАО ЦЕЛА ДИВИЗИЈА... САД ЈЕ ТРЕНУТАК! РАВНИЦА ЈЕ ПРЕД НАМА! **НАПРЕД!**

48

НЕ МОГУ ДА СЕ ОСЛОБОДИМ ПОМИСЛИ НА БАДИНГЛОУА! ОН МИСЛИ ДА ГА ПРАТИМО...
УТОЛИКО БОЉЕ... НАДАМ СЕ ДА ИСТО МИСЛЕ И ИНДИЈАНЦИ! ОКАНИТЕ СЕ СМЕШНЕ СЕНТИМЕНТАЛНОСТИ, ФОСТЕР!

БАДИНГЛОУ ГОНИ ИНДИЈАНЦЕ ПОСТЕПЕНО ИХ ПРИСТИЖУЋИ...
БРЖЕ! СТИЋИ ЋЕМО ИХ! ШЧЕПАЋЕМО ИХ НА ПАДИНИ, С ДРУГЕ СТРАНЕ! ВИДИ СЕ ДА СУ УМОРНИ!

ГАЛОП! НЕЋЕ ИЗМАЋИ! НЕМАЈУ КУД ДА СЕ СКЛОНЕ!
БАДИНГЛОУ! НА ЛЕВО КРУГ! ОВО ЈЕ СУМЊИВО, СУВИШЕ ЈЕ ЛАКО...

...ОНИ УСПОРАВАЈУ ДА БИ НАС ИЗАЗВАЛИ!
ЗАСЕДА?! НЕМОГУЋНО! СВУДА ЈЕ ГОЛЕТ! ХЕЈ, ЕВО ВРХА! И...

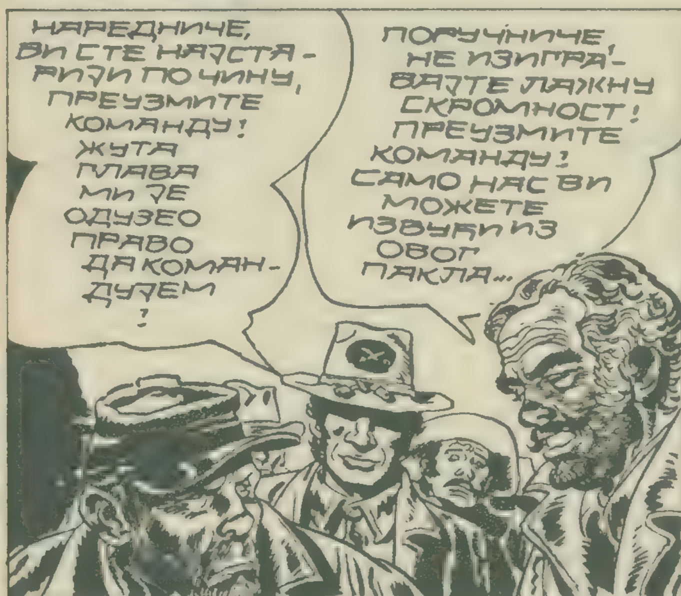

ОХ!

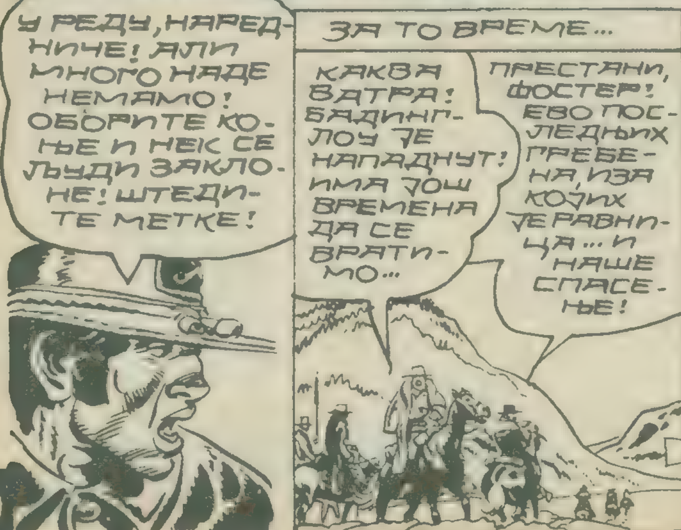

НАПРЕД! НИЈЕДАН НАМ НЕ СМЕ УМАЋИ!

ПАКАО! НАЛЕВО КРУГ! БРЗО... ЊИХ ИМА НА СТОТИНЕ! ТРУБАЧИ, ТРУБИТЕ ПОВЛАЧЕЊЕ!
КАСНО, БАДИНГЛОУ! ОПКОЉЕНИ СМО! БОЉЕ ДА СЕ УКОПАМО НА ВРХУ НЕГО ДА ПОКУШАМО БЕСМИСЛЕН ПРОДОР!

БЛУБЕРИ! КУШ! ОВДЕ ЈА НАРЕ...
А-АХ!

ПРОКЛЕТСТВО!!!

НАРЕДНИЧЕ, ВИ СТЕ НАЈСТАРИЈИ ПО ЧИНУ, ПРЕУЗМИТЕ КОМАНДУ! ЖУТА ГЛАВА МИ ЈЕ ОДУЗЕО ПРАВО ДА КОМАНДУЈЕМ!
ПОРУЧНИЧЕ, НЕ ИЗИГРАВАЈТЕ ЛАЖНУ СКРОМНОСТ! ПРЕУЗМИТЕ КОМАНДУ! САМО НАС ВИ МОЖЕТЕ ИЗВУЋИ ИЗ ОВОГ ПАКЛА...

У РЕДУ, НАРЕДНИЧЕ! АЛИ МНОГО НАДЕ НЕМАМО! ОБОРИТЕ КОЊЕ И НЕК СЕ ЉУДИ ЗАКЛОНЕ! ШТЕДИТЕ МЕТКЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ...
КАКВА ВАТРА! БАДИНГЛОУ ЈЕ НАПАДНУТ! ИМА ЈОШ ВРЕМЕНА ДА СЕ ВРАТИМО...
ПРЕСТАНИ, ФОСТЕР! ЕВО ПОСЛЕДЊИХ ГРЕБЕНА, ИЗА КОЈИХ ЈЕ РАВНИЦА... И НАШЕ СПАСЕЊЕ!

ОПАСНО РАЗВУЧЕНА, КОЛОНА ЈЕ УШЛА У УЗАК КЛАНАЦ КАД...
У-У-У
ТАЈ ИДИОТ БАДИНГЛОУ НИЈЕ УСПЕО ДА ИХ СВЕ ПРИВУЧЕ!
ИНДИЈАНЦИ! ПАКАО, ОНИ СУ НАС ЧЕКАЛИ!
ЈА-ЈА-ЈА

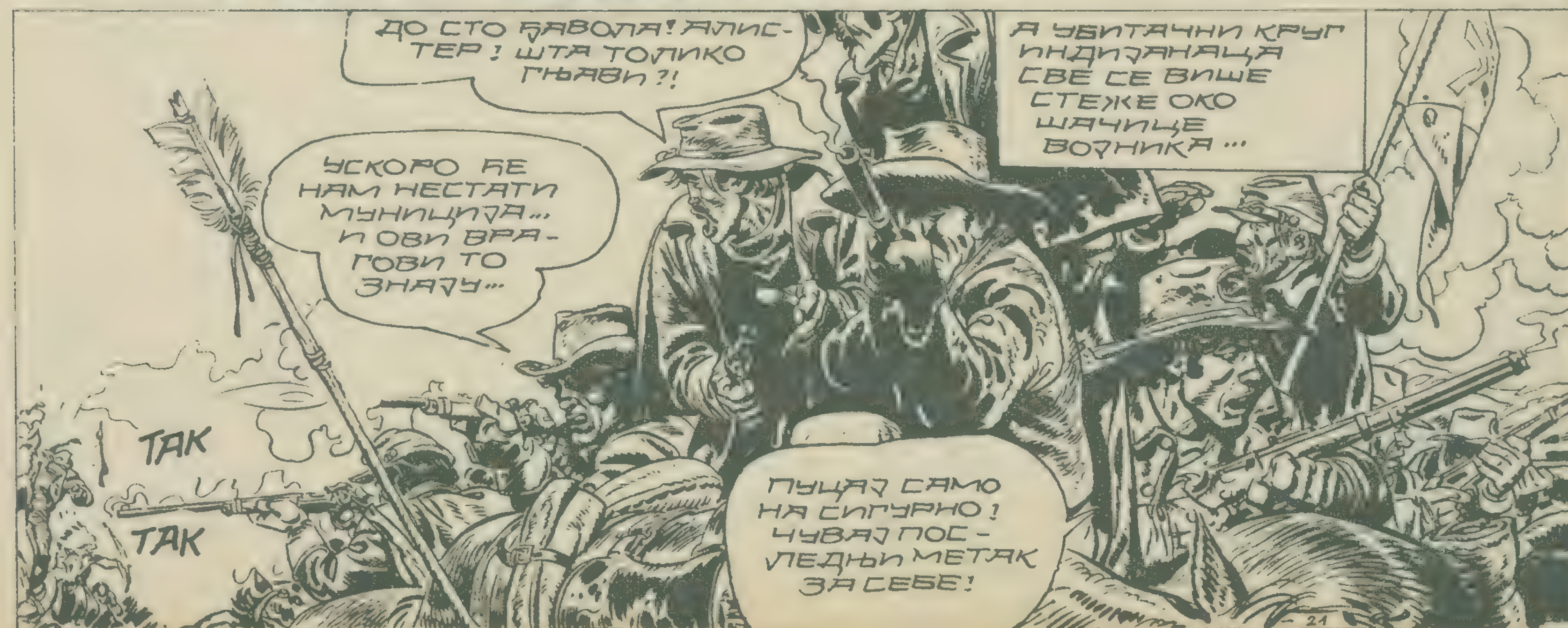

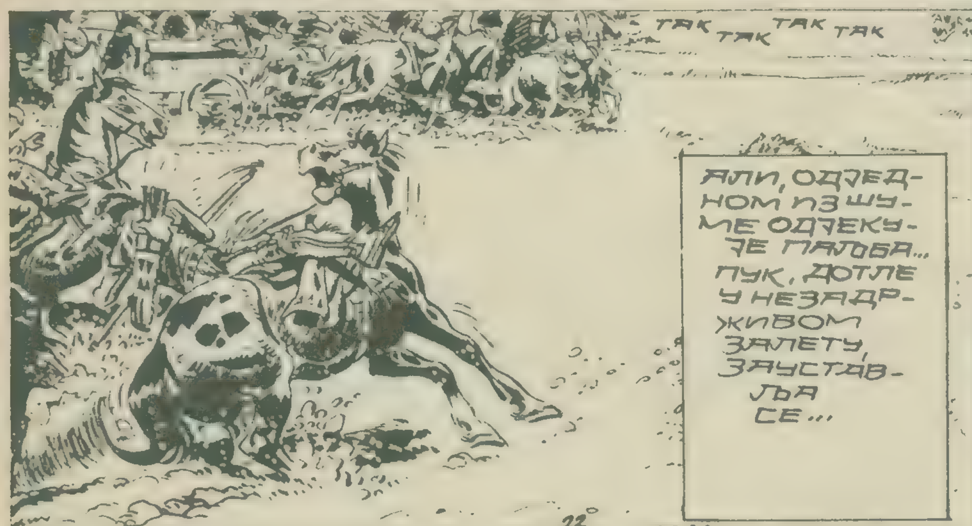
СНАГОМ ОЧАЈНИКА, ВОЈНИЦИ СУ ЈУРНУЛИ ПУЦАЈУЋИ И МАШУЋИ САБЉАМА... ЗБИЈЕНИ ОКО ТОПОВА, ПОКУШАВАЛИ СУ ДА ДА СЕ ПРОБИЈУ... ГУБИЦИ СУ БИЛИ СТРАХОВИТИ...

ПОСЛЕДЊИМ СНАГАМА, ОСТАЦИ ПУКА ИЗБИЛИ СУ НАЈЗАД У РАВНИЦУ...

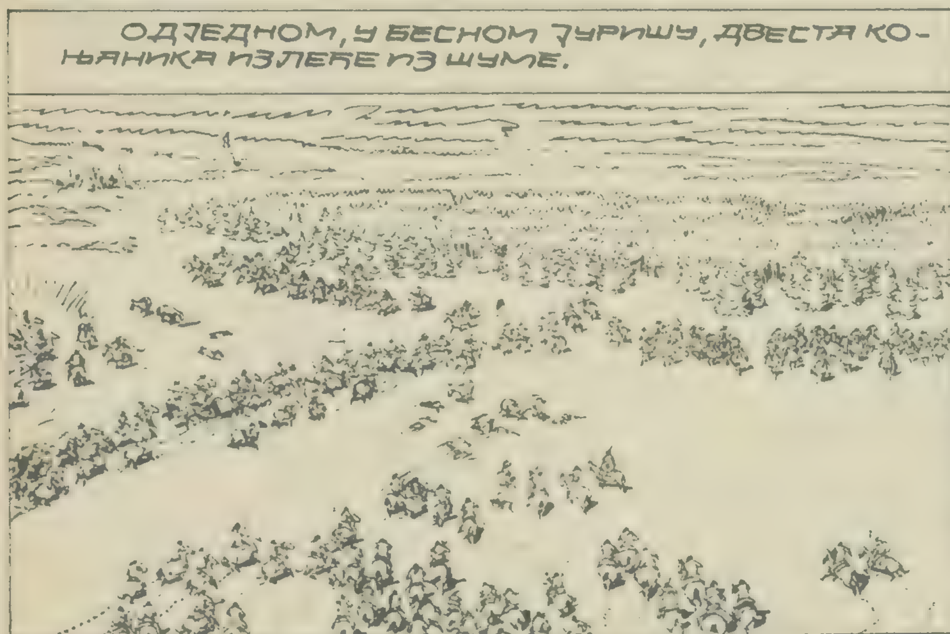

ДОК СЕ БЛУБЕРИ И ЊЕГОВИ ЉУДИ БЕЗНАДЕЖНО БОРЕ, У РАВНИЦИ СЕ ОДВИЈА ДРУГА ТРАГЕДИЈА... ИНДИЈАНСКЕ КОЛОНЕ СВЕ ВИШЕ СТЕЖУ ОБРУЧ ОКО ОСТАТАКА ПУКА...
ШУМА! ЈОШ САМО МАЛО!

ТАК ТАК ТАК ТАК
АЛИ, ОДЈЕДНОМ ИЗ ШУМЕ ОДЈЕКУЈЕ ПАЉБА... ПУК, ДОТЛЕ У НЕЗАДРЖИВОМ ЗАЛЕТУ, ЗАУСТАВЉА СЕ...

НАШИ! ПОЈАЧАЊЕ!?!

ОДЈЕДНОМ, У БЕСНОМ ЈУРИШУ, ДВЕСТА КОЊАНИКА ИЗЛЕЋЕ ИЗ ШУМЕ.

АЛИСТЕР! ЗА ИМЕ СВЕТА! ШТА ЧЕКАШ, ШТО НО ОТВАРАШ ТОПОВСКУ ВАТРУ?!
ОХО! ГЕНЕРАЛ ДОЏ

ЈЕДНИМ ПОТЕЗОМ, ТОПОВИ СУ ОКРЕНУТИ... ИНДИЈАНЦИ СЕ ПОВЛАЧЕ ПРЕМА БРЕЖУЉЦИМА.
ПАЛИ!
БУМ

ИСТОВРЕМЕНО У БРДИМА СЕ ДРАМА БЛИЖИ КРАЈУ...
ПРОПАЛИ СМО, СИНКО! НЕМАМО МУНИЦИЈЕ! ОСТАВИЋЕМО ОВДЕ КОСТИ...
НЕ!
ОНАЈ ПОДЛАЦ НАС ЈЕ ХЛАДНО ЖРТВОВАО!
ТО МУ ПОСТАЈЕ НАВИКА!
НЕ-Е! НЕЋУ ДА УМРЕМ! АЛИСТЕР **МОРА** ДОЋИ ДА НАС СПАСЕ! **ПРЕКЛИЊЕМ ВАС, УЧИНИТЕ НЕШТО!**
СМИРИ СЕ! ДАЈТЕ МИ ТРУБУ... ДА ВИДИМО ДА ЛИ МОГУ ДА ТРУБИМ КАО У ВРЕМЕ КАД САМ БИО С ГЕНЕРАЛОМ ШЕРМАНОМ!
ПОТИСНУТИ ТОПОВСКИМ ПЛОТУНИМА, ИНДИЈАНЦИ СЕ КОНАЧНО ПОВЛАЧЕ...
ДОЦ! ТВОЈ ДОЛАЗАК ЈЕ ЧУДО!
ЗАХВАЉУЈУЋИ ПОРУЧНИКУ БЛУБЕРИЈУ ОН МИ ЈЕ ПОСЛАО ЦРВЕНОГ ПОТИЉКА...
ГДЕ ЈЕ БЛУБЕРИ?
АВАЈ, ПАО ЈЕ ЈУНАЧКОМ СМРЋУ ШТИТЕЋИ НАМ ОДСТУПНИЦУ!
ОВАЈ... ТО НИЈЕ ТАЧНО! ВИ СТЕ ГА ПОСЛАЛИ У СИГУРНУ СМРТ!
АКО СИ ТО УЧИНИО, КОЈОТЕ, СМРВИЋУ ТЕ!
ЦРВЕНИ, ЧЕКАЈ! ТИ СИ ЛУД!
ХЕЈ! СЛУШАЈТЕ!
ТРУБЕ! ДОЛАЗИ ИЗ БРДА!
ТО ЈЕ ОН, БЛУБЕРИ! ЈОШ СЕ ДРЖИ!
НЕМАМ МЕТАКА!
НИ ЈА!
ДОШАО НАМ ЈЕ КРАЈ!

У БРДИМА ЈЕ НАСТУПИЛА ТИШИНА... РЕТКИ ПРЕЖИВЕЛИ БОРЕ СЕ, ПРСА У ПРСА, ХЛАДНИМ ОРУЖЈЕМ... ОДЈЕДНОМ, ИНДИЈАНСКИ РЕДОВИ СУ ПОЉУЉАНИ...

ЗА ТРЕН ОКА, ДОБРОВОЉЦИ И ВОЈНИЦИ КРЕНУЛИ СУ У ЈУРИШ...

А ЗАТИМ ПРЕД ДОЏОВИМ СНАГАМА, ИНДИЈАНЦИ СЕ ПОВЛАЧЕ У БРДА...

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...

КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ЏОНИ ХАЗАРД

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

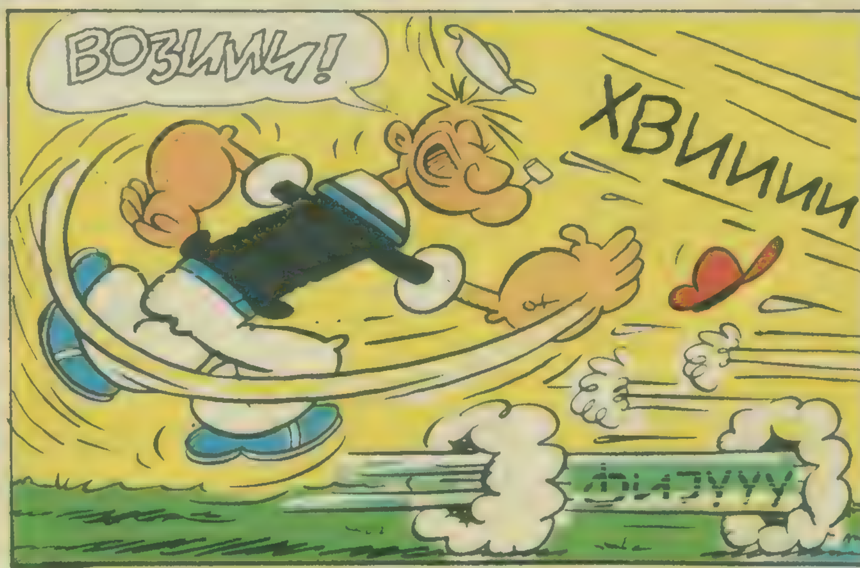

?
!
А ПОСЛЕ РУЧКА ЛЕПО ЋУ СЕ ОСЛАДИТИ СПАНАЋЕМ!

ТРА-ЛА-ЛА!
999

ЗАВРШИО САМ ТРКАЧКА КОЛА! ДОЂИ ДА МЕ ГУРНЕШ!
САД ЈЕДЕМ!

ТРЕБА НЕКО ДА МЕ ГУРНЕ!
ОДМАХ ЋУ... САМО ДА ЗАВРШИМ СА СПАНАЋЕМ!
999

ЕВО МЕ, ФАНЂО... ГУРНУЋУ ТЕ!
999

ВОЗИМИ!
ХВИИИИ
ФИЈУУУ

ПУФ

НЕМА ВОЗАЧКУ ДОЗВОЛУ И ЈОШ ЈЕ ЈУРИО ДВЕСТА НА САТ У УЛИЦИ ГДЕ ЈЕ БРЗИНА ОГРАНИЧЕНА НА ЧЕТРДЕСЕТ!
?
!
?
Bud Sagendorf 78/19

ГРАД ЈЕ НЕСТАО!

ПОКРИВЕНИ ПРАШИНОМ, ЉУДИ СУ ПОСРТАЛИ ПРЕКО РУШЕВИНА КУЋА И УЗВИКИВАЛИ ИМЕНА СВОЈИХ НАЈБЛИЖИХ. У ОЧИМА ИМ СЕ ОГЛЕДАЛА ПАНИКА...

Чинило се да ништа не може да поремети тишину пријатног недељног поподнева у древном перуанском градићу Уарасу. Никол Кшишановски, супруга власника хотела „Монтереј", успављивала је свог деветомесечног сина и није ни обратила пажњу на лагани дрхтај тла под ногама. Овакви лакши потреси земљишта били су свакодневна појава и трајали би само неколико секунди.

Дрхтање тла, међутим, није престало већ је постајало све јаче. Страховита бука испунила је просторију као при проласку брзог воза и малтер је почео да пада с таванице. **Хотелски гости су уз стравичне крике истрчали из соба и зауставили се у башти, не знајући куда да крену. Тле се страховито тресло и велике пукотине почеле су да гутају прве жртве.**

Никол Кшишановски и њен супруг легли су брзо на земљу и телима покушали да заштите бебу од цигала које су падале са крова, као и од вреле воде која је кроз пукотине на тлу куљала из термалних извора.

Спасао их учитељ

Минут, колико је трајао земљотрес, изгледао је као вечност. Када су се дигли са земље и протрљали очи пуне прашине, Кшишановски су угледали стравичан призор: огроман облак прашине наднео се над пустињом која је минут пре тога била град са 50.000 становника.

Три дана пре земљотреса Луис Фелипе Каро стишао је у пензију. Из поподневног сна пробудио га је страховит потрес и, када је несигурним корацима стигао до дворишта, угледао је нешто невероватно: његов аутомобил скакутао је по дворишту као фудбалска лопта, а секунд касније исто се догодило и њему.

— Чинило ми се као да ме пет људи баца увис а затим ме котрља по земљи! — причао је касније Каро. **— Када је потрес стао, кренуо сам у град да помогнем унесрећенима. Покушао сам да прођем Авенијом Рајмонди али ње, једноставно, више није било! Покушао сам да се снађем и оријентишем по неким познатим кућама, али није било ни њих. Цео град је нестао!**

У црквеном дворишту деца су тог дана организовала приредбу за родитеље. За време поздравног говора зидови цркве почели су да се руше док су успаничени родитељи скакали на децу, покушавајући да их некако заштите својим телима. Двадесет један час касније спасиоци су у дворишту, испод рушевина, нашли учитеља Беди Цемисона, који је телом заклонио две девојчице. Цемисон није преживео, али су оба детета прошла без озледа.

Најстравичније је изгледао некадашњи Трг оружја који је брзо претворен у импровизовану болницу, где су донесени сви мртви и повређени који су ископани испод рушевина. Кад год би неког од унесрећених извукли из рушевина, спасиоце би салетали успаничени родитељи надајући се да је спасено управо њихово дете.

Голим рукама

Доктор Карлос Гонзалес пожртвовано је са спасилачким екипама помагао ископавање унесрећених и повређенима одмах пружао лекарску помоћ. Тежак ударац доживео је када су спасиоци ископали леш његове супруге. Клекнуо је поред ње дубоко погођен. Један спасилац спустио је руку на његово раме и рекао:

— Докторе, ништа више не можете урадити за своју супругу, али на тргу леже многи који чекају вашу помоћ.

Гонзалес је климнуо главом и полако кренуо ка болници. Са својим колегама извршио је низ хируршких интервенција под ведрим небом. Велики проблеми искрсли су када је нестало средстава за анестезију, али су операције вршене и без њих. Цело јутро су добровољачке екипе голим рукама копале по рушевинама апотеке не би ли нашле неке од неопходних лекова.

Тешко је страдао и Јунгеј, градић са 23.000 становника, шездесетак километара удаљен од Уараса, смештен у подножју високе планине Уаскаран. У тренутку земљотреса планинарске екипе Новог Зеланда, Јапана и Чехословачке покушавале су да освоје врх планине.

Читава планина почела је одједном да се тресе и, до тада невиђена камена лавина просто је збрисала планинаре и за неколико тренутака уништила читав градић.

Теофило Карлос Перез, двадесет петогодишњи учитељ школе у Јунгеју, слушао је пренос са Светског фудбалског првенства из Мексико Ситија када се његова кућа једноставно срушила. Пуким случајем остао је неповређен. Ослободио се малтера и цигала и очима пуним немоћи и беса гледао како лавина наставља да носи преостале куће Јунгеја.

Земљотрес и лавина однели су тога дана 17.000 живота!

Стравичан биланс

У импровизованим камповима за преживеле престрашени људи скакали су на ноге при најмањем дрхтају тла, стрепећи од нових, снажнијих потреса.

Првих 48 сати после земљотреса људи који су живели у области која њима није била захваћена нису били свесни да је у питању трагедија великих размера. Преко 70.000 људи је погинуло или нестало, а око 800.000 је остало без домова. Спасилачке екипе нису могле да приђу унесрећеним градовима јер су путеви били уништени а хеликоптери нису могли бити употребљени да буком својих мотора не би изазвали нову лавину.

Радови на поновној изградњи Перуа, који је 31. маја 1970. године погодио страшан земљотрес, трају још данас. Људи, мада су у овој трагедији изгубили жене, децу, домове и пријатеље, нису изгубили наду и почели су живот изнова.

Вероватно се већина преживелих сложила са непознатим младићем који је на разореном Тргу оружја у Уарасу рекао једном спасиоцу:

— Моја породица је нестала и ја ћу морати да заснујем нову. Прошлост се, свакако, не сме заборавити, али се мора мислити и на будућност.

М. Ј.

ЗМИЈАР

Оног дана када га је ујео најопаснији индијски гмизавац, Бил Хаст је одбио да оде код лекара, тврдећи да је имун на отров!

Доктор Бил Хаст, директор чувеног Института за изучавање гмизаваца у Мајамију, преживео је 73 уједа змија отровница. До сада га је ујело 36 кобри и 37 других отровних змија. По прстима овог шездесет трогодишњег човека на више места ткиво је разједено али је и поред тога Хаст себи поставио циљ да се трајно имунизира против змијског отрова: пре десетак година почео је у свој организам да убризгава мале количине отрова афричке кобре, а затим је постепено повећавао дозу.

За потребе свог Института он узима отров из уста змија на тај начин што главу кобре или неке друге опаке отровнице ухвати десном руком а левом прави кружне покрете испред њених очију. Тако је раздражује па ускоро она почиње да лучи отров из жлезда. Тада испред ње поставља стаклену чинију прекривену платном а када је толико „изнервира" змија напада платно и сав отров

БУДУЋНОСТ ВЕЋ ПОСТОЈИ

НЕПИСАНИМ ЗАКОНОМ ВОЗОВИ СУ БИЛИ ПРОГЛАШЕНИ ЗА ЗАСТАРЕЛО И ВЕОМА СПОРО СРЕДСТВО. СТРУЧЊАЦИ ИМ САДА ПРЕДВИЂАЈУ БРЗИНУ И ДО 480 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС!

На станици Аустерлиц, у Паризу, полазак једног воза два пута дневно изазива праву сензацију: поред људи који долазе да испрате своје рођаке и пријатеље, ту се свакодневно нађе и мноштво радозналаца. Они посматрају маневрисање воза који по облику пре подсећа на авион без крила. **Ово превозно средство прелази раздаљину од 681 километар, од Париза до Тулуза, за само шест часова и то брзином од 200 километара на час.**

Седећи иза прозора од несаломљивог стакла машиновођа управља електричном локомотивом која има 8.000 КС. За све време путовања он пажљиво посматра командни пулт на којем га разнобојне сијалице обавештавају о најмањој грешки на мотору или систему за кочење. **А у комфорним купеима бука коју изазива клопарање точкова уопште се не чује. Све је направљено тако да се путник што угодније осећа: мекана седишта пресвучена су свиленом тканином, чује се пригушена музика, кафа се сервира бесплатно, а ручак или вечера добијају се „на ноге“...**

Од свих извора енергије електрична струја је најнеисцрпнија и, што је још важније, најјевтинија, тако да би овакви брзи возови само допринели да људи, за путовања од удаљених места не користе своје аутомобиле. Јер, енергетска криза ускоро ће захватити и Европу тако да ће нафта и њени производи постати веома скупи и ретки.

ЗБОГ »ЧЕЛИЧНИХ ПТИЦА«

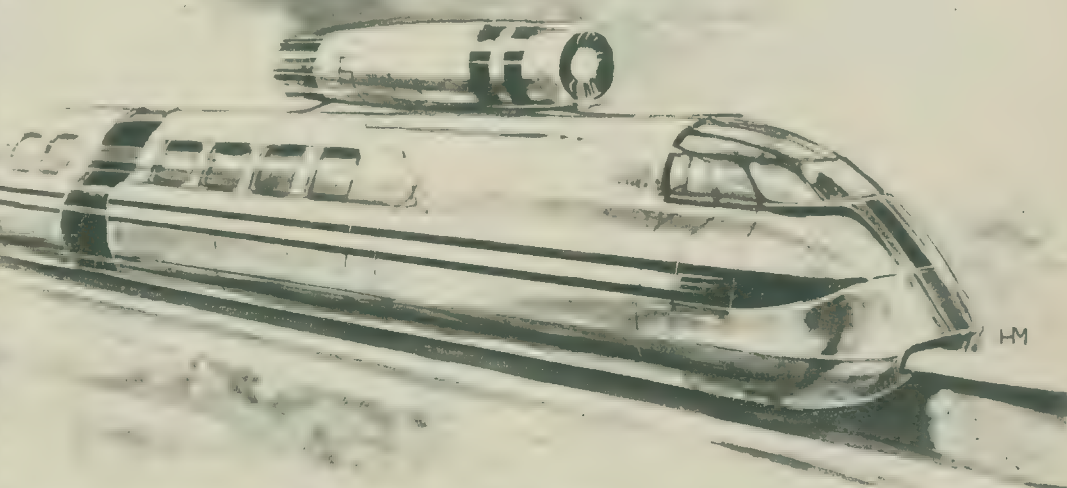
Још пре педесет година на линији између Единбурга и Лондона уведен је брзи воз, а четири године касније, 1930, следећи енглески пример и Немци уводе исти такав на линији између Хамбурга и Берлина. Ускоро су готово све европске земље почеле да граде пруге, купују локомотиве, школују машиновође. Али, после другог светског рата као да су сви заборавили на усавршавање железница, у првом плану били су авиони, свакодневно су се појављивали нови модели „челичних птица“. А на сваком сајму технике приказивани су аутомобили аеродинамичних линија, с „крилима“ и „трепавицама“, металним навлакама које прекривају фарове и с огромним резервоарима за бензин у које је могло да стане читаво мало богатство.

Неписаним законом возови су били проглашени за застарело и веома споро превозно средство.

Управо када је изгледало да је путовање возом обично губљење времена, наступила је тешка енергетска криза. Они који су успели да је предвиде саветовали су владама својих земаља да посебну пажњу посвете модернизацији и електрификацији железница. Тако је већ 1960. године електрифицирана пруга између Лондона и Манчестера, а возови који су на њој саобраћали постизали су у то време фантастичну брзину од 160 километара на час. Данас је и у Југославији велики део пруге електрифициран. Зависно од особина пруге и од предела кроз које пролази, максимална брзина која на њима може да се постигне је 170 колометара на час.

Када је пре деветнаест година прорадио „Транс Европа експрес“ (Т. Е. Е.), остварио је невероватан економски успех не само зато што је тај луксузни воз пролазио кроз десет држава и тако повезивао 180 градова већ и зато што је био веома брз. Јер, људима је данас најважније да уштеде време.

У Јапану је 1964. године прорадио воз који може да развије максималну брзину од 260 километара на час. А у Европи, воз на линији Париз—Лион, како предвиђају стручњаци, 1980. године то растојање ће прелазити за само два сата, захваљујући турбо-возу чија ће локомотива имати 5.000 КС и развијати брзину од 300 километара на час, управо ону коју на правом путу постижу „формуле 1“. Прототип таквог воза који ће бити далеко сигурнији од авиона, већ је пуштен у саобраћај. Назван је „Т. Г. В — 001“, дугачак је око 100 метара, има аеродинамичну линију и може да превезе 330 путника у првом и исто толико у другом разреду. Изнад сваког седишта налази се лампа и мали уређај за климатизацију а у купеима је тише него у аутомобилу. Када буде изграђена посебна пруга, тај воз ће моћи да улази и у центар града а да при томе не изазива никакво загађење средине или буку.

ВАЗДУШНИ ЗИД

И Велика Британија планира да у свој саобраћај уведе овакве возове, тако да ће, захваљујући овим возовима-авионима, растојање од Лондона до Глазгова моћи да се прелази за само три часа.

Данас се многи питају коју највећу брзину може да постигне воз. Прецизан одговор не може се добити али стручњаци тврде да је реална цифра од 480 километара на час! **За коју годину та ће се предвиђања највероватније и остварити јер тада ће се композиције кретати дуж пруга које неће дотицати. на танком ваздушном јастуку. Француски конструктор Жан Бертин направио је прототип таквог воза који је постигао брзину од 430 километара на час и нада се да ће многе европске државе прихватити овај његов пројект.**

Ипак, неки тврде да је воз будућности онај чијим ће се кретањем управљати из посебног центра, одакле ће се диктирати његова брзина и заустављање. Он ће се кретати тако што ће лебдети на неколико милиметара изнад шина а покретаће га „локомотива“ чији ће мотор да ради на принципу индуковане струје, односно састојаће се од система магнета.

Недавно је фирма „Краус-Мафеи“ из Минхена испробала једно такво возило, дуж пруге дугачке један километар, које је имало 12 седишта и било тешко 12 тона. Пошто је тај експеримент био веома успешан, конструисано је слично возило али у облику капсуле које је на прузи дугачкој 2,4 километра постигло брзину од 204 км/ч.

Многи су се после тога запитали шта ће се десити ако при тако великој брзини воз уђе у тунел јер тамо наилази на сабијен ваздух који ће се, као неки зид, испречити на путу. **Да би се избегла експлозија локомотиве, конструктори су нашли решење: улаз у тунел и излаз из њега морају да буду проширени и да имају додатне отворе кроз које ће ваздух бити избачен у тренутку када воз наиђе.** А сигурност у кочењу биће постигнута на тај начин што ће код таквих возова постојати посебан систем — из додатних турбина избациваће се вода која ће да сабија ваздух и усмерава га на точкове.

Све ово показује да будућност већ постоји иако су пројекти још у експерименталној фази. Ипак, није далеко дан када ће суперсвозови наћи широку примену у саобраћају.

Б. Ј.

исцури у суд. На тај начин Бил Хаст је успео да узме отров од 100 000 змија а само су га 83 пута ујеле. Једна од њих била је **плава бунгара**, најопаснија индијска змија од чијег уједа годишње умире 25 хиљада људи. Испитујући степен отровности Хаст је утврдио да је плава бунгара петнаест пута отровнија од кобре. Оног дана када га је ујела одбио је да оде код лекара и прими противотров. Борба са смрћу трајала је читав дан и за све то време он је бележио шта осећа. После 24 часа био је потпуно модар у лицу а када већ није могао ни да дише, замолио је своју супругу да га пребаци до најближе болнице где су га одмах сместили у тзв. челична плућа. Иако ни том приликом није примио противотров, после четири дана устао је из кревета а после седам поново је почео да се бави старим послом.

Хаст је преживео и ујед **краљевске кобре** од које смрт наступа после 45 минута и тада човек умире у најтежим мукама. Змија је била тешка око 10 килограма, дугачка 4,5 метара а приликом уједа излучи четири пута више отрова него обична кобра.

Већ дуже време овај научник предлаже да се његово искуство које је стекао дугогодишњим радом са змијама и постепеним убризгавањем њиховог отрова у своје тело примени и на војнике. Јер, ако их у неком неприступачном пределу, далеко од лекара уједе змија отровница, живот може да им спасе имунитет који су стекли применом његове методе.

Б. Ј.

БЕЗВЕЗНИЦИ
КАРНЕВАЛ СА ИЗБОРОМ ЛЕПОТИЦЕ
...И КАДА ЈЕ БАКА ЧУЛА ЗА КОНКУРС ...

ЈА САМ НЕКАД БИЛА ЛЕПОТИЦА! САД САМО ДА СЕ ГЛАНЦНЕМ!
ПРИЈАВЕ ЗА ИЗБОР
ИЗБОР ЛЕПОТИЦЕ

ХА! ХА! ХА! ТО МОРА ДА ЈЕ БИЛО У СТАРОМ ВЕКУ!
СЛОГА
А ПОШТО ЈЕ ТО БИО ВЕК МРАКА... НИСУ ЈЕ ДОБРО ВИДЕЛИ!

БАКА ЈЕ ИМАЛА ЈЕДНУ СТАРУ КЊИГУ...
ПОКАЗАЋУ ЈА СВИМА ЊИМА!
КАКО ДА БУДЕМ ЛЕПА ТОМ 10. 1866

ШТА ТО РАДИШ С МОЈИМ ЦВЕЋЕМ!
ТРЕБА МИ ЗА ЈЕДАН ЛОСИОН!

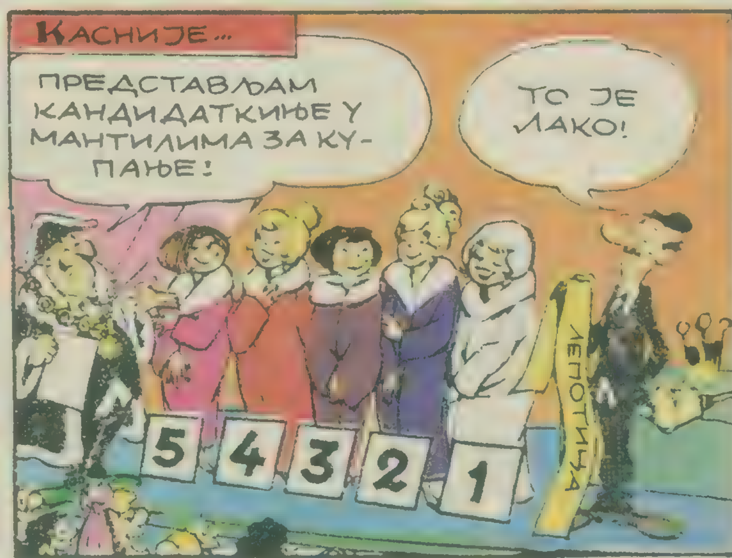

...И МЛЕКО И МЕД!
ФУЈ! АЛА ТО СМРДИ!

ПЧЕЛЕ И ОСЕ ИМАЛЕ СУ ДРУГО МИШЉЕЊЕ...
ГУБИТЕ СЕ!

УЈЕЛЕ СУ МЕ ЗА НОС!
КОЗО СТАРА! САД ИЗГЛЕДАШ ЈОШ ГОРЕ! НЕЋЕШ ИЋИ НА ИЗБОР ЛЕПОТИЦЕ!

ТАТИ ЈЕ УКАЗАНА ВЕЛИКА ЧАСТ...
'ОЋЕТЕ ЛИ ДА БУДЕТЕ ПРЕДСЕДНИК ЖИРИЈА!
СА ЗАДОВОЉСТВОМ!

И ДОК СЕ ТАТА ПЕЊАО НА ПОЗОРНИЦУ, БАКА ЈЕ ШМУГНУЛА У КАРНЕВАЛСКУ РАДЊИЦУ...
СМЕШНИ ШЕШИРИ
ИЗБОР ЛЕПОТИЦЕ
МАСКЕ
ПЕРИКЕ
ВЕШТАЧКЕ ТРЕПАВИЦЕ

КАСНИЈЕ...
ПРЕДСТАВЉАМ КАНДИДАТКИЊЕ У МАНТИЛИМА ЗА КУПАЊЕ!
ТО ЈЕ ЛАКО!
5 4 3 2 1
ЛЕПОТИЦА

ОВА ЉУПКА ДЕВОЈКА С ПРАВОМ ЗАСЛУЖУЈЕ ЛЕНТУ! ДОЗВОЛИТЕ МИ ДА ЈЕ КРУНИШЕМ!
ЛЕПОТИЦА

НЕСПРЕТЊАКОВИЋУ! СМАКНУО СИ МИ МАСКУ!
БАБА!
ЛЕПОТИЦА
ПРОТЕКЦИЈА! ТО ЈЕ ЊЕГОВА ТАШТА!

НЕ ИДИ, ТАТА! САД ЋЕ ВАТРОМЕТ!
КАРНЕВАЛ
ДОЛЕ!
КРУНИСАЋУ ЈА ТЕБЕ!
МОЈА ГЛАВА!
ЛЕПОТИЦА
ОН ВЕЋ САД ГУТА ВАТРУ!

МЕЗИМИЦА ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ

НЕМЦИ СУ СЕ ПОТРУДИЛИ ДА ЗАРОБЕ ЈЕДНУ »КАЋУШУ«, НАПРАВЕ ИСТИ МЕХАНИЗАМ И ИСКОПИРАЈУ ЊЕНЕ ПРОЈЕКТИЛЕ. АЛИ, БЕЗ ФОРМУЛЕ ГОРИВА, КОЈА ЈЕ И ДАНАС ТАЈНА, ПОСАО ИМ ЈЕ ОСТАО УЗАЛУДАН.

Они који су преживели уличне борбе у Берлину при крају II светског рата или повлачење немачких трупа из Совјетског Савеза ни данас, по-

сле 30 година, не могу да забораве један звук који их је пратио тих дана. Језиво завијање, нимало слично добро знаним ратним експлозијама, сиренама и тутњавама, упорно се чуло, даноноћно, без прекида. Потицало је од најмоћнијег, најубиственијег совјетског ратног оружја — чувене „каћуше" или такозваних „Стаљинових оргуља".

„Каћуша" је у II светском рату била најмодерније оружје страховите убојне моћи, бацач ракета конструисан у строгој тајности, које није провалио ни немачки Врховни штаб упркос шпијунима и везама у Совјетском Савезу.

Када су немачки стручњаци за оружје први пут видели „каћушу" на делу и Немци је осетили на сопственој кожи, остали су запањени. Дали су све од себе да се домогну бар једне и чим им је пошло за руком да је заробе, бацили су се на проучавање сваког делића не би ли открили тајну коју је ново оружје скривало испод свог облика сличног оргуљама.

Установили су да је механизам лансирне рампе генијално замишљен, али и савршено једноставан — Немци су успели да начине исти такав за врло кратко време без икаквих тешкоћа. И пројектиле су „ископирали" за тили час, без проблема. Али, своју праву и најважнију тајну „каћуша" није одала упркос проучавањима у којима су учествовали најблиставији немачки умови.

Немци никада нису успели да открију тачну формулу горива које су за „каћушу" смислили и употребили инжењери Црвене армије. А без тог, или бар веома сличног, горива Трећи рајх није могао да направи своју „каћушу" и супротстави је совјетској.

Подрум у Улици Тичевин

Историја „каћуше" почела је скромно. Негде око 1920. године московски хемијски инжењер Николај Тихомиров, директор једне мале фабрике, у слободним часовима бавио се са великом љубављу и стрпљењем радом до кога му је било веома стало још од студентских дана. Желео је да добије бездимни барут који би могао да се употреби као гориво.

Ускоро му се придружио колега и пријатељ Владимир Артенијев који је још пре октобарске револуције 1917. проучавао начин конструисања пројектила за лансирање бездимним барутом. Научници су изнајмили подрумске просторије у Улици Тичевин у Москви и — посветили се једној „играчки"!

Они који су тих месеци сврађали у њихов подрум претворен у једноставну лабораторију имали су шта да виде — два озбиљна научника покушавала су, сатима и сатима, да покрену минијатурни аутомобил сопствене конструкције, али на ракетни погон и директног убризгавања!

Тихомиров и Артенијев проживели су тешке дане. Тих година непосредно после совјетске револуције плате су биле ниске и њихове скромне зараде гутала је мала лабораторија у Улици Тичевин. Тамо су и становали, гладовали и смрзавали се.

Тако су прошле 4 године и за то време Тихомиров и Артенијев усавршили су у свом подруму начин и сасвим се приближили добијању тог барутног праха потпуно друкчијег од уобичајеног јер су његови саставни делови морали да сагоре без „остатака".

Лансирање испод нуле

Успех је привукао пажњу. Тихомиров је могао да напусти своју скучену лабораторију у Москви и пређе у Лењинград где му се придружио и Артенијев. Обезбеђено им је да експерименте великих размера наставе у Државном институту хемијске индустрије на острву Ватни. Нешто касније омогућено им је да практично експериментишу на артиљеријском полигону у Рсијеву.

Рат је још био далеко, али осећао се у атмосфери. Око 1925. године Комисија за истраживања артиљерије Црвене армије заинтересовала се за Тихомировљево гориво и даље усавршавања одвијала су се под њеним непосредним покровитељством.

У оскудним временима када је морало да се штеди двојици научника и помоћној екипи обезбеђена су сва потребна средства да раде на миру и без материјалних брига. Захваљујући томе посао је напредовао и совјетска војна команда већ је била сигурна да ће добити најмоћније оружје.

Трећи март 1928. био је најважнији дан у животу Тихомирова. Требало је да први пут, на експерименталном полигону, ново оружје избаци пројектиле на даљину од једног километра и 300 метара. Али, тог дана дувао је снажан ветар, а небо покривено тмурним облацима није обећавало ништа добро. Спремала се олуја, жива на термометру стајала је испод нуле.

Срца свих који су тог дана изишли на полигон за лансирање испунила је

стрепња — да ветар не скрене пројектиле са њихове тачно израчунате путање! О томе се није говорило, на полигону су били строго изабрани највиши официри и научници, али се напетост пуна наде осећала.

Сам Тихомиров био је сасвим сигуран у оно чему је посветио године напорног и одушевљеног рада. То прво лансирање успело је и представљало први тријумф будуће „каћуше".

Отац није доживео

Чим је добио повољан извештај о пробном лансирању, маршал Тухачевски дао је пуну подршку конструисању и даљем усавршавању новог оружја. Лабораторије, сада их је било већ неколико, у којима је радио Тихомиров опремљене су најскупљим и најсавршенијим апаратима који су се тада могли добити. Заузимале су пространу нарочито прилагођену грађевину у оквиру самог полигона.

У приземљу те исте зграде други научници радили су на добијању течних горива за ракете. Ту се још у оно време рађала совјетска свемирска флота!

Од дана првог експерименталног успеха за скромног и повученог инжењера Тихомирова започео је нов, још напорнији живот. Научни институти широм Совјетског Савеза звали су га да држи предавања, Артиљеријска академија, једно од највиших војних тела, понудила му је катедру да будуће младе официре упути у најновије технике које су се односиле на његова открића.

Тако се систематски и на само стварао тим за руковање, опслуживање и конструисање новог оружја. Тихомиров је и даље радио на усавршавању „каћуше". У лабораторијским студијама придружио му се још један врхунски стручњак Борис Петропавловски и они су заједно наставили посао све до Тихомировљеве смрти 1930. Отац „каћуше" није доживео да је види на делу.

Директор истраживачких лабораторија постао је Борис Петропавловски. Под његовим руководством завршени су остали делови „каћуше" која је постала понос и мезимче Црвене армије и спремно дочекала почетак рата.

„Стаљинове оргуље" чиниле су чуда на сваком фронту где су се огласиле. Лењинград је добио надчовечанску битку са Немцима захваљујући херојству својих грађана, а у великој мери и подршци „каћуша".

Сетна незаборавна мелодија песме „каћуша" певана широм окупиране Европе, наџивела је рат и блиска је и генерацијама које тада још нису ни биле рођене. Била је то песма слободе.

И ТРЕЋЕ...

Возач хотелског аутобуса налетео на ограду од куће енглеског писца Радјарда Киплинга (1865—1936) и у башти причинио знатну штету. Због тога је Киплинг написо писмо сопственику хотела, а кад није добио одговор написао је још једно, на које му такође није одговорено. На крају, изнервиран, Киплинг одлучи да сам оде до неучтивог хотелијера.

— Господине Киплинг — признао је овај — ја сам продао ваше прво писмо за две фунте, а друго за седам. Кад бисте ми написали и треће, имао бих довољно пара да вам надокнадим штету.

ПОТРЧКО: ПЕТАРДЕ

ПОКУШАЋУ ЈОШ ЈЕДНОМ!
ТО ЈЕ, ДАКЛЕ, ПОТРЧКОВО ДЕЛО!

ДАЋУ ЈА ТЕБИ ПЕТАРДЕ!

АААЈ! И УЈЕДЕ МЕ ОСА!

ДА БЕЖИМ ДОК ЈОШ НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА! ХЕ, ХЕ!

КУДА ЈУРИШ?

НЕ БОЈТЕ СЕ, ДИРЕКТОРЕ! ЧУЋЕТЕ ЕКСПЛОЗИЈУ! САД ЋЕМО СЕ МИ СМЕЈАТИ ТОМ ПОТРЧКУ!

БУУМ!

ЕВО... САВ СЕ ТРЕСЕМ ОД СМЕХА!
ЈА... ЈА... НЕ РАЗУМЕМ!

СЛЕДЕЋИ ПУТ ЋЕШ ЛЕТЕТИ НА УЛИЦУ!
ДУМ

ШТА? ЗАР ТИ НИЈЕ БИЛО ДОСТА ЕКСПЛОЗИЈЕ?
АЛИ... ОСА...

ДО ЂАВОЛА! НЕ МОГУ ДА ОТВОРИМ ВРАТА!

ПОКУШАЋУ ДА ИЗИЂЕМ КРОЗ СУСЕДНУ КАНЦЕЛАРИЈУ!

ЕВО ШТА ЋУ ДА УРАДИМ С ТВОЈОМ ПЕТАРДОМ!

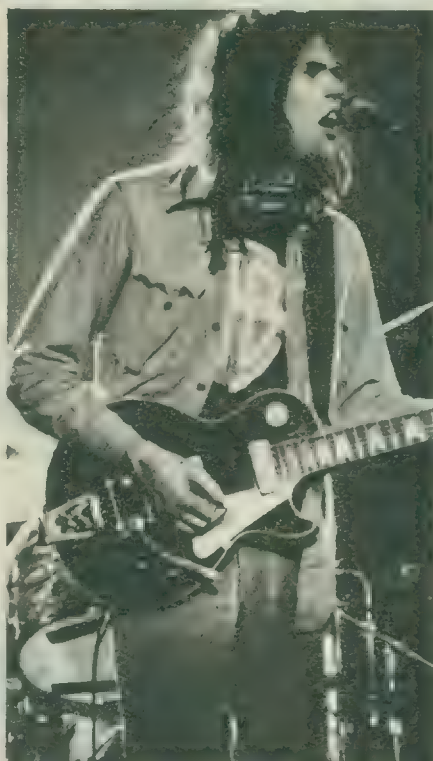

БУУМ!
АААААХ!

ДИ... ДИРЕКТОРЕ...
СВЕ САМ ВИДЕО!

СКУПО ЋЕШ МИ ПЛАТИТИ ЗА ОВО!
ПОТРЧКО ЈЕ КРИВ ЗА СВЕ! УПОМОООЋ!
МАЛИ, ИЗЛАЗИ ОДАТЛЕ! МАГАРАЦ ТРЕБА ДА ЈЕДЕ!

ХИТ СТРАНА

НИЛ ЈАНГ
(NEIL YOUNG)

Нил Јанг, члан некада веома популарне групе „Крозби, Стил, Неш и Јанг (Grosby, Stills, Nash and Young), који се после распада састава повукао неко време из јавног живота, опет је активан. Недавно је својим последњим албумом »Zum'an« постигао запажен успех. Јанг је веома заслужан и што је група „Крејзи хорс“ (Crazy Horse) с којом ради, све популарнија. Занимљиво је поменути да је с том групом Нил и почео своју певачку каријеру. Ипак, за свој највећи солистички успех сматра снимање плоче „Харт оф голд“ (Heart of Gold) која је 1972. године била светски хит и која га је као солисту учинила познатим широм света. Нил Јанг, који је рођен 12. новембра 1945. године у Винингу у Канади, живи сам на једној фарми и ту компонује. У снимањима својих плоча учествује као гитариста и на кибордс инструментима. О гласовима да ће се поново наћи у постави групе „Крозби, Стил, Неш и Јанг“ каже: „Оно што смо имали музички да кажемо све смо рекли. У току протеклих година музички смо се толико разишли да би свако наше поновно окупљање било илузорно“.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

КАУБОЈКА У ПЕСКУ
(COWGIRL IN THE SAND)

Музика: Нил Јанг (Neil Young)
Текст: Нил Јанг
Пева: Нил Јанг

Hello, cowgirl in the sand,
Is this place at your command,
Can I stay here for awhile,
Can I see your sweet, sweet smile,
Old enough now to change your name,
When so many love you, is it the same,
It's the woman in you that makes you want to play this game.

Hello, ruby in the dust,
Has your band begun to rust,
After all the sin we've had,
I was hoping that we've turn bad,
Old enough now to change your name,
When so many love you, is it the same,
It's the woman in you that makes you want to play this game.

Hello, woman of my dreams,
Is this not the way it seems,
Purple words on a gray background.
To be a woman and to be turned down,
Old enough now to change your name,
When so many love you, is it the same,
It's the woman in you that makes you want to play this game.

БЕРЗА ПЛОЧА

По цени од 150 нд продајем оригиналне албуме: групе »Mothers of Invention« (Featuring Frank Zappa); албум »Absolutely Free«; групе »Steeley Span« »All around my hat« и група: »Dr. Feelgood« »Malpractice«.

Милан С. Мандић
Петра Матовића 96
81000 Титоград

ЂИЉОЛА ЧИНКВЕТИ

ФОТО-ВРЕМЕПЛОВ

У данашњем фото-времеплову представићемо вам Ђиљолу Чинквети, једну од највећих певачких звезда Италије, која је своју естрадну каријеру почела веома рано.

1

Шеснаестогодишња девојчица машта о каријери естрадне звезде.

2

Седамнаест година. Песма »Non ho l' eta« постаје хит број један код млађе публике како у Италији тако и ван њених граница.

3

Победнички трофеј освојен на реномираном фестивалу забавне музике у Сан Рему 1974. године.

4

Симпатичној Ђиљоли позиви стижу са свих страна. На турнејама и гостовањима мајка се не одваја од кћерке.

5

Ђиљола са наградом коју је освојила на Евровизијском такмичењу за најбољу песму старог континента.

6

Тих година оваква слика се готово из дана у дан понавља. Концерти, после честитања, пољупци и признања са свих страна.

7

Ђиљола после дванаест година певачког стажа и даље изгледа привлачно. Али њена популарност знатно је опала.

8

Овог пролећа на једном великом концерту. Њена гардероба, изглед и понашање немају више нимало сличности са симпатичном девојчицом из 1964. године.

ПОП-ЗАНИМЉИВОСТИ

Владимир Савчић-Чоби који се тренутно налази на одслужењу војног рока у Загребу добио је одобрење војних власти да са својом групом ПРО АРТЕ учествује на Сплитском фестивалу.

Здравко Чолић, популарни интерпретатор домаће забавне музике који је до сада добио низ признања у земљи и иностранству, дипломирао је пре извесног времена на Економском факултету у Сарајеву.

Београдска група С.О.С. набавила је нову опрему која ће им, како се њени чланови надају, бити од велике користи на летњој турнеји која треба да обухвати готово сва већа места на нашој обали.

ДОМАЋА ЛИСТА

1. НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач — SUZY
2. ЦИЦИБАН — Код — ЈУГОТОН
3. САТЕЛИТ — Сман — РТВ ЉУБЉАНА
4. ДОСТА МИ ЈЕ ЊЕНОГ ХЛАДНОГ ОСМЕХА — Мини Јевремовић — ЈУГОТОН
5. КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златко Пејановић — ПГП РТБ
6. ХАНА — Indexi — ДИСКОТОН
7. HALLO Mr. ELTON JOHN — Зденка Ковачичек — ПГП РТБ
8. ВЈЕТРИ ШУМЕ, РИЈЕЧИ НОСЕ — Душко Локин — SUZY
9. ТАКО ПРОЂЕ КО НЕ ПАЗИ КАД ГА ПАРНИ ВАЉАК ЗГАЗИ — Парни ваљак — ПГП РТБ
10. СТАНИ МАЛО, ЗЛАТО МОЈЕ — Indexi — ДИСКОТОН

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ
2. SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of man — СТУДИО Б
3. SUNSHINE DAY — Osibisa ЈУГОТОН
4. RAIN — Status Quo — ПГП РТБ
5. MONEY HONEY — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
6. BOHEMIAN RHAPSODY — Quen — ЈУГОТОН
7. YESTERDAY — The Beatles ЈУГОТОН
8. HELLO, NADINE — Mango Jerry — ПГП РТБ
9. SPACE ODITY — David Bowie — ЈУГОТОН
10. IN FOR A PENNY — Slade ПГП РТБ

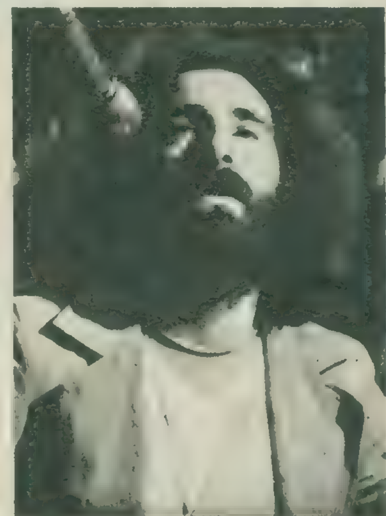
СР НЕМАЧКА

1. ROCKY — Frank Farain
2. AMIGO CHARLY BROWN — Benny
3. TU ES — Gilla
4. LADY LOVE — Michael Holm
5. JOSIE — Peter Maffay
6. KOMM MIT AUF DIE SONNENSEITE — Jurgen Marcus
7. DISCOPOLKA — Frank Zander
8. ICH LIEBE DAS LEBEN — Vicky Leandros
9. SING SANG SONG — Les Humphries Singers
10. DER STAR — Toni Marshall

ТЕН СИ СИ (ГРУПА 10 CC)

У последње време пажњу домаћих поклоника поп-музике највише је привукла група ТЕН СИ СИ (10 CC) чија се хит-композиција „Уметност ради уметности" налазила на готово свим топ-листама. Први човек групе и свакако и највећа звезда Кевин Годли (Kevin Godley), тридесетогодишњи бубњар који се веома често појављује и као певач лаганих композиција.

О успеху својих другова Кевин је недавно изјавио: „Нашој великој популарности и успеху највише је допринела песма „Нисам више заљубљен" (I'm not in lov) која нам је послужила као одскочна даска. Наравно, не треба занемарити ни наш труд и преданост којом смо приступили овом послу. У нашем родном граду, Манчестеру, готово сваки слободан час проводимо у студију где снимамо нове нумере. Што се тиче концерата и ту смо веома дисциплиновани, Четири часа пре почетка концерта ми смо сви на позорници како бисмо се што боље припремили".

У своју музику група 10 CC увела је такозвани лагани рок који је наишао на опште одобравање публике. За све то треба захвалити гитаристи Лол Криму (Lol Cremeu), старом 28 година, басисти Грејему Гулдману (Graham Gouldman), 29 година, и соло-гитаристи Ерику Стјуарту (Eric Stewart, 28). Ипак, највише заслуга за овако запажен успех има Кевин који је својим топлим гласом успео да од мало познате групе створи велико име.

Пошто се на концертима Кевин појављује као солиста, група има још једног члана, а то је други бубњар Пол Берџиз (Paul Burges). Сви чланови састава већ годинама раде као музичари. Ерик је своју каријеру почео још 1965. године у тинејџерској групи „Мајндбендерс" (The Mindbenders), док је Гулдман био члан аматерског састава „Мокингбердс" (The Mockingbirds). Имао је успеха и као композитор јер су његове песме тада изводили познати „Јардбердси" (Yardbirdsi), „Холиси" (Holliesi) и »Herman's Hermits« (Hermens Hermitsi). Године 1970. удружили су се и одлучили да као група „Сејберс" (Sabres) окушају срећу. Из тог времена је њихов једини хит „Неандерталац". После свог првог успеха одлучили су, 1972. године, да промене име састава у „10 CC" рекламирајући се као најгора група на свету. Песмом „Дона" (Donna) успевају да се пробију на енглеску топ-листу. Њихове касније песме — „Гумени месец", „Улица Шафл", „Нисам заљубљен" и најновија „Уметности ради уметности" — потврдили су њихову вредност.

ТЕШКА ИНДУСТРИЈА

Сарајевска поп-сцена увек је била у стању да југословенској поп-музици понуди нешто ново, оригинално и вредно. После групе Бијело дугме, чија је популарност прешла и границе наше земље, појавио се нов састав о коме смо и раније писали а који носи назив ТЕШКА ИНДУСТРИЈА. О њима пишемо поново због тога што се пре нешто више од месец дана у продаји појавио њихов албум првенац. На ЛП плочи „ХО-РУК" налази се шест нумера створених из сарадње композитора Габора Лењђела и песника Душка Трифуновића. На А страни ове плоче су композиције: „Од олова до трнова", „Бијег" и „Хо-рук", док су на Б страни „Концерт Трочински", „Дијанин сан" и „Живот". До данас албум је продат у 15000 примерака што несумњиво представља велик успех. Сматра се да група ТЕШКА ИНДУСТРИЈА има великих изгледа да по популарности достигне своје много познатије другове из Сарајева БИЈЕЛО ДУГМЕ.

На крају да вас упознамо и са члановима овог по много чему специфичног састава. Душа групе и њен оснивач је Габор Лењђел који свира електрични клавир и бави се композиторским радом за који је до сада добио низ признања. Вокални солиста Сеид Мемић — Вајта дошао је у групу из Травника. Захваљујући својим изванредним вокалним квалитетима постао је један од водећих поп-солиста код нас. Соло-гитару свира Вевад Хациабдић, бас Санин Сарић, док је за бубњевима Ивица Пропадало.

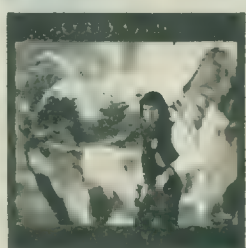

НОВЕ ПЛОЧЕ У ИЗДАЊУ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

ЈУГОТОН

ДАЛИБОР БРУН

Нови албум Далибора Бруна ПОЛУДЈЕЛА ПТИЦА садржи десет композиција које нам дају праву слику о изузетним гласовним квалитетима овог врсног интерпретатора.

ЗДЕНКА ВУЧКОВИЋ

После дуже паузе и одсуствовања са домаће сцене — због гостовања у Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Савезу — Зденка нам се враћа сингл-плочом на којој се налазе две симпатичне нумере: ЉУБАВ ЈЕ ДИВНА СТВАР и НАПУШТАМ ОВАЈ ГРАД.

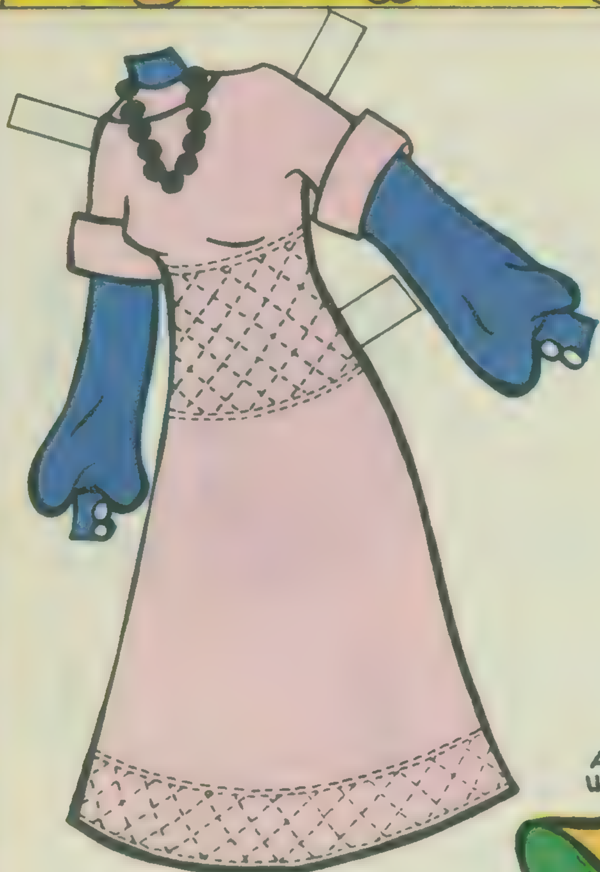
ХАРПО

После шведске групе ABBA која је достигла популарност и ван граница своје земље, млади певач Харпо је друга певачка звезда која покушава да успе у Европи. Његов први хит композиција МУВИСТАР (MOVIESTAR) нашла се и на сингл-плочи коју је код нас издао Југотон.

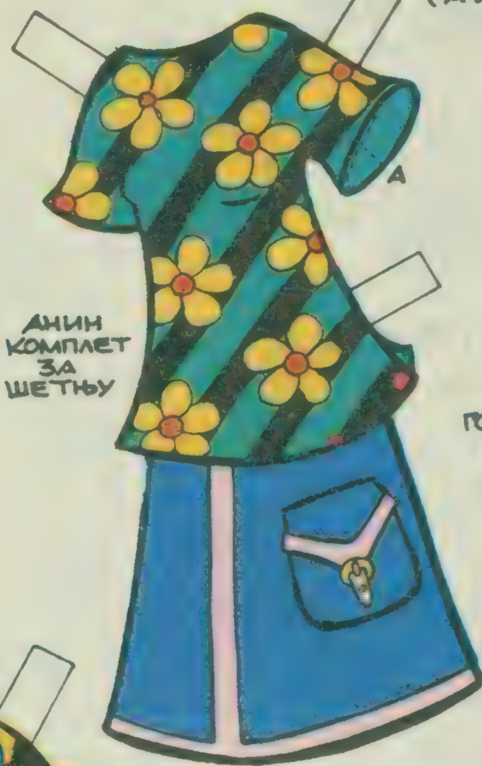
ЗОРАН ЈЕВРЕМОВИЋ

Зоран, млађи брат Микија Јевремовића, од почетка своје каријере налази се у сенци свога брата. Можда и неправедно запостављен, Зоран стално мора да се доказује. На најновијем синглу налазе се две нумере: ЈА ВОЛИМ НЕКОГ КО НЕ ВОЛИ МЕНЕ и НИКО НИЈЕ КРИВ.

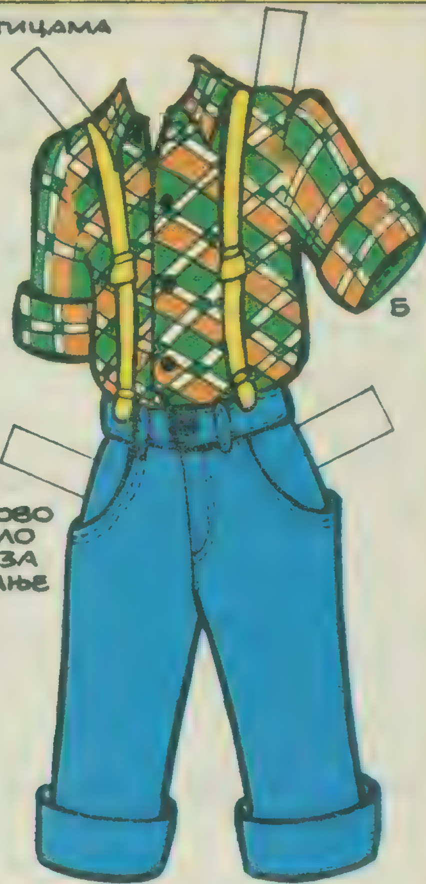

СВЕЧАНА ХАЉИНА ЗА ПРИМАЊЕ ОЦЕНА

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИ РУКУ (А и Б)

АНИН КОМПЛЕТ ЗА ШЕТЊУ

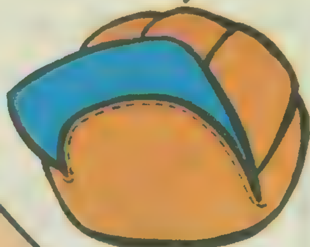

ГОРАНОВО ОДЕЛО ЗА ПЕЦАЊЕ

АНИН ШЕШИР

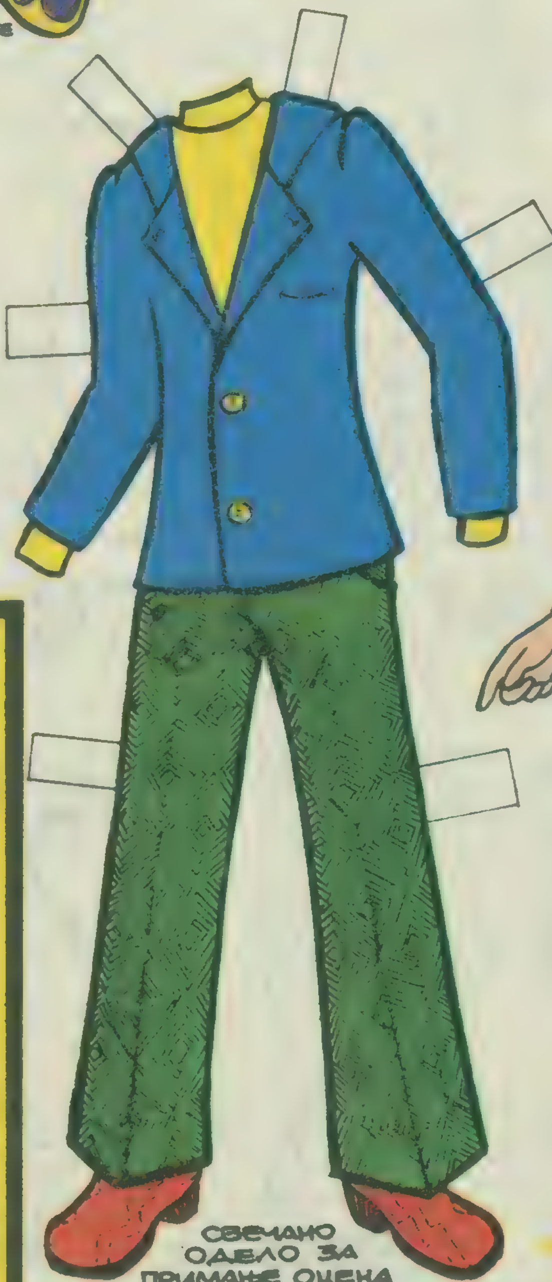
ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ ГЛАВУ

ГОРАНОВ КАЧКЕТ

ОБУЦИТЕ ГОРАНА И АНУ за крај школске године

СВЕЧАНО ОДЕЛО ЗА ПРИМАЊЕ ОЦЕНА

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

Прекинута веза

Клодина Бужије возила је брзо. Поред ње на седишту спавао је њен петогодишњи син Пјер привезан сигурносним појасом. Журила је да се врати кући. Она је увече ретко изводила малога, али како јој је муж био одсутан, осетила се усамљеном и кад су је пријатељи позвали да дође код њих, радосно је прихватила. И заиста, вече је било више него пријатно!... Ушла је у башту осветљавајући пут пред собом фаровима. Управо кад је Пјера стављала у кревет, откуцавало је десет часова.

Како је ожеднела, одлучила је да сиђе у кухињу и да се напије воде. Одједном, из кухиње се зачу звук разбијеног стакла. Затим тишина. У трену Клодина је схватила. Неко се налазио у кући! Прва мисао била је да је то њен муж. Али, он је био удаљен од куће 200 километара. Пре поласка на пут обећао је да ће јој вечерас телефонирати, баш у ово време. Никад се досад није догодило да не одржи обећање. То значи да од њега тренутно помоћ не може очекивати. Позваће полицију, одлучила је. И у тренутку кад је пошла ка телефону, он је зазвонио, али само једном и престао. Клодина дохвати слушалицу и поче да окреће бројчаник али узалуд, апарат није радио.

Страх у њој све више је растао. А тада се сети да је, док је возила кола, чула преко радија да је из душевне болнице, која се налази недалеко од њихове куће, побегао опасан гангстер и убица који је тамо био на испитивању. Вероватно да је то он у кући и да је пресекао телефонске жице. Храброст јој се одједном врати и она поче да се пење степеницама. Морала је да заштити дете по сваку цену. Кад се нашла у соби мало је одахнула јер је видела да Пјер мирно спава. Брзо окрете кључ у вратима. На жалост, то је све било недовољно. Да зове кроз прозор? Али, њихова кућа је била удаљена од осталих суседа готово цео километар. Пошто је мало размислила, Клодина догура до врата једну велику фотељу.

Напетост у њој је расла. И она скоро одахну кад зачу кораке по степеницама. Неко се пео полако, не сакривајући своје присуство. Клодина зграби столицу, једино што јој је било при руци, и одлучи да се бори за своје дете. Бојала се само да се не онесвести од страха кад угледа разбојника. Кораци се заутавише пред вратима и она зачу груб и подругљив глас:

— Хајде, отворите сами врата да ја не бих морао да их разбијам. Биће боље за вас, обоје!

А онда се зби чудо. Напољу су се чуле полицијске сирене, шкрипа точкова и гушање пред вратима. Неколико тренутака касније Клодина је јецала у рукама полицијског наредника. Најзад, пошто се мало смирила она упита:

— Али, како сте знали да је убица у мојој кући?

— Лако, госпођо... Вечерас је радио јављао с времена на време да је из душевне болнице побегао опасан убица. То је чуо и ваш муж и...

— Али, како је он знао да је убица баш у нашој кући?

Шта мислите, драги читаоци, на основу чега је муж Клодине Бужије знао да је опасни разбојник баш у њиховој кући. Ако сте пажљиво прочитали текст можда сте и ви дошли до истог сазнања као и он. Уколико нисте расположени за решавање детективских загонетки, погледајте решење.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

Клодинин муж је такође чуо поруку са радија и знао је да се душевна болница налази у близини њихове куће. Како је и обећао, хтео је да телефонира својој жени. Међутим, телефон је зазвонио само једном и ућутао. Неко је, значи, нагло прекинуо везу. Ухватила га је паника и одлучио је да одмах пошаље полицију својој кући. Као што се показало, то му је био мудар потез.

Од овог тренутка никада се више нећу борити. Никада! — рекао је војницима стари ратник да би спасао свој народ страшног покоља.

1 **ДОЛИНА МИРА** — Много година пре него што су Шпанци ступили на тле Новог света индијанско племе Пробушени Носеви живело је у Долини валова, где се данас простире, савезна америчка држава Орегон. Долина је била њихов дом, али су често путовали било у лов на бизоне или ради трговине са суседним племенима. На путовањима су слушали приче о белим људима са Истока, па су прве беле досељенике, који су надирали на Запад, дочекали веома радознало, али и пријатељски.

2 **НИКАД У РЕЗЕРВАТ!** — На жалост, убрзо су схватили да су бели људи дошли да заузму њихову долину, поготово када су неки ловци у њој нашли злато. Досељеници, углавном рудари са породицама, потпомогнути војском, преплавили су Орегон. На Индијанце је извршен велики притисак да напусте Долину валова и преселе се у резерват. Поглавица Пробушених Носева — Џозеф одбио је то и белцима је стављено на знање да напуштање долине не долази у обзир.

3 **ПРОБУШЕНИ НОСЕВИ ОДЛАЗЕ** — Поглавица је сматрао да је земља мајка Индијанаца и да се не сме ни продати нити напустити. Али, на његово образложење амерички војници су одговорили оружјем. Верујући да је боље живети у резервату, у миру, него започети рат, поглавица је успео да убеди своје племе да ипак напусти Долину валова. Међутим, нису сви пошли: најодважнији међу Пробушеним Носевима ископали су ратну секиру и започели осветнички рат против белих досељеника.

4 **ЗАСЕДА** — Две групе коњаника из Првог коњичког одреда кренуле су у напад на „непослушне“ Индијанце, али су улетели у заседу. Добар део војника је убијен док су многи побегли остављајући на бојишту своје оружје које ће Индијанцима добро доћи у даљим борбама. Џозеф је тада решио да се са својим племеном повуче у Канаду и тамо се придружи племену поглавице Бика Који Седи. Пробушени Носеви имали су дуг и напоран пут пред собом и стално су ометани нападима белих војника.

ПОГЛАВИЦА СЛОМЉЕНОГ СРЦА

5 **КРОЗ ДИВЉИНУ** — Са одредом од 700 војника, наоружаних топовима и митраљезима, амерички генерал Хауард дао се у потеру за Пробушеним Носевима који су имали око 200 ратника а морали су да штите 500 немоћних стараца, жена и деце. Успевши да одбију првих неколико напада, Индијанци поглавице Џозефа наставили су да се повлаче ка Канади. Повлачење је постало мирније и сигурније када је племе зашло у готово непроходну дивљину Вајоминга, где је данас Јелоустонски парк.

6 **БИТКА У КАЊОНУ** — У кањону Крик Индијанци су заузели товарну станицу, где их је напао пуковник Старџис са Седмим коњичким пуком. Настала је борба на живот и смрт. Индијански ратници, сакривени иза стена, снажном ватром су штитили жене и децу који су потражили заклон у зидовима узаног кањона. Пробушени Носеви храбро су се бранили, тако да су војници одустали од даље борбе. Племе је дошло на око 50 километара од Канаде и тако умакло потери пуковника Хауарда.

7 **ОПСАДА** — Индијанци, међутим, нису знали да пуковник Мајлс са одредом од 600 људи жури да их пресретне са Истока. Једног хладног септембарског јутра 1874. године Мајлс је извршио напад на изненађене Индијанце. Не стигавши ни да употребе оружје, многи су потражили спас у бекству али нису далеко стигли, јер је читав крај био опкољен. Пуковник Мајлс направио је праву опсаду Индијанаца, и чекао да стигне потера генерала Хауарда и његових 700 људи.

8 **ЗА ДОБРО НАРОДА** — Увидевши да је покољ неизбежан, поглавица Џозеф се одлучио на предају изговоривши, при том, један од најдирљивијих говора у историји: „Поглавице су убијене... хладно је а немамо одеће. Деца нам се смрзавају и умиру. Неки моји људи су побегли у планину без хране и ћебади. Нико не зна где су. Ја сам уморан, а срце ми је сломљено и тужно. Од овог тренутка, када сунце зађе за планину никада се више нећу борити. Никада!"

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

БЛИЗУ СУНЦА ХЛАДНО

ИСАК АСИМОВ

НИСУ СЕ ПОДНОСИЛИ АЛИ СУ НА ОПАСАН СВЕМИРСКИ ЛЕТ КРЕНУЛИ ЗАЈЕДНО — ИЗ ИНАТА. ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Цим Тарнер је ушао у чекаоницу весело звиждућући.

— Је ли тамо Стара мрцина? — упитао је младу и љупку секретарицу и намигнуо јој.

— Да, чека вас.

Девојка га је отпратила до врата на којима је крупним словима писало: Френк Мак Качон, генерални директор Уједињених свемирских пошта.

Цим је ушао.

— Здраво, шефе! Шта има ново?

— А, ви сте. — Мак Качон је подигао поглед са хартије. — Седите.

Тај мекушац

Стара мрцина, како су генералног директора кришом звали његови људи, никад се није ни осмехнуо, а камоли насмејао — бар то нико није памтио. Причало се, додуше, да се једном, као дете, осмехнуо кад му је отац пао са дрвета док је брао јабуке, али то је можда само прича.

— Слушајте ме, Тарнере. Уједињене свемирске поште намеравају да успоставе сталну везу са Венером преко целе године, а ви сте одређени да је отворите.

— Шта? Чак и кад је Венера с оне стране Сунца?

— Да, али нећемо више ићи заобилазним путем, већ право поред Сунца.

— Како?

— Захваљујући томе што је изграђен васионски брод који се може приближити Сунцу до на 32 милиона километара.

— Не разумем.

— Ја нисам неки стручњак за то, али, како су ми рекли, брод ствара неку врсту поља, које скреће Сунчане зраке. Налазите се близу Сунца, а уживате у свежини као да сте у шуми.

— Стварно? — Цим је био скептичан. — Је ли то већ испробано.

— О, да. Додуше, само на Земљи.

— Значи, ја то треба да испробам на лицу места. Мислите ли да сам луд? Изволите, уступам вама ту част.

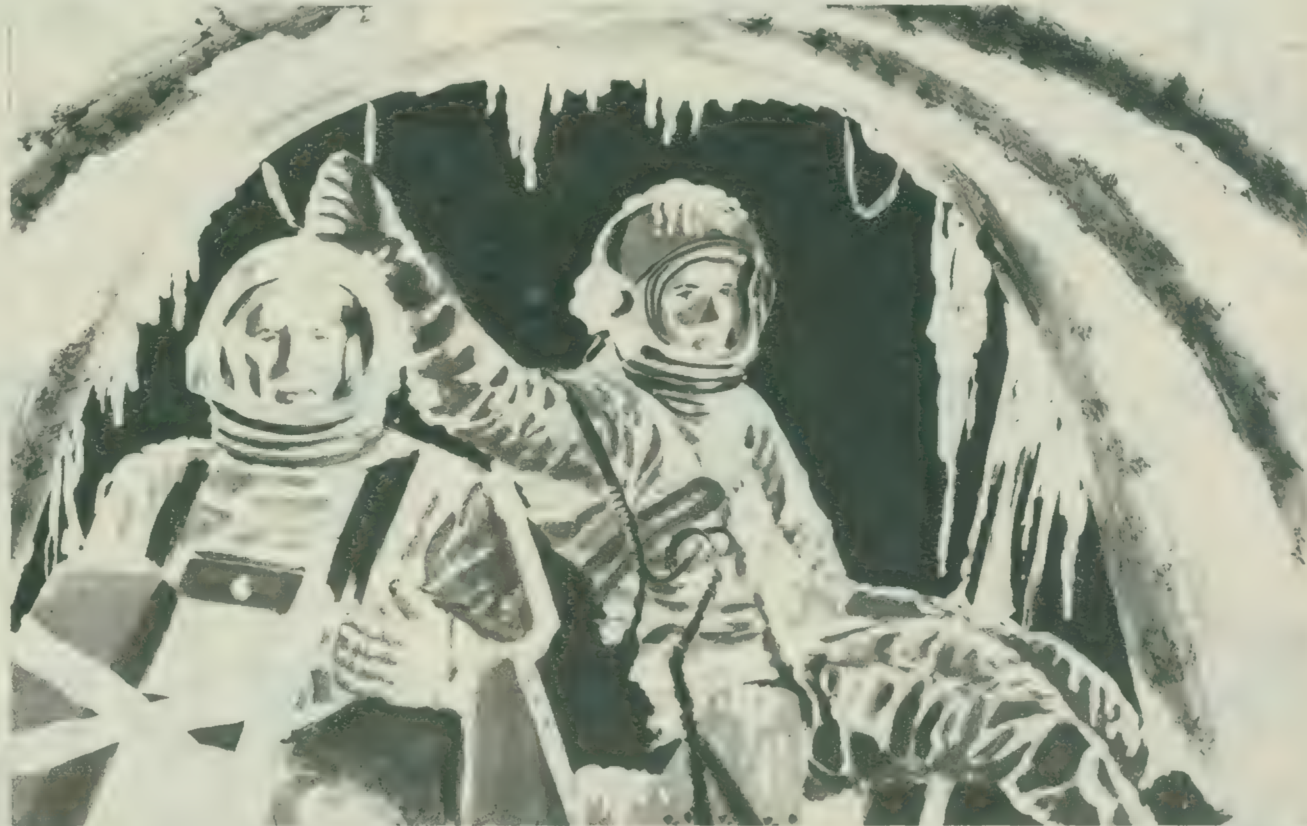
— Хајде, Тарнере, не претерујте. — директоров глас је изненада постао готово сладак. — Нисам вам још рекао све. И Рој Снид иде с вама.

— Снид? Причајте ви то неком другом. Тај мекушац никад не би имао храбрости за тако нешто.

— Ако хоћете да знате, он је већ пристао. Био сам сигуран да ћете и ви прихватити, мада је он тврдио супротно.

Цим Тарнер је већ био кренуо ка вратима, али те речи су га натерале да се окрене.

— Он је то тврдио? Тај бескичмењак има смелости да каже да се ја бојим! Ево, прихватам задатак и кладим се да ће он одустати у последњем тренутку.

— Одлично! — Мак Качон је устао и стегао му руку. — Мајор Вејд ће вас упознати са детаљима Крећете за шест недеља. А пошто ја данас путујем на Венеру, највероватније је да ћемо се видети тамо.

Кад је Цим отишао, директор је затражио од секретарице да му позове Роја Снида. Минут касније, овај је већ био ту.

— Изгубили сте опкладу, Сниде — рекао је директор. — Тарнер је пристао. Овамо двадесет долара!

— Рекли сте му да сам ја одбио?

— Наравно. Њега то није изненадило.

— Није? У реду, идем и ја. Видећемо ко ће се боље држати.

Генерални директор се задовољно осмехнуо, али у себи.

Не брини, момче!

Два пилота која су управљала бродом „Хелиос" била су већ недељама на путу, а за то време једва да су проговорила неку реч Били су знојави и исцрпени. Термометар је показивао 51 степен. Били су 56 милиона километара удаљени од Сунца; шта ће тек бити кад му приђу још ближе? Требало је да превале још 24 милиона километара пре него што ступи у акцију уређај за скретање Сунчаних зрака. Уколико уопште ступи у акцију.

Температура је и даље расла: 55, 58, 60. Три дана касније, износила је 63 степена. Рој Снид је изјавио да се приближавају критичној тачки.

— Хоће ли то наступити изненада? — питао је Цим Тарнер, коме се најзад развезао језик.

— Мислим да хоће — одговорио је Рој. — Тако је бар било приликом опита у лабораторији.

Одједном, звезде су почеле да бледе, док нису сасвим ишчезле. Свемир око њих постао је потпуно црн.

— Функционише — промрмљао је Цим узбуђено.

У том тренутку је нестало и Сунце.

— Чини ми се да већ осећам свежину! — узвикнуо је Рој. — Али сад летимо наслепо.

— Ништа не брини, момче — одвратио је Цим с висине. — Ја мислим на све. За две недеље налазићемо се с друге стране. Онда ћу упалити ракете и кренућемо према Венери... Имај поверења у Цима Тарнера званог Мозак!

— Слушајући те, човек би рекао да је све ово твоје дело — приметио је Рој кисело. — А ко је израчунао путању којом се крећемо? Ја, драги мој. Према томе, ја сам мозак.

— Охо! Чудна ми чуда израчунати путању. Много је већа вештина држати се ње.

У току следећа два дана све је ишло добро, а онда је Цим погледао термометар и почешао се по глави, забринут.

— Шта се догађа? — упитао је Рој.

— Ово ми се никако не допада. Температура пада сувише брзо. Већ смо изгубили 50 степени.

— Немогуће! — ужаснуо се Рој.

— Погледај сам. За пет дана сићи ће на нулу. Чак и ако топлоту будемо губили спорије него досад, доћи ћемо до 30 испод нуле.

— Можда и до четрдесет — додао је Рој.

— Што је најгоре, на бродовима који лете на линији Земља—Венера не постоје системи за загревање. Шта ће им кад је Сунце овако близу?

— Значи, лепо нас је удесио наш директор — зашкргутао је зубима Рој.

Још од тренутка кад су напустили Меркурову орбиту, све радио-везе су биле прекинуте, па је

било немогуће звати Земљу. Морали су, дакле, чекати и трпети.

Све се догађало према Цимовим предвиђањима. Седмог дана откако је ступио у рад уређај за скретање Сунчаних зрака, температура је пала на нулу. Пилоти су извукли сву ћебад која се могла наћи на броду. Највише времена су проводили у кревету, псујући Мак Качона и свађајући се.

— Сам сам крив — вајкао се Цим. — Као паметан човек, одбио сам директорову понуду, али кад сам чуо да ти идеш није ми дао ђаво мира и...

— Да ја идем? — прекинуо га је Рој. — Али, и ја сам одбио. Одлучио сам се на пут тек кад сам чуо да ти идеш.

Згледали су се неко време, а онда је Цим експлодирао.

— Па он нам је подвалио, проклет био! Изиграо нас је. Ох, само да живи стигнемо до Венере, показаћу ја њему. Задавићу га овим рукама!

Рој се такође зарицао на освету. А температура је и даље падала.

— Ово ће ми бити последњи лет — рекао је Рој. — Купићу плантажу банана у Јужној Америци и остаћу тамо до краја живота. Бар ће ми бити топло.

— Нема од тога ништа — добацио му је Цим. — После онога што ћемо учинити Мак Качону, осудиће нас на вечиту робију. Али, не жалим.

Дошао је и тај дуго очекивани тренутак. Упалиле су се ракете и „Хелиос" се просто пропео. Неколико минута касније указало се Сунце — огромно, блештаво, топло.

— Ено и звезда! — повикао је Рој. Цвокотао је зубима, али био је срећан.

Седите и причајте

У својој канцеларији на Венери, Мак Качон је нестрпљиво чекао долазак двојице пилота. Према последњим вестима, слетели су у близини Палас Ситија. Сачекаће их мајор Вејд и довести овамо.

Уто је ушла секретарица. Одмах се видело да је узбуђена.

— Господине директоре, нешто се чудно догађа — рекла је. — Тарнер и Снид су одбили да присуствују свечаности која је приређена у њихову част. Изнајмили су једну приватну ракету и кренули. Мајор Вејд је покушао да их задржи. Није успео...

— Хм, увек су имали незгодну нарав — промрмљао је Мак Качон. — Пустите их овамо чим дођу.

Није морао дуго да чека. Непун сат касније, у чекаоници се чула нека галама, а онда су се врата широм отворила и у канцеларију су упала њих двојица.

— Затвори врата, Рој, и пази да ме нико не узнемирава док не будем готов — рекао је Цим Тарнер.

— Не брини — одговорио је Рој Снид.

Мак Качон је све то посматрао ћутећи, али кад је видео да Цим извлачи из џепа метални „боксер" сматрао је да је време да се умеша.

— Хеј, момци, срећан сам што вас видим! — узвикнуо је са неуобичајеном срдачношћу. — Седите и причајте ми како је било.

— Одмах ћете видети — зарежао је Цим. — Но, волео бих прво да чујем како сте дошли на идеју да нас онако изиграте.

Мак Качон је извио обрве.

— Мислите на ону наивну шалу којој сам прибегао да вас наговорим на ово лепо и занимљиво путовање? Зар можете то узети озбиљно?

— И те како можемо. Знате ли ви шта смо доживели на том вашем лепом путовању? Прво смо се кували на 60 степени, а затим смо данима цвокотали на поларној хладноћи. Лежали смо укочени и заклињали се да ћете нам то платити ако стигнемо живи. И, ево, стигли смо.

— Почни најзад! — викнуо је Рој са врата. — Много причаш.

— Полако, момци — рекао је Мак Качон, зачудо мирно. — Хоћете да кажете да је систем за скретање Сунчаних зрака функционисао толико добро да је у кабини било хладно?

— Управо то.

— И ви сте се смрзавали више од недељу дана?

— Да.

Најбоља шала

Тада се догодило нешто нечувено. Мак Качон звани Стара мрцина, човек који се никада није ни насмешио, одједном је почео да се смеје. Прво некако стидљиво, а затим све слободније, тако да су у једном тренутку зидови стали да звече. Рој и Цим су га гледали зачуђено.

— Шта је... који вам је ђаво? — промуцао је Цим кад се директоров смех најзад стишао.

— Ох, момци, па то је најбоља шала коју сам икад чуо — рекао је Мак Качон.

— Не знам само шта ту има смешно — инсистирао је Цим.

— Не знате? — Мак Качон је с муком угушио нови напад смеха. — Сећате ли се да сам вам пре поласка предао коверат са специјалним упутствима? Што сте урадили с њим?

У соби је завладала гробна тишина. Најзад је Цим промуцао.

— Ја... ја га нисам ни погледао. Све време је био у фиоци.

— Ја сам био потпуно заборавио на то — додао је Рој.

— Зашто, момци? — благо их је корио Мак Качон.

— Зато што нам је мајор Вејд био дао детаљне инструкције и сматрали смо да ви немате шта да нам кажете.

— Хм. Да сте се само потрудили да завирите у тај коверат не бисте се смрзавали. Прочитали бисте да је довољно да померите једну малу полугу па да у кабини буде жељена температура. О, људи, људи! А ја сам вас двојицу сматрао својим најбољим пилотима. Смешно, заиста.

Директора је обузео нов напад смеха. Рој и Цим нису чекали да се он заврши, већ су се полако извукли из канцеларије...

Напољу, у паркингу иза палате, један десетогодишњи дечак је отворених уста гледао како се два човека туку као сумануте, сипајући најстрашније псовке.

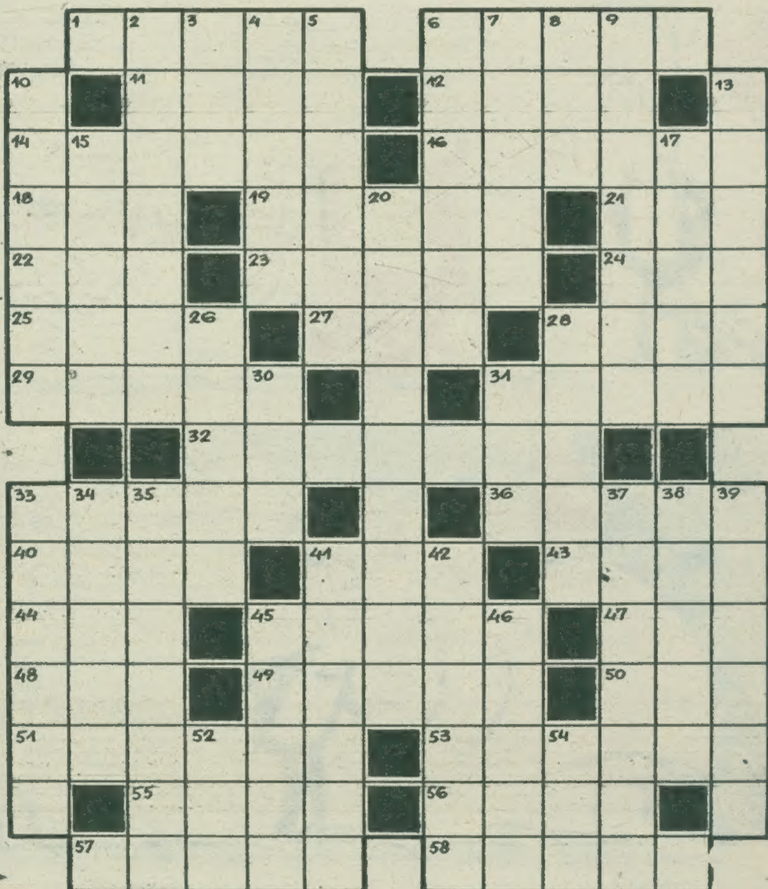
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Јединица за мерење квалитета бензина, 6) добронамерна реч, 11) плодна места у пустињи, 12) летопис, 14) превртљив, 16) део шпанске народне ношње, 18) везник, 19) шумска животиња, 21) носилац наследних особина, 22) делање, 23) спортско борилиште, 24) име глумице Лупино, 25) староримско божанство, 27) лука у Израелу, 28) тањир (далмат.), 29) шпанско мушко име, 31) врста папагаја, 32) врста бобичавог воћа, 33) изложбени простор, 36) верца, 40) личност из стрипа, 41) врста птице певачице, 43) поново, 44) име Карењине, 45) град у Војводини, 47) млада кобила, 48) непрозирни фирнајз који се израђује од разних смола, 49) превозно средство, 50) наша фабрика камиона, 51) земунска фабрика авиона, 53) град у старој Грчкој, 55) експлозивно тело (мн.), 56) напад, 57) древно седло, 58) шанац, ров.

УСПРАВНО:

2) Ходник на који воде врата из покрајних соба, 3) совјетски шаховски велемајстор, 4) један континент, 5) врста ветра, 6) белгијска авио-компанија, 7) византијска дажбина, 8) талас, 9) песма тужбалица, 10) четврт, 13) композиција само за клавир или за пратњу мањег броја инструмената, 15) историјско место у Тексасу, 19) дежурни у разреду, 20) речници, 26) пећница, 28) чувени мадридски музеј, 30) шпански народни јунак, 31) телефонски позив, 33) два реда људи са размаком између њих, најчешће за неке свечане прилике, 34) витак, 35) пустиња у Чилеу, 37) продавница лекова, 38) ала, 39) козачки поглавица, 41) име певачице Седимозе, 42) трбух, 45) финско купатило, 46) страно женско име, 52) град у Италији, 54) кнез, владар код Татара.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Нанос, 6) Психо, з, 11) ламе, 12) Акра, б, 14) грилон, 16) Луанда, 18) руб, 19) рабош, 21) Гал, 22) Ака, 23) арома, 24) амо, 25) Даба, 27) Ата, 28) крин, 29) Авала, а, 31) Илири, 32) Корнати, 33) диван, и, 36) амеба, 40) окер, 41) Уча, 43) атом, 44) Бар, 45) опали, 47) Иса, 48) ода, 49) дирек, 50) кут, 51) Шангај, 53) монете, н, 55) Дана, 56) Анет, р, 57) сарач, 58) Немац.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525. Нурихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечно 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Тајни агент Шепртљић:

Страшни Баћа

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

НАУЧНИК СВЕТСКОГ ГЛАСА

Знам да је Павле Савић председник Српске академије наука и уметности али ми није познато за коју је област стручњак.

Срђан Ковачев, Врање

Академик професор доктор Павле Савић је научник светског угледа. Његова специјалност су физичка хемија и атомистика.

Са непуних тридесет година Савић борави у Паризу на специјализацији у Институту за радијум. У сарадњи са Иреном Жолио-Кири изводи епохални експеримент. Наиме, бомбардујући уранов атом спорим неутронима постиже цепање урановог језгра. Тако је први пут утврђена реакција цепања атомског језгра, такозвана **фисија.** Те, 1939, године Савић је предложен и за Нобелову награду која му измиче због почетка другог светског рата.

Био је активан учесник НОБ и носилац је низа одликовања. Дуго година био је и директор Института „Борис Кидрич" у Винчи.

КАТАСТРОФАЛНЕ ЕРУПЦИЈЕ

Интересује ме које се ерупције вулкана сматрају највећим.

Бранко Остојић, Прокупље

Године 79. вулкан Везув прекрио је пепелом и лавом римске градове Помпеју, Херкуланиум и Стабијум. То је прва ерупција забележена у историјским списима. Везув није мировао ни 1631. године, када је уништио неколико села у свом подножју. Слично је било и 1760, 1794, 1872, 1906. и 1930. године.

Ерупција вулкана Келуте, на Јави, 1919. стајала је човечанство 50.000 људских жртава а ерупција Мон Пелеа на острву Мартиник 1912. године — 28000.

Најстрашнија вулканска ерупција у историји задесила је 1883 малајско острво Кракатау, која је разнела готово читаво острво, а експлозија се чула и 5000 километара далеко. Стуб пепела и прашине уздигао се до 80 км и засуо простор од 800.000 км². Ситније честице разнели су ветрови на све стране и оне су још годинама лебделе у вишим слојевима ваздуха. Ерупција је изазвала и огромне таласе у мору који су опустошили суседна острва. У овој катастрофи погинуло је 36.000 људи.

ИГРА ОДВАЖНИХ

Жељела бих знати која је најгрубља игра на свијету, гдје се први пут појавила и каква су њена правила.

Саша Корај, Загреб

Тешко је са апсолутном сигурношћу рећи која је игра најгрубља на свету. Ипак, већина упућених сматра да је то рагби.

Рагби се као спортска игра први пут појавио 1823. године у Енглеској а играли су га студенти Рагби-колеџа. Под именом „бостонска игра" пренеси се 1871. године у Северну Америку као комбинација енглеског рагбија и америчког фудбала где доживљава прави „бум".

Утакмице се играју на теренима већим од фудбалских а врата, односно голови су у облику слова X. Игра се лоптом јајастог облика а трајање игре је 2x40 мин. Играчи, којих има 13 или 15 на једној страни, додају лопту саиграчу уназад, а напред сме само да се носи. Циљ игре је да се лопта пренесе иза гол-линије или да се протури кроз врата изнад попречне летве и то бацањем руком или ударцем са земље.

Честе повреде које задобијају играчи прикачиле су рагбију епитет најгрубље игре а њене учеснике „елитом одважних".

СЛИКАЊЕ ТАЧКАМА

Хтио бих да знам како се у сликарству назива правац гдје се слика тачкама.

Енвер Мухић, Коњиц

Поступак у сликарству при коjем се боје не мешају на палети него се на платно (уље) или папир (акварел) наносе безброј ситних тачкица чистих боја које се на мрежњачи гледаочева ока сливају и стапају у одређене шаре, тонове и нијансе у историји уметности познат је под називом **поентилизам.** Најизразитији представник овакве технике сликања је свакако **Жорж Сера** који слике гради тачкицама боја и то с геометријском тачношћу. Поентилизам се у историји често назива и **неоимпресионизмом.**

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Мењала бих разгледницу за разгледницу. Заинтересовани нека се јаве на следећу адресу: **Ана Маша, Серве Михаља 86, 24000 Суботица**

Имам велики број романа „Златна серија" и „Лунов магнус стрип" које бих желио замијенити за плоче поп-музике или продати по половној цијени. **Младен Хорг, Јармина, Првог маја 66, 56212 Габош**

Молио бих читаоце који желе уступити, продати или размијенити: Радио-аматер, Стрипотеку или значке да ми се јаве на адресу: **Абид Гагула, Добриньска 58, 71210 Илиџа**

Имам велику колекцију разних сличица („Колоис морнарица", „Серија паса" „Фудбалери и тимови 75/76") и желео бих да се мењам са читаоцима Забавника за постере певача и група, привеске и значке. **Томислав Фабри, Бјеловарска 53, 24000 Суботица**

Молио бих све оне који скупљају стари новац да ми пошаљу неколико новчића. У замјену бих послао разгледнице, романе и др. **Борис Бошњак, Стјепана Радића 28/II, 72000 Зеница**

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

ИСКУСНО ОКО

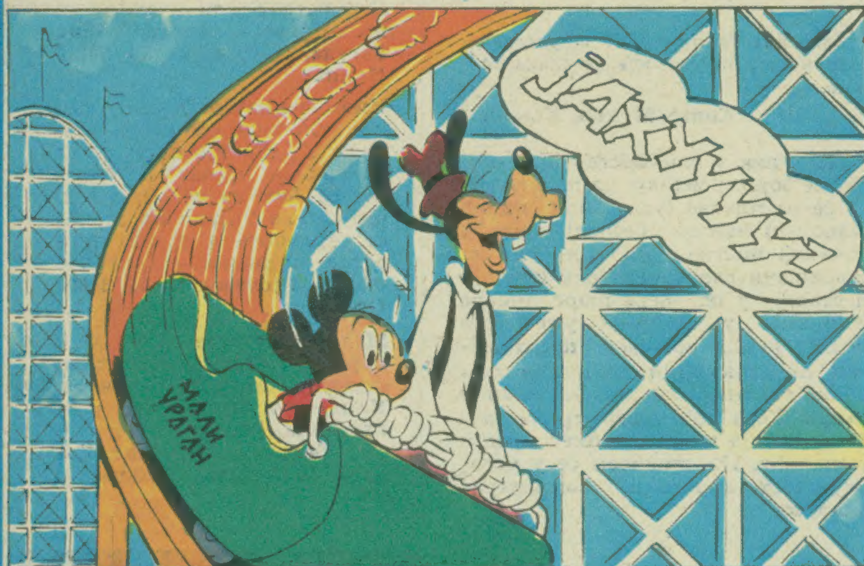
Искусном оку инспектора Окца није измакло то да се на слици на којој је с леђа снимљен непознати крадљивац на десној ципели види закрпа. Отисци који одговарају закрпљеној ципели налазе се и у дворишту Крадићеве куће.

WALT DISNEY
МИКИ

ЧЕТ'РИ ПУТА ВИРШЛЕ И ЈЕДНУ ВЕЛИКУ ЛИМУНАДУ!
·ВИРШЛЕ·
·ПЉЕСКАВИЦЕ·
ЖАБАЈУЋА

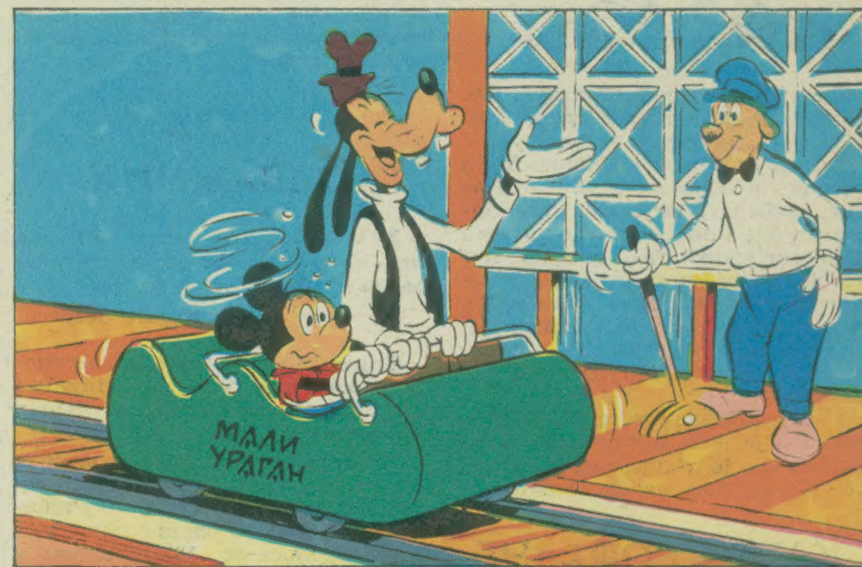

ПОБОГУ, ШИЉО! ШТА ЋЕ ТИ ТОЛИКА ХРАНА?

ВОЛИМ ДА НЕШТО ГРИЦНЕМ ДОК СЕ СПУШТАМ НИЗ ТАЈ ВЕЛИКИ ТОБОГАН!

ЈАХУУУ!
МАЛИ УРАГАН

МАЛИ УРАГАН
ЈУПИ-ЈУУ!

ОШИНИ, КАУБОЈУ!
МАЛИ УРАГАН

МАЛИ УРАГАН

ЗАР НЕЋЕШ ПРЕКО НАДВОЖЊАКА? ПУТ ЈЕ ТУДА КРАЋИ!
А... ЈОК ЈА!
НАДВОЖЊАК

БИП ТРУ
ШПЕДИЦИЈА
ФИЈУУ
БОЈИМ СЕ ТЕ ГУЖВЕ И ВИСИНЕ!
98/36